

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอเมืองชัยภูมิ
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ
จังหวัดชัยภูมิ

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมินี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมินี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่านที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถขับเคลื่อนการทำงานภาคการเกษตร โดยการบูรณาการจากทุกภาคส่วน สามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิ ดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ

กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

๑

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑.๒ อาณาเขต

๑

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๔

๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๗

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๙

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

๙

๓ สภาพภูมิอากาศ

๑๒

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

๑๒

๓.๒ ฤดูกาล

๑๒

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

๑๒

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑๓

๔ เส้นทางคมนาคม

๑๔

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

๑๔

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

๑๕

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑๖

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑๖

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑๘

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑๙

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑๙

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๒๒

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

๒๓

๖.๔ การศึกษา

๒๔

๖.๕ การสาธารณสุข

๒๔

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๒๕

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

๒๘

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

๓๐

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

๓๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๔๕
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๔๕
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๔๕
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๖๑
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๖๖
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๖๖
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๙๕
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๙๗
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๙๙
๑. แนวทางการพัฒนา	๙๙
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๙๙
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑๐๒
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑๐๕
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๑๐๖
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
โครงการพัฒนาข้าวอินทรีย์อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางพรีเมียมระดับสากล	๑๐๙
โครงการพัฒนามันสำปะหลังโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	๑๑๓
โครงการพัฒนาอ้อยโรงงานสู่ศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปคุณภาพพรีเมียมระดับสากล อำเภอเมืองชัยภูมิ	๑๑๖
โครงการพัฒนา Yong Smart Farmer อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	๑๒๐
โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ความเป็นผู้นำด้านเกษตร และผลิตภัณฑ์แปรรูป พรีเมียมด้วยนวัตกรรมและการตลาดที่ยั่งยืน	๑๒๔
โครงการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิสู่เกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน	๑๒๘
โครงการพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน	๑๓๒
โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองชัยภูมิ เพื่อยกระดับนวัตกรรมเกษตรยั่งยืนและการตลาดพรีเมียม	๑๓๖
โครงการพัฒนาดินอำเภอเมืองชัยภูมิเพื่อยกระดับเป็นศูนย์กลางคุณภาพสูง ที่ยั่งยืนและมีแบรนด์ที่แข็งแกร่ง	๑๔๐
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	๑๔๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง	๔
ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง	๗
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้	๘
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี	๑๓
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย	๑๔
ตารางที่ ๖ แสดงแหล่งน้ำที่สำคัญ	๑๖
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจ	๒๐
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๒๑
ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชัยภูมิ	๒๒
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร	๒๓
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๘
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๑
ตารางที่ ๑๓ แสดงรายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP	๓๒
ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP	๓๔
ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลวิสาหกิจชุมชน	๓๔
ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๗
ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลเกษตรกรและสหกรณ์	๔๓
ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามช่วงอายุ	๔๕
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๔๖
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๔๖
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๔๗
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๔๘
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๔๙
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๕๐
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๕๑
ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๕๒
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่	๕๖
ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๕๗
ตารางที่ ๒๙ แสดงทรัพยากรดิน	๖๑
ตารางที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว	๖๖
ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๖๘
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๗๐
ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๗๑
ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว	๗๓

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตข้าว	๗๕
ตารางที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน	๗๕
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๗๗
ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม	๗๘
ตารางที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน	๘๐
ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน	๘๓
ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตอ้อยโรงงาน	๘๕
ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง	๘๕
ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	๘๗
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม	๘๘
ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง	๙๐
ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	๙๒
ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตมันสำปะหลัง	๙๔
ตารางที่ ๔๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพปัญหา แนวทางแก้ไข	๙๕
ตารางที่ ๔๙ แสดงวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๙๗

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งอำเภอเมืองชัยภูมิ	๑
ภาพที่ ๒ แสดงอาณาเขตติดต่อ	๒
ภาพที่ ๓ แสดงอาณาเขตติดต่อ(กรมการปกครอง)	๓
ภาพที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าไม้	๘
ภาพที่ ๕ แสดงความลาดชัน	๙
ภาพที่ ๖ แสดงข้อมูลกลุ่มชุดดิน	๑๑
ภาพที่ ๗ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย๕ปี	๑๒
ภาพที่ ๘ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๓
ภาพที่ ๙ แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๔
ภาพที่ ๑๐ แสดงแผนที่เส้นทางคมนาคม	๑๖
ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๙
ภาพที่ ๑๒ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร	๒๒
ภาพที่ ๑๓ แสดงจำนวนประชากรครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร	๒๔
ภาพที่ ๑๔ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๙
ภาพที่ ๑๕ แสดงกราฟประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๓๐
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามช่วงอายุ	๔๕
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๔๖
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๔๗
ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์	๔๗
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ (ศวก.)	๕๕
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน	๖๒
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน	๖๒
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน	๖๓
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน	๖๔
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน	๖๕
ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน	๖๕
ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว	๖๗
ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมข้าว	๖๗
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๖๙
ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๗๐
ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๗๑
ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๗๒
ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการปลูกข้าว	๗๓
ภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว	๗๔
ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว	๗๔

สารบัญภาพ(ต่อ)

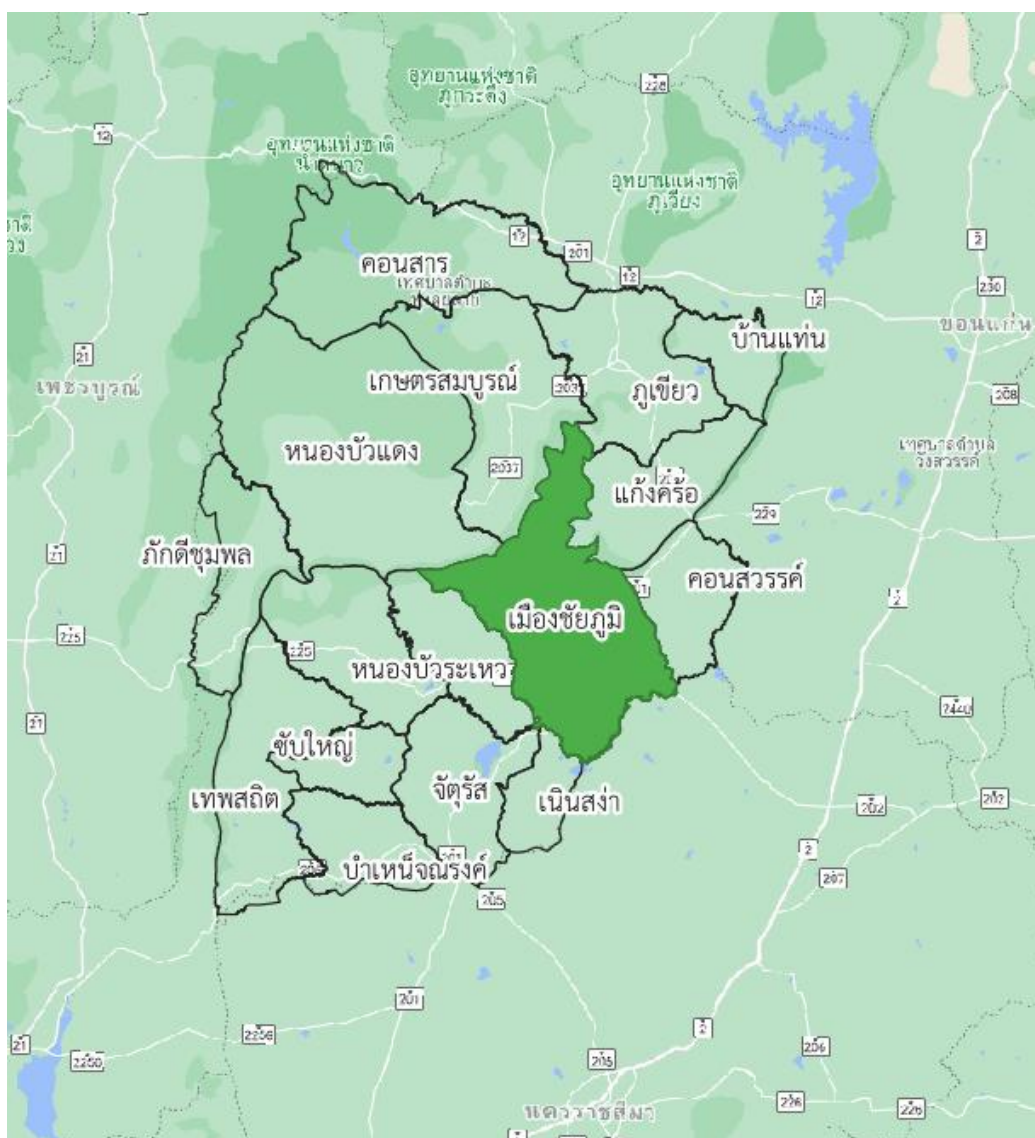
ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน	๓๖
ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมอ้อยโรงงาน	๓๗
ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๓๘
ภาพที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๙
ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๙
ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน	๔๑
ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการปลูกอ้อยโรงงาน	๔๒
ภาพที่ ๔๓ แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงาน	๔๔
ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน	๔๔
ภาพที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง	๔๖
ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมมันสำปะหลัง	๔๖
ภาพที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	๔๘
ภาพที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม	๔๙
ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม	๕๐
ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง	๕๑
ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการปลูกมันสำปะหลัง	๕๒
ภาพที่ ๕๒ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง	๕๓
ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง	๕๔

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีเนื้อที่ ๘๘๗,๙๗๘ ไร่ คิดเป็น ๑,๔๒๐.๗๖๕ ตารางกิโลเมตร (จากการคำนวณโดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์) ซึ่งอยู่ในเขตลุ่มน้ำสาขาลำน้ำชีตอนบน (รหัสลุ่มน้ำ ๐๔๐๒) ลำน้ำชีตอนบน ส่วนที่ ๒ (รหัสลุ่มน้ำ ๐๔๐๖) การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอใช้เส้นทางรถยนต์ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ (สายชัยภูมิ-สีคิ้ว) ทางหลวงหมายเลข ๒๐๒ (ชัยภูมิ-บัวใหญ่) ทางหลวงหมายเลข ๒๒๕ (ชัยภูมิ-นครสวรรค์) โดยเส้นทางรถยนต์ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

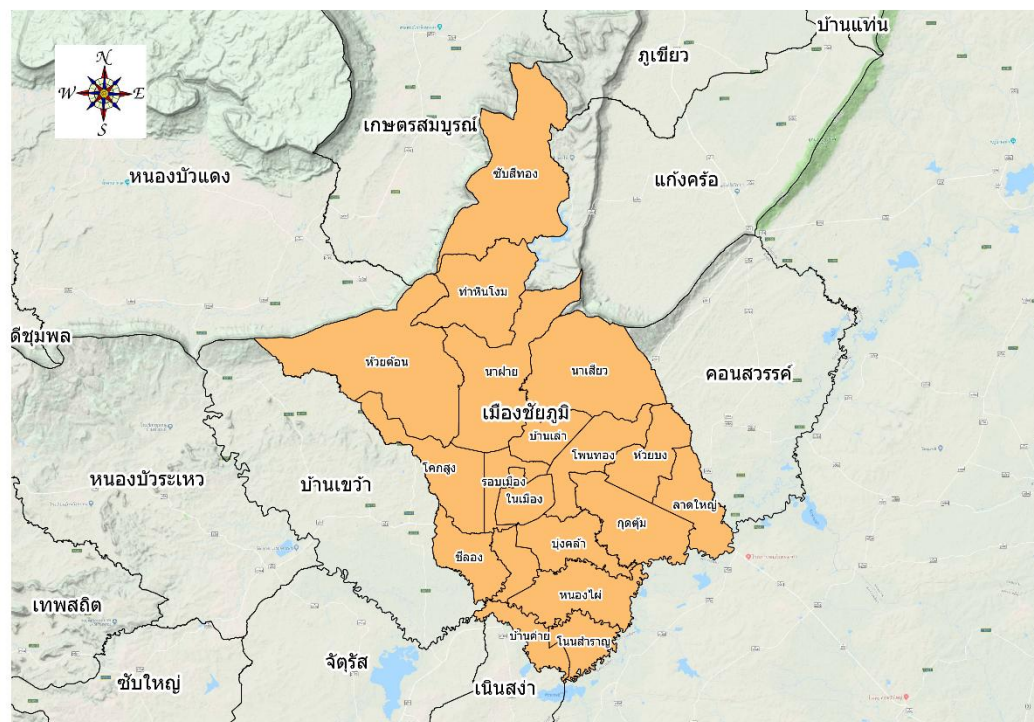
ภาพที่ ๑ ที่ตั้งอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- **ทิศเหนือ** ติดต่อกับหนองบัวแดง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอภูเขียว

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอกำแพงศรี และอำเภอกอนสวรรค์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านเขว้า
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอกำแพงแสน อำเภอบ้านเหลื่อม (จังหวัดนครราชสีมา)
- อำเภอเนินสง่า และอำเภอจัตุรัส
-

- ภาพที่ ๒ อาณาเขตติดต่อ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๔ เทศบาล ๑๘ อบต. ๑๙ ตำบล ๒๒๗ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๔ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๘ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล หมู่ที่	ตำบลกุดตุ้ม	ตำบลนาฝาย	ตำบลชีลอง	ตำบลบ้านเล่า	ตำบลหนองไผ่
๑	ฝือ	ตาดโคน	ชีลอง	เสี้ยวน้อย	ศรีชะกระปือ
๒	สระไข่น้ำ	ห้วยชัน	กุดเหม่ง	เล่า	หนองแหน
๓	หนองคูขาด	นาฝาย	หนองสระ	เสี้ยวใหญ่	กุดเชือก
๔	กุดตุ้ม	หนองแวง	โนนหวานไพล	โพธิ์น้อย	หนองไผ่
๕	หนองคอนไทย	หนองหญ้าปล้อง	หนองบัวขาว	โนนทัน	ดอนกู่
๖	หนองเชียง	หนองนกเขาน้อย	หัวหนอง	โพธิ์ใหญ่	ดอนหัน
๗	บะก้าม	กุดขมิ้น	โป่งเกตุ	ม่วง	โนนหญ้าคา
๘	โนนโพธิ์	โนนคูณ	หนองปลาโต	กุดสรวง	หนองไข่นุ่น
๙	หนองแวง	ช่อระกา	ท่าขามแป	หนองแวง	หนองกระทุ่ม
๑๐	หนองไผ่ล้อม	พลึง	หนองคล้า	โนนสะอาด	หนองสระ
๑๑	หนองไผ่น้อย	คร้อ	ใหม่พัฒนา	เสี้ยวน้อยพัฒนา	โคกก่อง
๑๒	หนองคอนไทย	โนนพระคำ	หนองหว่า	โพธิ์ทอง	หนองแหน
๑๓	กุดตุ้ม	โนนมะเขือ	โนนคู	ห้วยม่วง	โนนสาทร
๑๔	หนองคอนไทย	โนนเหลื่อม	หัวหนอง	เล่า	หนองไผ่
๑๕	ฝือ	โนนคูพัฒนา	โสกน้ำขาม	โพธิ์เจริญ	
๑๖	หนองเชียง	นาฝายเหนือ	ชีลอง		
๑๗	ฝือ	ช่อระกา	หนองบัวขาว		
๑๘	หนองคอนไทย	ช่อระกา			
๑๙	หนองคอนไทย	โนนสะอาด			

หมู่ที่ \ ตำบล	ตำบลห้วยบง	ตำบลซับสีทอง	ตำบลโพนทอง	ตำบลบ้านค่าย	ตำบลหนองนาแซง
๑	ห้วยหว้า	หนองฉนวน	ใหม่พัฒนา	บ้านค่ายหมื่นแผ้ว	หนองไจ้
๒	ห้วยบงเหนือ	ห้วยแดนน้อย	โพนทอง	วังก้านเหลือง	หนองนาแซง
๓	ห้วยบงใต้	หนองแขวง	นางมั่ง	ท่าหว้า	กุดละลม
๔	ม่วงเจาะ	ห้วยผักหนาม	หนองหญ้าร้างกา	โค้งขนัน	โนนสมบูรณ์
๕	หนองโม่ง	ซับสีทอง	สร้างแก้ว	โค้งน้ำดับ	โนนอดน้อย
๖	หินกอง	ลาดผักหนาม	ซับพระไวย	กุดเวียน	ปึกคงคา
๗	หนองหิน	ไทรย้อย	โนนม่วง	แก้งจิก	ห้วยหลัว
๘	หนองสระแบง	กกผึ้ง	ซับม่วง	เสี้ยวน้อย	หนองนาแซง
๙	ยางบง	บ่อทองคำ	หนองหญ้าร้างกา	โค้งยางพัฒนา	กุดละลม
๑๐	น้อย	ห้วยเขื่อน	หนองหญ้าร้างกา	บ้านค่ายเจริญ	กุดละลม
๑๑	หนองไม้งาม	แหลอนซอน	นางมั่ง	ท่าหว้า	หนองนาแซง
๑๒	ห้วยหว้าเหนือ	เมืองทองพัฒนา	โพนทอง	โค้งน้ำดับ	โนนสมบูรณ์
๑๓	หนองชุมแสง	คำผักแพว		บ้านค่ายสามัคคี	อุดมสุข
๑๔	ห้วยหว้าใต้			บ้านค่ายแสนสุข	

หมู่ที่ \ ตำบล	ตำบลบุงคล้า	ตำบลห้วยต้อน	ตำบลนาเสียว	ตำบลท่าหินโงม	ตำบลลาดใหญ่
๑	ขวาน้อย	ห้วยต้อน	นาเสียว	ท่าหินโงม	โนนคูณ
๒	หนองฉิม	โป่งคองใต้	นาวัง	แจ้งเจริญ	ลาดน้อย
๓	บุงคล้า	โป่งคองเหนือ	ไทรงาม	ห้วยหมากแดง	ลาดใหญ่
๔	กุดโง้ง	ซีลองเหลือ	ซับรวงไทร	วังโพน	ดงบัง
๕	สัมพันธ	ค่าน้อย	นาสีนวล	วังน้ำเขียว	โนนหวานไพล
๖	ห้วยนา	ซีลองใต้	นาไก่อู	หินหนีบ	กุดเวียน
๗	โนนแดง	ซีลองกลาง	นาสีนวล	ใหม่บัวงาม	ดงบังน้อย
๘	โนนห้วยนา	สามพันตา	นาเสียว	ซับสมบูรณ์	ลาดใหญ่
๙	สัมพันธ	วังเดือนห้า	นาสีนวล	วังคำแคน	โนนก้านตง
๑๐	ขวาน้อย	ใหม่ห้วยต้อน	นาวัง	หนองกวาง	ชัยเจริญ
๑๑	บุงคล้า	ใหม่สามพันตา	นาเสียว	แหลหญ้าคา	
๑๒	บุงคล้า	ใหม่ผาเอียง	ไทรงาม		

ตำบล หมู่ที่	ตำบลโนน สำราญ	ตำบลโคกสูง	ตำบลรอบเมือง	ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ
๑	โนน	โนนสูง	โนนกก	เมื่อน้อยเหนือ
๒	โนนสำราญ	โสกตลับ	ชีเหล็กใหญ่	หนองปลาเฒ่า
๓	กระพี้	ยางป่า	กกบก	เมื่อน้อยใต้
๔	ดอนขวาง	ห้วยยาง	มอดินแดง	โนนสาทร
๕	แจ้งน้อย	หนองโสมง		โนนสมอ
๖	โสกหว้า	หนองตะแคง		หนองสังข์
๗	จี้ว			หนองหลอด
๘	โนนสูงสะอาด			คลองเรียง
๙	โนนสำราญ			ชีเหล็กใหญ่
๑๐	จี้วพัฒนา			ราษฎร์เจริญสุข
๑๑				โคกน้อย
๑๒				คลองลี
๑๓				ชีเหล็กน้อยมิตรภาพ
๑๔				ชีเหล็กน้อย-ปรางค์
๑๕				ใหม่พัฒนา
๑๖				สนามบิน
๑๗				หนองบ่อ
๑๘				กุดแคน
๑๙				เมืองเก่า
๒๐				หนองบัว
๒๑				โนนไฮ
๒๒				หินตั้ง-โพนงาม
๒๓				โนนตาปาน
๒๔				ทานตะวัน
๒๕				ตลาด

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
กุดตุ้ม	๕๑,๐๘๙	๑		๑๙	๔,๑๒๕
นาฝาย	๘๑,๐๖๓	๑		๑๙	๕,๙๒๘
ซีลอง	๒๙,๒๓๘	๑	๑	๑๗	๓,๖๔๖
บ้านเล่า	๒๑,๓๒๐	๑		๑๕	๔,๔๗๖
หนองไผ่	๔๖,๒๘๙	๑		๑๔	๒,๓๙๐
ห้วยบง	๓๓,๔๐๐	๑		๑๔	๓,๐๙๔
ซับสีทอง	๑๐๙,๐๙๖	๑		๑๓	๒,๘๑๓
โพนทอง	๓๗,๕๓๐	๑		๑๒	๔,๔๖๓
บ้านค่าย	๑๙,๒๑๔	๑	๑	๑๔	๒,๔๒๒
หนองนาแซง	๑๖,๓๒๓	๑		๑๓	๔,๐๑๘
บึงคล้า	๓๓,๓๕๙	๑		๑๒	๒,๙๗๙
ห้วยต้อน	๑๒๕,๒๘๔	๑		๑๒	๓,๗๙๒
นาเสียว	๘๖,๔๐๔	๑		๑๒	๓,๔๑๙
ท่าหินโงม	๕๙,๖๒๓	๑		๑๑	๒,๘๕๔
ลาดใหญ่	๓๔,๙๑๒	๑	๑	๑๐	๑,๐๘๖
โนนสำราญ	๒๑,๖๘๓	๑		๑๐	๒,๔๒๖
โคกสูง	๔๖,๐๘๔	๑	๑	๖	๒,๐๓๐
รอบเมือง	๑๖,๘๘๐	๑		๔	๒,๓๘๘
รวม	๘๘๗,๙๗๘	๑๘	๔	๒๒๗	๖๒,๑๘๘

(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอเมืองชัยภูมิมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ทางด้านทิศเหนือมีสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน พื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตป่าภูแล่นคา (อุทยานแห่งชาติภูแล่นคา,อุทยานแห่งชาติตาไถ่) เป็นพื้นที่ต้นน้ำของ “แม่น้ำชี ทางทิศใต้มีสภาพเป็นที่ลุ่มต่ำประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๔ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเมืองชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ในเมือง	๑๙,๑๗๗		
รอบเมือง	๑๖,๘๘๐		
โพนทอง	๓๗,๕๓๐		
นาฝาย	๘๑,๐๖๓		
บ้านค่าย	๑๙,๒๑๔		
กุดตุ้ม	๕๑,๐๘๙		
ซีลอง	๒๙,๒๓๘		
บ้านเล่า	๒๑,๓๒๐		
นาเสียว	๘๖,๔๐๔		
หนองนาแซง	๑๖,๓๒๓		
ลาดใหญ่	๓๔,๙๑๒		
หนองไผ่	๔๖,๒๘๙		
ท่าหินโงม	๕๙,๖๒๓		
ห้วยต้อน	๑๒๕,๒๘๔		
ห้วยบง	๓๓,๔๐๐		
โนนสำราญ	๒๑,๖๘๓		
โคกสูง	๔๖,๐๘๔		

บุงคล้า	๓๓,๓๕๙		
ชัยสีทอง	๑๐๙,๐๙๖		
รวม	๘๘๗,๙๗๘	๑๕๘,๙๔๙.๕	๑๗.๙

ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอเมืองชัยภูมิเป็นที่ราบลุ่ม ทางด้านทิศตะวันตกของตำบลมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบ พื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตป่าภูแลนคา ซึ่งนับเป็นพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติภูแลนคาและอุทยานแห่งชาติตาไถ่ และทางด้านทิศใต้มีสภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำ ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก

ภาพที่ ๕ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอเมืองชัยภูมิ

(ที่มาสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอเมืองชัยภูมิมีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๕ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่๑๗.....

ชุดดินร้อยเอ็ด...

ลักษณะเด่น : เปนดินลี้กมาก ดินบนเปนดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลปนเทา หรือ สีน้ำตาล ดินล่างเปนดินร่วนปนทราย อาจพบชั้นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลออนหรือเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลปนแดง ตลอด มีศิลาแลงออน (plinthite) ปริมาณ ๕-๕๐ % ภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จาก ผิวดิน ปฏิกริยาดินเปนกรดจัดมากถึงเปนกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ในดินบนและเปนกรดจัดมากถึงเปนกรดเล็กน้อย (pH ๔.๕-๖.๕) ในดินล่าง

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ เสี่ยงต่อการขาดน้ำในฤดูแล้งปลูก

แนวทางการจัดการ : หากใช้ทำนาควรมีการชลประทานเข้าช่วยและมีการปรับปรุงสมบัติทางกายภาพ และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการใส่ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น ถ้าปลูก พืชโดยอาศัยน้ำฝน ควร เลือกระยะเวลาปลูกที่เหมาะสมเพื่อลดอัตราเสี่ยงของการขาดแคลนน้ำ

๒) กลุ่มชุดดินที่๓๕..

ชุดดิน :...วาริน.....

ลักษณะเด่น : เพนดินลึก ดินบนเพนดินร่วนปนทรายหรือทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปน เทา ดินล่างเพนดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทรายในตอนล่าง สีแดงปนเหลืองหรือ เหลืองปนแดง ปฏิกริยาดิน เพนกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ในดินบนและ กรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ในดินล่าง

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ

แนวทางการจัดการ : เพิ่มความอุดมสมบูรณ์และปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดินให้ดีขึ้นโดยใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และ ปุ๋ยเคมี ควรจัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอแก่ความต้องการของพืช

๓) กลุ่มชุดดินที่๗.....

ชุดดิน :...ราชบุรี...

ลักษณะเด่น : เพนดินลึก ดินบนเนื้อดินเพนดินเหนียวปนทรายแปงหรือดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแกและน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเพนกรดจัดถึงปานกลาง (pH ๕.๕-๗.๐) ดินล่างตอนบนเพนดิน เหนียว สีน้ำตาลปนเทาเข้มหรือน้ำตาลเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง น้ำตาลและน้ำตาลปนเหลือง ในชั้นล่าง อาจพบ รอยอุกและจุดประสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินปานกลางถึงปานด่างปานกลาง (pH ๗.๐-๘.๐) อาจพบเกลือแร่ไมกา ก่อนเหล็ก และแมงกานีสสะสมตลอดหน้าตัดดิน.

ปัญหา : เป็นที่ลุ่มต่ำ มักมีน้ำท่วมขังนาน

แนวทางการจัดการ : ควรปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มธาตุที่จำเป็น แก่พืช ให้กับดิน และทำให้คุณสมบัติทางกายภาพของดินดีขึ้น ปรับปรุงการระบายน้ำของดิน และป้องกันน้ำขังโดย ทำทางระบายน้ำผิวดิน

๔) กลุ่มชุดดินที่๓๕.....

ชุดดิน :...โคราช...

ลักษณะเด่น : เพนดินลึก ดินบนเพนดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาล ดินล่างเพนดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง อาจพบสีเทาปน น้ำตาล สีเทาหรือสีเทาปนชมพูใน ดินล่างถึงลงไป พบจุดประสี น้ำตาลแกหรือสีเหลือง ปนแดง ภายในความลึกมากกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน อาจพบก ่อนเหล็กสะสมในดินล่าง ปฏิกริยาดินเพนกรดจัดถึงเพนกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ในดินบนและเพนกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ในดินล่าง

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำสำหรับพืช ในฤดูแล้งปลูกและเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลาย

แนวทางการจัดการ : โดยทั่วไปเหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกพืชไร่ แต่ควรมีวิธีการจัดการที่ เหมาะสมเพื่อ ปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป้องกันการขาดน้ำและการชะล้างพังทลาย การเลือก ระยะเวลาปลูก พืชที่เหมาะสม การไถพรวนแต่น้อยและการปลูกพืชแบบสลับ (intercropping) การจัดหาแหล่งน้ำโดยการขุดสระ ใสปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มธาตุต่างๆ ให้แก่ดินและปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดินให้ดีขึ้น

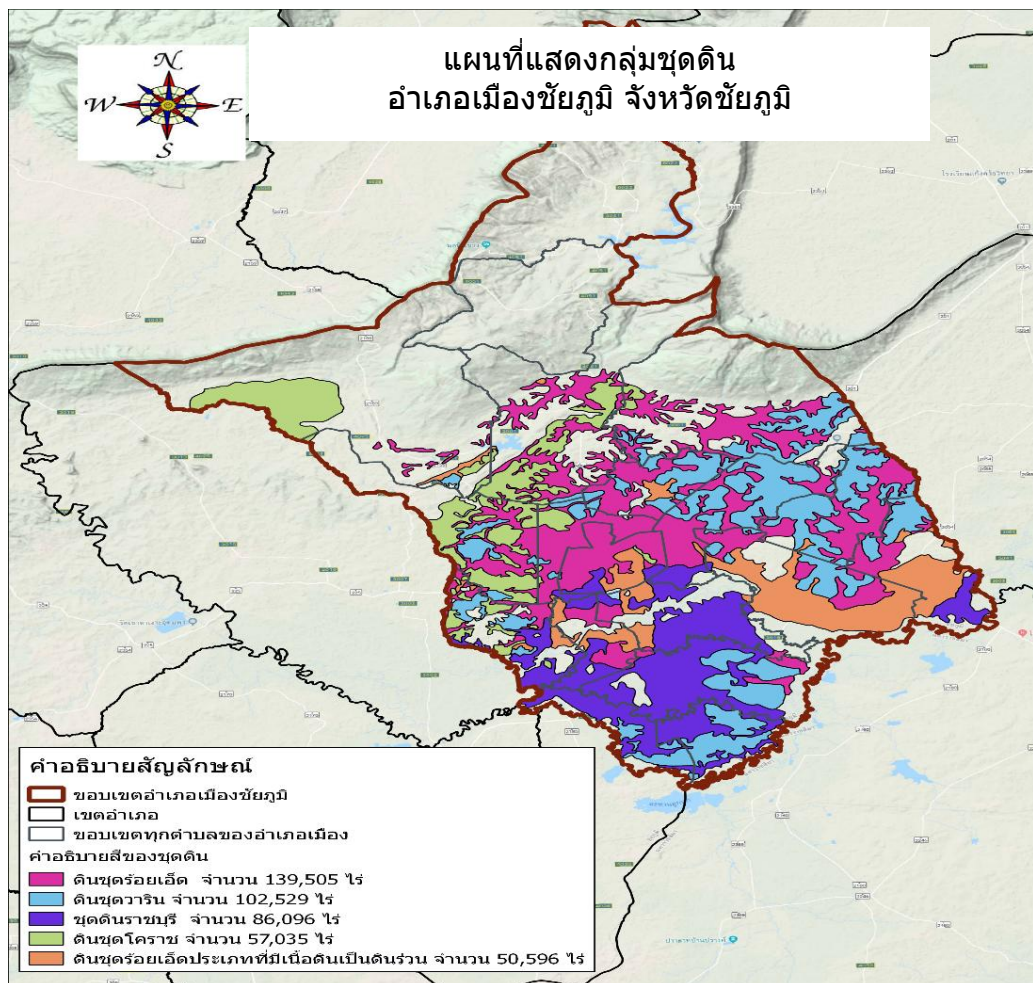
๕) กลุ่มชุดดินที่ ...๒๒.....

ชุดดิน :...ร้อยเอ็ด

ลักษณะเด่น : เปนดินลี้กมาก ดินบนเปนดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลปนเทา หรือ สีน้ำตาล ดินล่างเปนดินร่วนปนทราย อาจพบชั้นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลออนหรือเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลปนแดง ตลอด มีคิลาแลงออน (plinthite) ปริมาณ ๕-๕๐ % ภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จาก ผิวดิน ปฏิกริยาดินเปนกรดจัดมากถึงเปนกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ในดินบนและ เปนกรดจัดมากถึงเปนกรดเล็กน้อย (pH ๔.๕-๖.๕) ในดินล่าง

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ เสี่ยงต่อการขาดน้ำในฤดู เพาะปลูก

แนวทางการจัดการ : หากใช้ทำนาควรมีการชลประทานเข้าช่วยและมีการปรับปรุงสมบัติทางกายภาพ และ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยการใส่ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น ถ้าปลูก พืชโดยอาศัยน้ำฝน ควร เลือกระยะเวลาปลูกที่เหมาะสมเพื่อลดอัตราเสี่ยงของการขาด แคลนน้ำ

ภาพที่ ๖ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอเมืองชัยภูมิ

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๘)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอเมืองชัยภูมิแบ่งเป็น ๓ ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อนช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝนช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ฤดูหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ภูมิอากาศโดยทั่วไปมี ๓ ฤดู โดยลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ปี ๒๕๖๗

- อุณหภูมิ ตลอดปี ๒๕๖๗ มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๓๗.๔ องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน ประมาณ ๔๑.๓ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคมประมาณ ๑๔.๒ องศาเซลเซียส

- ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี ๒๕๖๗ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ๖๓.๙๕ เปอร์เซ็นต์ โดยมีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในเดือนสิงหาคม ๙๔.๒๕ เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุดในเดือนมีนาคมประมาณ ๓๕.๖๓ เปอร์เซ็นต์

๓.๒ ฤดูกาล

สภาพอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย ๓ ฤดู โดย

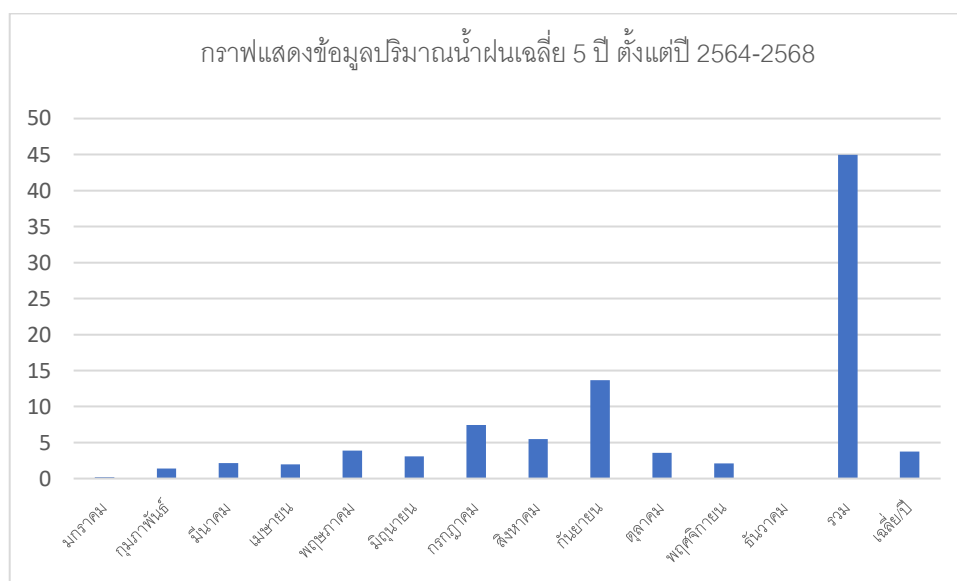
ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือได้พัดพานำมวลอากาศเย็น และแห้งเข้ามาปกคลุมส่งผลให้ท้องฟ้าโปร่ง อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๓.๙๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน ธันวาคม โดยมีปริมาณ ๐.๐๗ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๑๓.๖๗๗๕ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๗ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘)

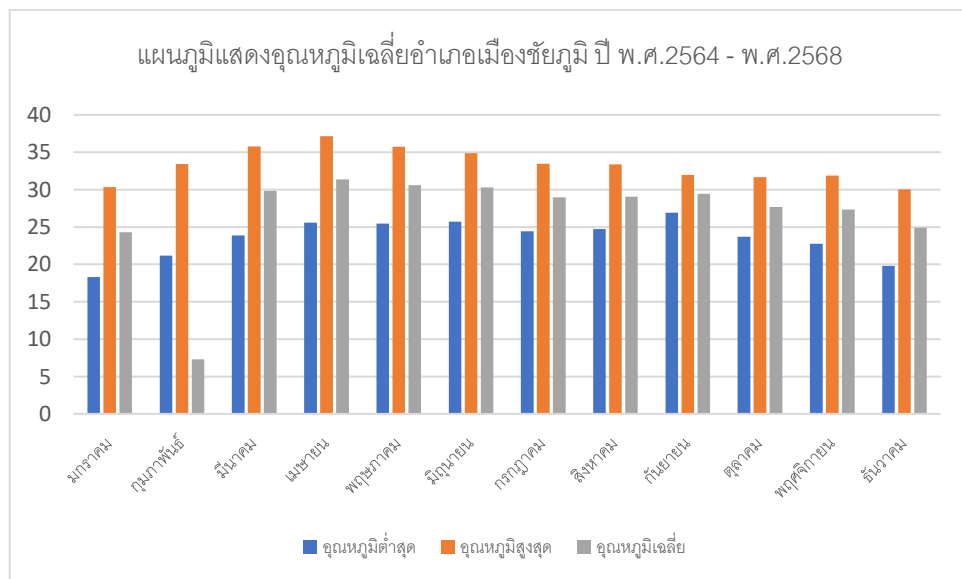
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๘

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๐.๑๘๒
๒	กุมภาพันธ์	๑.๓๘๔
๓	มีนาคม	๒.๑๖๔
๔	เมษายน	๑.๙๗
๕	พฤษภาคม	๓.๘๗๖
๖	มิถุนายน	๓.๐๖๘
๗	กรกฎาคม	๗.๔๒
๘	สิงหาคม	๕.๔๙
๙	กันยายน	๑๓.๖๗๗๕
๑๐	ตุลาคม	๓.๕๖๕
๑๑	พฤศจิกายน	๒.๑๑๒๕
๑๒	ธันวาคม	๐.๐๗
	รวม	๔๔.๙๗๙
	เฉลี่ย/ปี	๓.๗๔๒๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓.๕๓๓๕๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๓๐๖๗๕ องศาเซลเซียส

ภาพที่ ๘ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเมืองชัยภูมิ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๘.๒๙๒	๓๐.๓๓๖	๒๔.๓๑๔
กุมภาพันธ์	๒๑.๑๖๘	๓๓.๔๒	๒๗.๒๙๔
มีนาคม	๒๓.๘๕๘	๓๕.๗๕๘	๒๙.๘๐๘
เมษายน	๒๕.๖	๓๗.๑๖๒	๓๑.๓๘๑
พฤษภาคม	๒๕.๔๕๘	๓๕.๗๓๖	๓๐.๕๙๗
มิถุนายน	๒๕.๖๙๖	๓๔.๘๗๔	๓๐.๒๘๕
กรกฎาคม	๒๔.๔๔๖	๓๓.๔๕	๒๘.๙๔๘
สิงหาคม	๒๔.๗๑๕	๓๓.๓๗๕	๒๙.๐๔๕
กันยายน	๒๖.๙๑๗๕	๓๑.๙๗๗๕	๒๙.๔๔๗๕
ตุลาคม	๒๓.๖๘๕	๓๑.๖๗๕	๒๗.๖๘
พฤศจิกายน	๒๒.๗๗๗๕	๓๑.๘๖๕	๒๗.๓๒๑๒๕
ธันวาคม	๑๙.๗๙	๓๐.๐๓๒๕	๒๔.๙๑๑๒๕

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอเมืองชัยภูมิ (ที่มา : กระทรวงคมนาคม, พ.ศ.๒๕๖๘)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๙)

ทางรถไฟ(ถ้ามี)..... -

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

- สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอเมืองชัยภูมิกับอำเภอบ้านเขว้า ใช้เส้นทางรถยนต์ ซึ่งมีเส้นทางที่สำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข ๒๒๕ (สายชัยภูมิ – นครสวรรค์) ระยะทาง ๑๓ กิโลเมตร

- การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอเมืองชัยภูมิกับอำเภอจัตุรัส และจังหวัดนครราชสีมา ใช้เส้นทางรถยนต์ ซึ่งมีเส้นทางที่สำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ (สายชัยภูมิ – สีคิ้ว) ระยะทางถึงอำเภอจัตุรัสประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ระยะทางถึงจังหวัดนครราชสีมาประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร

- การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอเมืองชัยภูมิกับอำเภอแก้งคร้อ และจังหวัดขอนแก่น ใช้เส้นทางรถยนต์ ซึ่งมีเส้นทางที่สำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ (สายชัยภูมิ – สีคิ้ว) ระยะทางถึงอำเภอแก้งคร้อ ประมาณ ๔๕ กิโลเมตร ระยะทางถึงจังหวัดนครราชสีมาประมาณ ๑๒๕ กิโลเมตร

- การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอเมืองชัยภูมิกับอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ใช้เส้นทางรถยนต์ ซึ่งมีเส้นทางที่สำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข ๒๐๒ (สายชัยภูมิ – สีคิ้ว) ระยะทางถึงอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๐๑ ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างตำบล คือ ตำบลบ้านค่าย, ตำบลหนองนาแซง, ตำบลในเมือง, ตำบลบ้านเล่า, ตำบลโพหนอง และ ตำบลนาเสียว

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๐๒ ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างตำบล คือ ตำบลในเมือง, ตำบลกุดตุ้ม และตำบลลาดใหญ่

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๒๕ ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างตำบล คือ ตำบลในเมือง, ตำบลรอบเมือง, ตำบลโคกสูง และตำบลชีลอง

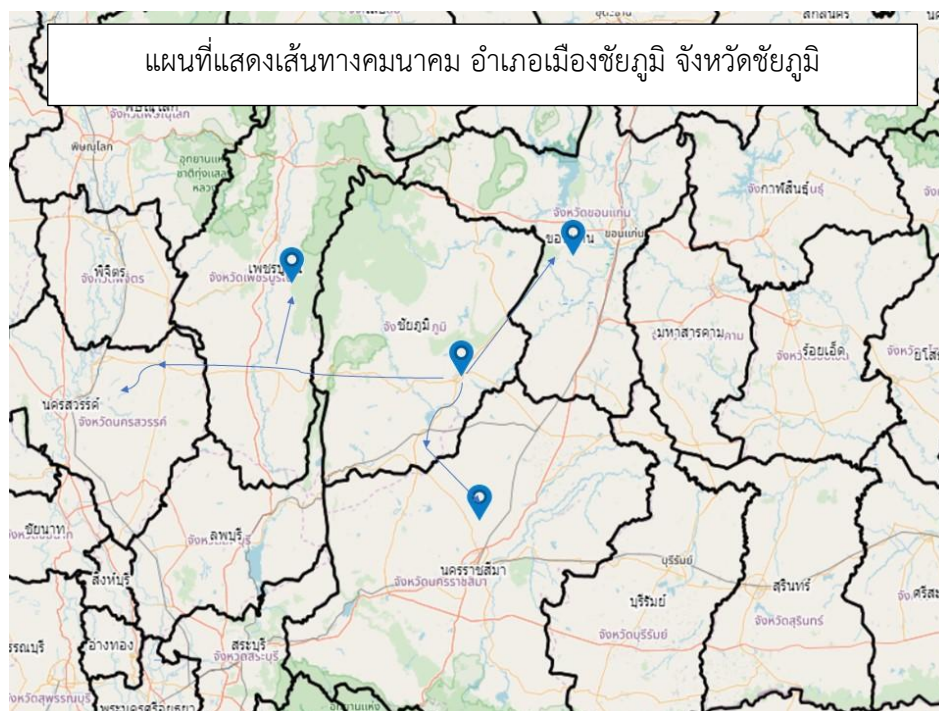
- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๐๕๑ ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างตำบล คือ ตำบลในเมือง, ตำบลรอบเมือง, ตำบลนาฝาย, ตำบลท่าหินโงม และตำบลซับสนีทอง

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๑๕๙ ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างตำบล คือ ตำบลในเมือง, ตำบลรอบเมือง, ตำบลโคกสูง และตำบลห้วยต้อน

๒) การบริการรถโดยสารและพาหนะอื่น ๆ

- การบริการรถโดยสารประจำทาง สายชัยภูมิ – ขอนแก่น และสายชัยภูมิ – นครราชสีมาเป็นรถโดยสารที่วิ่งรับผู้โดยสารระหว่างจังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา

- พาหนะอื่น ๆ ที่ใช้ในการขนส่ง ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน รถอีแต่น รถบรรทุกเล็ก และรถบรรทุกสิบล้อ เป็นต้น และมีรถจักรยานยนต์รับจ้าง มีไว้บริการตลอดวัน

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา:กระทรวงคมนาคม, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอเมืองชัยภูมิเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

ตารางที่ ๖ แหล่งน้ำที่สำคัญของอำเภอเมืองชัยภูมิ

ที่	ชื่อตำบล	ชื่อแหล่งน้ำ	ความเหมาะสม	แหล่งน้ำธรรมชาติ	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
๑	ชัยสืทอง	- ห้วยน้อย - ห้วยคี่ - ห้วยปะทาว - ห้วยทราย - ห้วยท่อน - ห้วยเมย - ห้วยกลาง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	- -
๑	ชัยสืทอง	- ห้วยมะนาว - ห้วยน้อย	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	
๒	ท่าหินโงม	- ห้วยหินแตก - ห้วยปะทาว - ห้วยตะลูกหิน	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	
๓	ห้วยต้อน	- ห้วยชีลอง - ห้วยม่วงแร้ง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	

ที่	ชื่อตำบล	ชื่อแหล่งน้ำ	ความเหมาะสม	แหล่งน้ำธรรมชาติ	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
		- ลำชีลอง - ห้วยโป่งคอง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	
๔	นาฝาย	- ห้วยตาดโตน - ห้วยน้ำซึบ - ห้วยชัน - ห้วยช่อระกา - ห้วยต้อน - ห้วยปะทาว	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	
๕	นาเสียว	- ห้วยแก่นท้าว - ห้วยเสียวน้อย - ห้วยเสียว - ห้วยบง - ห้วยแล้ง - ห้วยแดนซึบ	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	
๖	โคกสูง	- ห้วยยาง - ห้วยยางป่า - ห้วยโสกบักโตน	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓	
๗	รอบเมือง รอบเมือง	- ห้วยยางป่า - หนองระเริง - ห้วยเสียว	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓	
๘	ในเมือง	- หนองปลาเฒ่า - ห้วยคลองเรียง - ห้วยดินแดง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	✓
๙	บ้านเล่า	- ห้วยแคน - ห้วยกุดหิน - ห้วยกุดสง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓	
๑๐	โพนทอง	- หนองใหญ่ - หนองหินลับมิด - ห้วยบงเหนือ	เหมาะสมดี เหมาะสมดี เหมาะสมพอใช้	✓	✓ ✓
๑๑	ห้วยบง	- ห้วยยางหวาย - ห้วยหว่า - ห้วยบง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓	
๑๒	ชีลอง	- ห้วยชีลอง - ห้วยยางชุม	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	
๑๓	หนองนาแซง	- ห้วยกุดละลม - ห้วยกุดอีตูบ	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	

ที่	ชื่อตำบล	ชื่อแหล่งน้ำ	ความเหมาะสม	แหล่งน้ำธรรมชาติ	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น
		- ห้วยหลัว - หนองนาแซง - หนองปึงปิด	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓	
๑๔	บึงคล้า	- ห้วยปะทาว - เหมืองนาแซง	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓	✓
๑๕	กุดตุ้ม	- หนองคูขาด - หนองบวักควาย - หนองเชียง - ห้วยหนองไผ่กุดตุ้ม	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓ ✓	
๑๖	ลาดใหญ่	- หนองหินเจาะ - หนองหินลาดใหญ่ - ห้วยน้ำก่า - กุดปลากามัน	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓ ✓	
๑๗	บ้านค่าย	- คลองจอก - หนองแก่งนารา - แม่น้ำชี	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓	
๑๘	หนองไผ่	- กุดเชือก - คลองหาวน้อย - หนองแหน - คลองเภา	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓ ✓ ✓	✓
๑๙	โนนสำราญ	- คลองจอก - ลำบรีก	เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมพอใช้	✓ ✓	

หมายเหตุ : เกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิ จะอาศัยน้ำฝนเป็นหลักในการเพาะปลูก เพราะแหล่งน้ำเหล่านี้ในหน้าแล้งจะแห้งขอด

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

- อ่างเก็บน้ำเขื่อนบน ตั้งอยู่ตำบลซับสีทอง
- อ่างเก็บน้ำเขื่อนล่าง ตั้งอยู่ตำบลซับสีทอง
- อ่างเก็บน้ำช่อระกา ตั้งอยู่ตำบลนาฝาย

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเมืองชัยภูมิ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่น ๆ	รวม
ในเมือง	๑๙,๑๗๗	๓,๘๘๙.๓๙	-	๔	-	๕.๓๙	๐.๕	-	๓,๘๙๙.๒๘
รอบเมือง	๑๖,๘๘๐	๖,๐๔๖.๗๔	๔.๗๕	๓๑๕.๗๕	๕	๔๖.๒๕	-	-	๖,๔๑๘.๔๙
โพหนอง	๓๗,๕๓๐	๑,๗๐๔.๒๙	๖๙.๕๘	๓๐๐	-	๓.๗๕	๒.๒๕	-	๑๗,๔๒๓.๘๗
นาฝาย	๘๐,๐๖๓	๑๘,๔๓๔.๕๕	๒๘.๕๐	๒,๖๑๒.๐๓	๔๔.๕๐	๑๑.๕๐	๓.๖๕	-	๒๑,๑๓๔.๗๓
บ้านค่าย	๑๙,๒๑๔	๑๕,๐๖๗.๑๖	๑,๔๑๖.๕๐		-	๒๗	๔	-	๑๖,๕๑๔.๖๖
กุดตุ้ม	๕๑,๐๘๙	๓๔,๓๖๓.๑๖	๔๔๙.๒๕	๔	๑๘	๖.๕	-	-	๓๔,๘๔๐.๙๑
ซีลอง	๒๙,๒๓๘	๒๒๓๓๖.๔๘	๕๐.๒๕	๓,๔๒๖.๗๔	๖	๓๒	๓.๒๕	-	๒๕,๘๕๔.๗๒
บ้านเล่า	๒๑,๓๒๐	๑๑,๕๙๐.๓๗	๑๑	๑๒๘	๒๐.๒๕	๖.๕	-	-	๑๑,๗๕๖.๑๒
นาเสียว	๘๖,๔๐๔	๑๘,๒๐๒.๒๕	๗๔๑.๗๕	๔,๙๗๙	๑๑๑	๑๔๔	๑๙.๒๕	-	๒๔,๑๙๗.๒๕
หนองนาแซง	๑๖,๓๒๓	๑๐,๔๒๘.๐๔	๑๓.๕		-	๔.๙๖	๐.๕	-	๑๐,๔๔๗.๐๐
ลาดใหญ่	๓๔,๙๑๒	๑๖,๖๘๗.๓๘	๒๘๒๔	๑๘	-	๗	๑๒.๒๕	-	๑๙,๕๕๘.๖๓
หนองไผ่	๔๖,๒๘๙	๓๑,๘๙๓.๐๒	๑,๒๕๑.๓๕	๙๕	-	-	๑	-	๓๓,๒๔๐.๓๗
ท่าหินโงม	๕๙,๖๒๓	๓๒๐.๕๑	๒๒๑	๔,๐๗๓.๑๕	๗,๒๘๑.๓๙	๑,๑๓๙.๑๔	๙	-	๑๓,๐๔๔.๑๙
ห้วยด้อน	๑๒๕,๒๘๔	๒,๐๕๓๐.๖	๑,๕๙๗	๑๗,๔๖๖.๒๗	๒๗๐	๑๔๑.๕	-	-	๔๐,๐๐๕.๓๙
ห้วยบง	๓๓,๔๐๐	๒๒,๙๖๗.๑๓	๖๙๑	๑,๐๘๐.๗๕	-	๔.๕	๔.๗๕	-	๒๔,๗๔๘.๑๓
โนนสำราญ	๒๑,๖๘๓	๑๓,๔๒๙.๐๒	๒,๒๒๘.๙	๖๔.๘๖	-	๓๓.๕	๓.๓๘	-	๑๕,๗๕๙.๖๖
โคกสูง	๔๖,๐๘๔	๑๓,๔๘๓.๒๓	๗๑.๖๑	๓,๙๓๕.๙๑	๑๖.๒๕	๑๖.๒๕	๐.๒๕	-	๑๗,๕๘๔.๒๕
บึงคล้า	๓๓,๓๕๙	๒๑,๐๐๔.๗๙	๒๔		-		๐.๗๕	-	๒๑,๐๓๗.๐๔
ซับสีทอง	๑๐๙,๐๙๖	๓๔๐.๗๕	๑,๖๓๒.๐๗	๑๖,๒๒๗.๐๔	๑๐,๘๘๘.๒๒	๑๐,๘๘๘.๒๒	๔	-	๓๐,๙๐๕.๕๙
พื้นที่รวม	๘๘๗,๙๗๘	๒๘๒,๗๑๘.๘	๑๓,๓๒๖.๑	๕๔,๗๓๐.๕	๑๘,๖๖๑.๖	๑๒,๕๑๘.๙๖	๖๘.๗๘	-	๓๘๘,๓๖๐.๒๓

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
นาฝาย	๘๔๒	๑๒๒๔	๒๕	๔๖	๔๑๕๓	๙๘๙๒	๓๙๐๐	๑๑๑	-
บ้านค่าย	๔๐๖	๓๒๑	-	๒๗	๓๐๐	๔๘๙๗	๑๓๘๗	๔๖	-
กุดตุ้ม	๕๖๗	๑๒๖๗	-	๑๗๑	๔๒๙	๕๗๕๗	๓๒๖๖	๔๒	-
ซีลอง	๗๔๑	๗๗๘	-	๑๑๕	๒๕๑	๑๐๘๖๒	๑๘๓๕	๒๔๔	๕
บ้านเล่า	๕๗๓	๙๖๖	-	๑๕๓	๓๐๖	๙๑๖๕	๔๖๙๒	๔๐	๑๘
นาเสียว	๖๐๐	๑๘๓๓	-	๑๐๑	๓๗๖	๙๘๘๐	๙๑๓	๗๕	-
หนองนาแซง	๔๑๙	๒๔๔	-	๕๓	๑๒	๕๖๒๐	๑๐๑๐	๖๔	-
ลาดใหญ่	๓๗๑	๕๑๓	-	๒๔๓	๖๗	๔๔๕๐	๔๑๙	๗๐	-
หนองไผ่	๕๓๗	๕๔๗	-	๒๖	๙๘	๕๙๓๓	๓๓๔๙	๑๙๔	-
ท่าหินโงม	๔๒๕	๒๐๙	-	๓๐	๗๐๘	๗๐๖๑	๗๒๑	๑๒๐	๒๐
ห้วยด่อน	๖๕๑	๑๕๐๗	-	๖๖	๖๖๓๘	๓๑๕๒๔	๑๓๕๙	๗๘	-
ห้วยบง	๗๒๒	๒๖๐๗	-	๔๖	๑๗๐๖	๓๓๗๖๓	๑๐๐๗๑	๗๘	๓
โนนสำราญ	๔๒๓	๓๖๙	-	๓๓	๒๘	๔๑๗๓	๕๘๒	๕๐	-
โคกสูง	๒๖๐	๗๒๖	-	๕๕	๑๔๔	๓๐๒๙	๒๖๐๓	๕๐	๕
บึงคล้า	๕๓๓	๔๑๗	-	๑๑๒	๑๔๙	๖๘๖๔	๑๓๕๖	๕๖	-
ซับสีทอง	๓๖๑	๒๙๒	-	๓๓	๕๑	๔๘๕๑๘	๕๐๐	๕๘	๙๐
ในเมือง	๒๕๙	๓๙๑	-	๖๖	๒๒	๔๔๔๓	๔๘๑	๙๖	-
รอบเมือง	๑๔๒	๑๙๙	-	๘๒	๒	๒๒๙๗	๖๖๔	๘๓	-
โพนทอง	๖๒๓	๘๕	-	๓๔	๗๗๒๕๘	๖๗๖๓	๒๘๘๓	๗๗	-
รวมทั้งหมด		๑๕๒๙๕	๒๕	๑๔๙๒	๙๒๖๙๘	๒๑๔๙๑๑	๔๑๙๙๑	๑๖๓๒	๑๔๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์๑.....แห่ง คือ .บริษัทชัยภูมิฟาร์มผลิตการเกษตรจำกัด

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....

ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....๑๑.....จำนวน คือ

ชื่อฟาร์ม...สุทัศน์ฟาร์ม.....(ฟาร์มเป็ดเนื้อ).....

ชื่อฟาร์ม...ปณณรฟาร์ม.....(ฟาร์มเป็ดเนื้อ).....

ชื่อฟาร์ม...สะอิดรุ่งเรืองกิจ (ฟาร์มไก่เนื้อ).....

ชื่อฟาร์ม...ถวิลฟาร์ม (ฟาร์มไก่เนื้อ).....

ชื่อฟาร์ม...โรงพักชัยภูมิ (สถานที่พักไก่สัตว์ปีก).....

ชื่อฟาร์ม...สิทธิภรณ์ฟาร์ม..จำกัด(ฟาร์มสุกร).....

ชื่อฟาร์ม...บริษัทอิสระที่จดทะเบียน(ฟาร์มสุกร).....

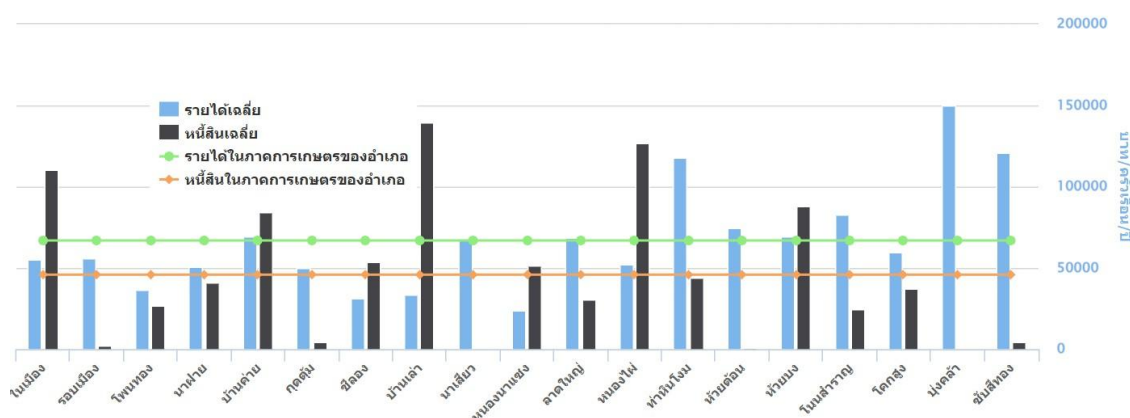
ชื่อฟาร์ม...สุขพรหมมาศ จำกัด(ฟาร์มสุกร).....

ชื่อฟาร์ม...ร้านค้าฟาร์ม(ฟาร์มสุกร).....

ชื่อฟาร์ม...ฟาร์มชัยภูมิ๒(ฟาร์มไก่พันธุ์).....

ชื่อฟาร์ม...ฟาร์มชัยภูมิ๔(ฟาร์มไก่พันธุ์).....

เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ย-หนี้สินเฉลี่ยในภาคการเกษตร

ภาพที่ ๑๒ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา:กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชัยภูมิ/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ เท่ากับ ๗๘๖๖๕ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๕) มีมูลค่า เท่ากับ ๗๔๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๓๙๗๓ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๘๕๕๕๑ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๕) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๘๑๑๒๙ บาท จำนวน ๔๔๒๒ บาท

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชัยภูมิ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.					
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ภาคเกษตร	๑๙๐๙๐	๑๖๓๒๙	๑๗๔๑๙	๑๘๔๓๑	๑๙๑๗๘	๒๐๔๗๗
ภาคบริการ	๓๕๐๒๑	๓๕๘๖๙	๓๖๘๕๐	๓๗๔๙๑	๓๘๗๔๔	๔๐๖๑๙
ภาคอุตสาหกรรม	๑๑๙๗๗	๑๒๑๓๐	๑๑๗๑๗	๑๓๖๐๓	๑๖๗๗๐	๑๗๕๗๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๖๖๐๘๘	๖๔๒๘๘	๖๕๙๘๖	๖๙๕๒๔	๗๔๖๙๒	๗๘๖๖๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๗๐๑๙๒	๖๘๖๕๔	๗๐๘๕๙	๗๕๐๘๑	๘๑๑๒๙	๘๕๐๕๑
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๙๔๑	๙๓๖	๙๓๑	๙๒๖	๙๒๑	๙๑๕

ที่มา: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,พ.ศ.๒๕๖๘

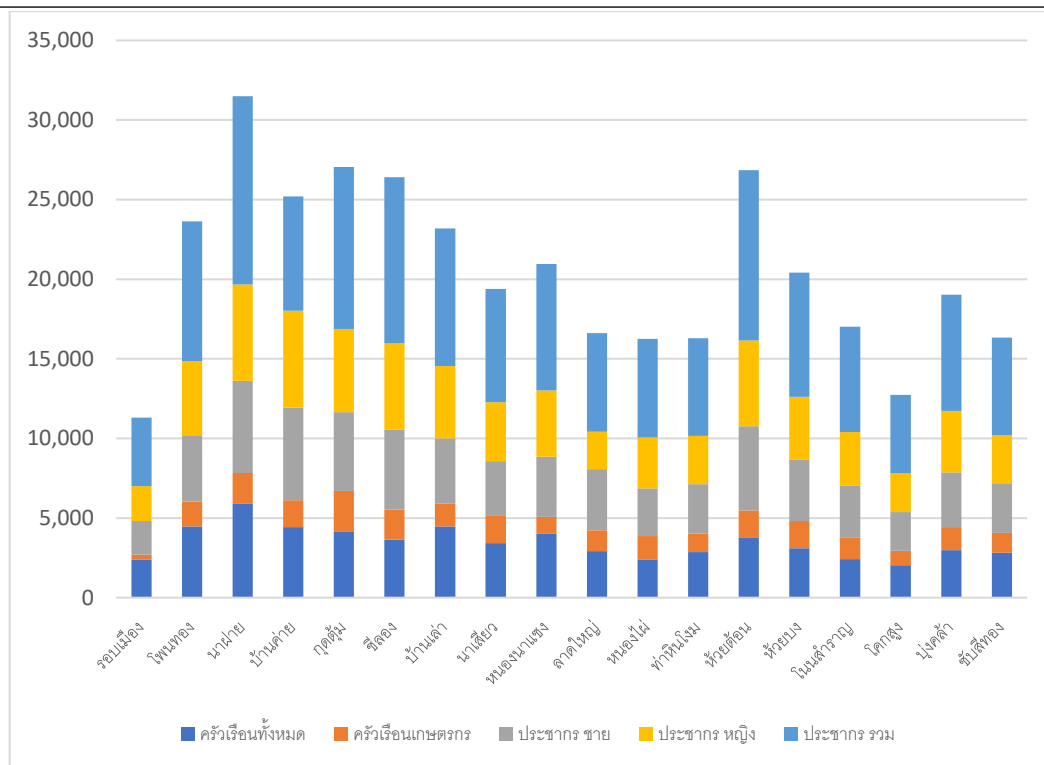
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีประชากรทั้งสิ้น ๖๒,๑๘๘ คน จำนวนครัวเรือน ๖๒,๑๘๘ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๓๐,๔๒๙ คน หญิง ๓๒,๖๗๙ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธมีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองชัยภูมิ

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ในเมือง					
๒	รอบเมือง	๒,๓๘๘	๓๑๑	๒,๑๐๔	๒,๑๙๗	๔,๓๐๑
๓	โพนทอง	๔,๔๖๓	๑๕๘๐	๔,๑๕๑	๔,๖๔๗	๘,๗๙๘
๔	นาฝาย	๕,๙๒๘	๑๙๐๓	๕,๗๘๕	๖,๐๕๐	๑๑,๘๓๕
๕	บ้านค่าย	๔,๔๓๒	๑,๖๙๐	๕,๘๑๒	๖,๐๘๒	๑๑,๘๙๔
๖	กุดตุ้ม	๔,๑๒๕	๒๕๗๘	๔,๙๓๗	๕,๒๔๒	๑๐,๑๗๙
๗	ซีลอม	๓,๖๔๗	๑๘๘๒	๕,๐๔๐	๕,๓๙๕	๑๐,๔๓๕
๘	บ้านเล่า	๔,๔๓๖	๑๔๑๗	๔,๑๑๒	๔,๕๓๙	๘,๖๕๑
๙	นาเสียว	๓,๔๑๙	๑,๗๒๔	๓,๔๓๓	๓,๖๘๘	๗,๑๒๑
๑๐	หนองนาแซง	๔,๐๑๘	๑๐๕๕	๓,๗๗๗	๔,๑๖๑	๗,๙๓๘
๑๑	ลาดใหญ่	๒,๙๑๔	๑,๓๑๓	๓,๘๔๑	๒,๓๕๗	๖,๑๙๘
๑๒	หนองไผ่	๒,๓๙๐	๑,๔๗๔	๓,๐๐๙	๓,๑๘๕	๖,๑๙๔
๑๓	ท่าหินโงม	๒,๘๕๔	๑,๑๘๓	๓,๐๘๘	๓,๐๓๙	๖,๑๒๗
๑๔	ห้วยด่อน	๓,๗๙๒	๑,๖๗๗	๕,๒๙๔	๕,๓๙๓	๑๐,๖๘๗
๑๕	ห้วยบง	๓,๐๙๔	๑,๗๒๓	๓,๘๓๔	๓,๙๖๒	๗,๗๙๖
๑๖	โนนสำราญ	๒,๔๒๖	๑,๓๖๓	๓,๒๒๙	๓,๓๘๙	๖,๖๑๘
๑๗	โคกสูง	๒,๐๓๐	๙๐๕	๒,๔๓๔	๒,๔๖๖	๔,๙๐๐
๑๘	บึงคล้า	๒,๙๗๙	๑,๔๕๐	๓,๔๔๘	๓,๘๕๒	๗,๓๐๐
๑๙	ซับสีทอง	๒,๘๑๓	๑,๒๖๓	๓,๑๐๑	๓,๐๓๓	๖,๑๓๔
รวม		๖๒,๑๘๘	๒๖,๔๙๑	๓๐,๔๒๙	๓๒,๖๗๙	๖๓,๑๐๘

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๓ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๑๑ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๔ แห่ง คือ

๑.๑ อนุบาลชัยภูมิ

๑.๒ สาคริช

๑.๓ สุนทรวัฒนา

๑.๔ มารี

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ๙๑ แห่ง

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ แห่ง

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๑๑ แห่ง

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๒๑ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คลินิกแพทย์๑๐.....แห่ง

๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล.....๑๓.....แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน๑๔..... แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....๖.....แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน๓๑..... คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน...๑๒.....คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน๘.....คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน.....๔๒๑...คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน..... คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน...๔,๑๓๔....คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรอำเภอเมืองชัยภูมินับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดงามปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี่ บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำผิด) สังฆาติเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคูณลาน** (คุ่มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและต่อข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคูณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวแล้ว (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี่** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจี่แล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฟังเทศน์ฉลองข้าวจี่และรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี่ ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนมอบข้าวจี่เป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่นับ ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแบ่งข้าวจี่ต่อหน้าทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแบ่งข้าวจี่ ทำบุญข้าวจี่ถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญพระเวส**(บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า ะเหวด เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญพระเวส เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าหากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาณิสสสังสจะคลบนันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย์ ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงน้ำ) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้า

ไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์ จะมีพิธีสงฆ์ น้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก่อดวงพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบั้งไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการขอฝน เพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บั้งไฟ และจุดบั้งไฟ เพราะเชื่อว่าเป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบั้งไฟชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางที่จะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปิดเป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามีดห่อใส่ใบตอง เรียกว่า ข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าเป็นช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าวสาก(กระยาสารท)** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะเชื่อว่าเป็นการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าวสาก(ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว)ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนดพระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาบวราณา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมกมุ่นในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการกว่นข้าวทิพย์ถวายรับศีลสวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจันทราพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเฮือไฟ) เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

- **เดือนสิบสอง บุญกฐิน** เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่า

มีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงนำให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปรอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผืนอื่นเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริขารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปูยฝ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญ พึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

๑) เมื่อได้ข้าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติ

พี่น้องด้วยกัน

๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ

๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา

๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน

๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ คำ ๑๔, ๑๕ คำ ให้สมมาก่อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผักตูเหือน

๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน

๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ ธูปเทียน สมมาผัว และให้เอาธูปเทียนถวายพระ

๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ คำ, ขึ้น ๑๕ คำ) ให้นิมนต์พระมาสดมภ์บ้านหรือใส่บาตร

๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปฐกฐกรรม ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไป

ถวายพระ

๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา

๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)

๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย

๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา

๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือ

สามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือเป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลูกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิดความสุข ความเจริญ คตินี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก้าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ

ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ

ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ

ทิศเหนือ - ปลูกต้นคูณ สะเดา ขนุน

ทิศปัจฉิม - ปลุกมะขาม มะยม
 ทิศพายัพ - ปลุกมะกรูดมะนาว
 ทิศอุดร - ปลุกต้นหมากต้น(พุทรา)
 ทิศอีสาน - ปลุกดอกรัก ต้นแพง

ภูตผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปูตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ ชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม่กลับหลูเจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอขมา

ผีตาแฮก ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผีเฝ้าไร่นา เมื่อชาวบ้านเข้าหักร้างถางพง เพื่อแปรสภาพที่ดินไปเป็น ที่นา พวกเขาจะทำพิธีเชิญผีตาแฮกตนหนึ่งมาเป็นผู้เฝ้ารักษาที่นาและข้าวกล้า แต่ละปีเจ้าของนา จะต้องทำพิธีเช่นสังเวยก่อนลงไถนา และเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว จะต้องแบ่งข้าวสีเกวียน (จำลอง เล็ก ๆ) ให้แก่ผีตาแฮกด้วย

คะลำ เป็นสิ่งต้องห้ามที่ตกลงไปแล้วไม่ดีไม่งาม เกิดโทษภัย เกิดเสนียดจัญไรแก่ตนและผู้อื่น เช่น

- หญิงยืนเยี้ยว คะลำ (ห้ามผู้หญิงยืนเยี้ยว)
- ย่างข้ามพาข้าว คะลำ (ห้ามเดินลัดวงอาหาร)
- นั่งตันประตู นั่งตันขันได นั่งหมอน นั่งกลางผู้เฒ่า คะลำ
- นอนหันหัวไปทางตาเว็นตก คะลำ (ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เพราะทิศตะวันตกเป็นทิศที่ให้ผีหรือคนตายนอนหันหัวไป)
- ไทเหือนเดียวกันกินบ่พร้อมกัน ผู้น้อยกินก่อนผู้ใหญ่ เมียกินก่อนผัว คะลำ
- นุ่งห่มผ้าทางกลับ - ใช้ดินเช็ดเสื้อผ้า คะลำ
- ผัวเมียผัดกัน ชมเหงกัน ด่าป้อยญาติกัน คะลำ

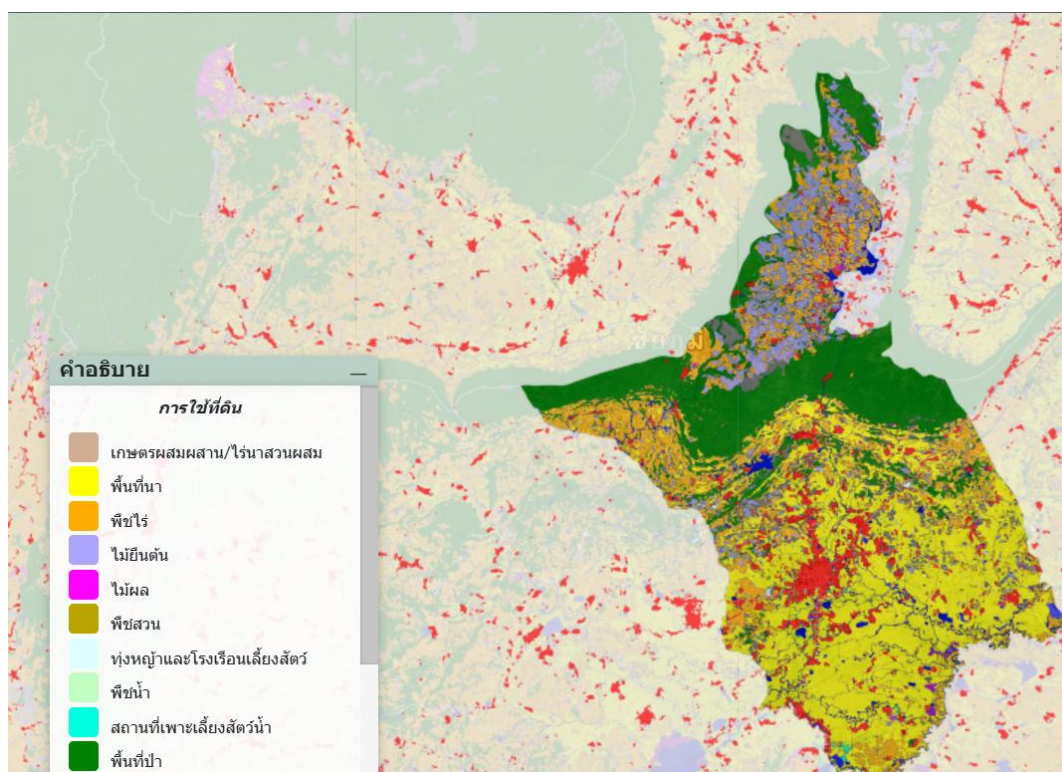
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๑,๘๙๓,๘๒.๙ ไร่ ร้อยละ ๒๑.๑๒ รองลงมาคือพื้นที่นา จำนวน ๓๒๕,๗๒๓.๘ ไร่ ร้อยละ ๓๖.๓๒ และพื้นที่พืชไร่ จำนวน ๑๖๓,๘๐๓.๒ ไร่ ร้อยละ ๑๘.๒๖

ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

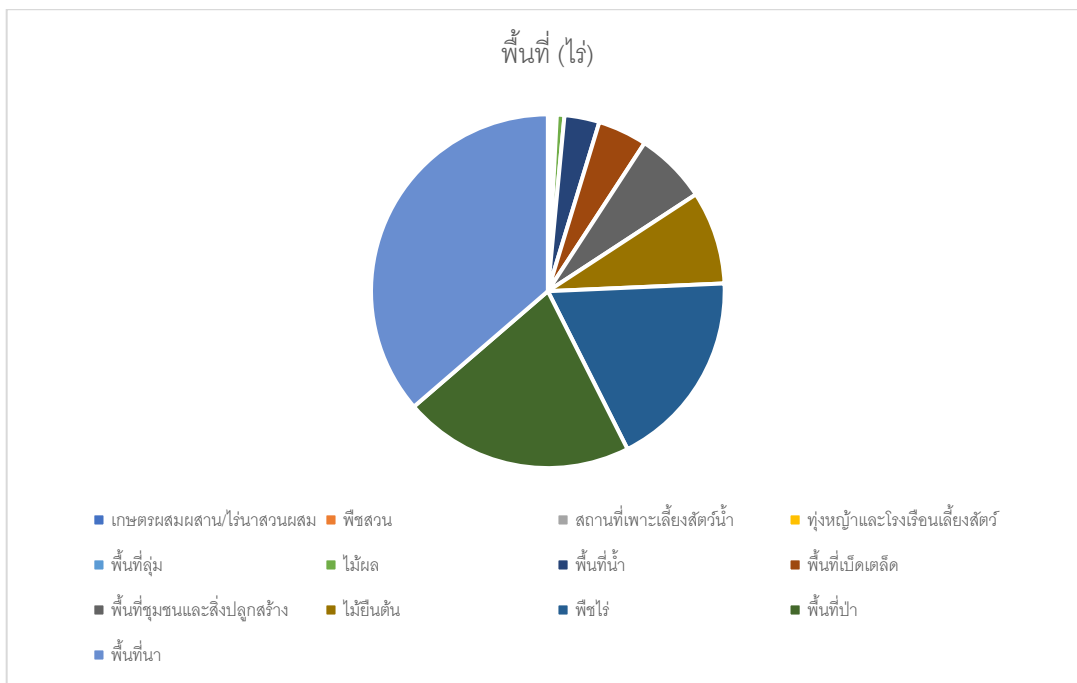
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑,๘๙๓,๘๒.๙	๒๑.๑๒
พืชไร่	๑๖๓,๘๐๓.๒	๑๘.๒๖
ไม้ยืนต้น	๗๖,๓๘๐.๓๗	๘.๕๒
ไม้ผล	๖,๒๒๗.๔๒	๐.๖๙
พืชสวน	๒๓๘.๙๘	๐.๐๓
พื้นที่นา	๓๒๕,๗๒๓.๘	๓๖.๓๒
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑,๔๖๙.๑๖	๐.๑๖
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๒,๖๐๒.๗๓	๐.๒๙
พื้นที่ลุ่ม	๒,๙๒๔.๕๘	๐.๓๓
พื้นที่น้ำ	๒๘,๗๑๖.๐๖	๓.๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๕๘,๙๘๕.๒๕	๖.๕๘
พื้นที่เปิดเตล็ด	๔๐,๓๒๖.๒๒	๔.๕

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ..๒๕๖๘)

กราฟวงกลมแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๕ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอเมืองชัยภูมิ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าวมีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๘๒,๗๑๘.๘๖ไร่ รองลงมา คือ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๔,๗๓๐.๕ ไร่ และยางพารามีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๘,๖๖๑.๖๑ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน สับปะรด ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ผัก และหญ้าเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
ในเมือง	๑๙๑๗๗	๓๘๘๙.๓๙		๔	-		๐.๕				๕.๓๙		๓๘๙๙.๒๘
รอบเมือง	๑๖๘๘๐	๖๐๔๖.๗๔	๔.๗๕	๓๑๕.๗๕	-			๐.๕	๕		๔๖.๒๕		๖๕๑๘.๙๙
โพหนอง	๓๗๕๓๐	๑๗๐๔๘.๒๙	๖๙.๕๘	๓๐๐	-		๒.๒๕				๓.๗๕		๑๗๔๒๓.๘๗
นาฝาย	๘๑๐๖๓	๑๘๔๓๔.๕๕	๒๘.๕๐	๒๖๑๒.๐๓	-		๓.๖๕	๐.๗๕	๔๔.๕		๑๑.๕		๒๑๑๓๕.๔๘
บ้านค่าย	๑๙๒๑๔	๑๕๐๐๖๗.๑๖	๑๔๑๖.๕๐		-		๔				๒๗		๑๕๑๕๑๔.๗
กุดตุ้ม	๕๑๐๘๙	๓๔๓๖๓.๑๖	๔๔๙.๒๕	๔	-				๑๘		๖.๕		๓๔๘๔๐.๙๑
ชีลอง	๒๙๒๓๘	๒๒๓๓๖.๔๘	๕๐.๒๕	๓๔๒๖.๗๔	-		๓.๒๕		๖		๓๒		๒๕๘๕๔.๗๒
บ้านเล่า	๒๑๓๒๐	๑๑๕๙๐.๓๗	๑๑	๑๒๘	-			๐.๕	๒๐.๒๕		๖.๕		๑๑๗๕๖.๖๒
นาเสียว	๘๖๔๐๔	๑๘๒๐๒.๒๕	๗๔๑.๗๕	๔๙๗๙	-		๑๙.๒๕	๙๕	๑๑๑		๑๔๔		๒๔๒๙๒.๒๕
หนองนาแซง	๑๖๓๒๓	๑๐๔๒๘.๐๔	๑๓.๕		-		๐.๕				๔.๙๖		๑๐๔๔๗
ลาดใหญ่	๓๔๙๑๒	๑๖๖๘๗.๓๘	๒๘๒๔	๑๘	-		๑๒.๒๕	๘.๕			๗		๑๙๕๕๗.๑๓
หนองไผ่	๔๖๒๘๙	๓๑๘๙๓.๐๒	๑๒๕๑.๓๕	๙๕	-		๑						๓๓๒๔๐.๓๗
ท่าหินโงม	๕๙๖๒๓	๓๒๐.๕๑	๒๒๑	๔๐๗๓.๑๕	-	๓,๙๕๑.๙๒	๙		๗๒๘๑.๓๙	๘๑.๐๔	๑๑๓๙.๑๔		๘๖๔๗.๕๘
ห้วยด่อน	๑๒๕๒๘๔	๒๐๕๓๐.๖๒	๑๕๙๗	๑๗๔๖๖.๒๗	-			๒	๒๗๐		๑๔๑.๕		๔๐๐๐๗.๓๙
ห้วยบง	๓๓๔๐๐	๒๒๙๖๗.๑๓	๖๙๑	๑๐๘๐.๗๕	-		๔.๗๕				๔.๕		๒๔๗๔๘.๑๓
โนนสำราญ	๑๖๘๓	๑๓๔๒๙.๐๒	๒๒๘.๙	๖๔.๘๖	-		๓.๓๘	๔.๗๕			๓๓.๕		๑๓๗๖๔.๔๑
โคกสูง	๔๖๐๘๔	๑๓๔๘๓๒๓	๗๑.๖๑	๓๙๓๕.๙๑	-		๐.๒๕		๑๖.๒๕		๗๗		๑๓๕๒๔๒๔
บึงคล้า	๓๓๓๕๙	๒๑๐๐๔.๗๙	๒๔		-		๐.๗๕	๓.๕			๗.๕		๒๑๐๔๐.๕๔
ซับสีทอง	๑๐๙๐๙๖	๓๔๐.๗๕	๑๖๓๒.๐๗	๑๖๒๒๗.๐๔	-	๖๔๒.๕	๔		๑๐๘๘๙.๒๒	๖๓	๑๘๑๒.๕๑		๑๘๙๐๕.๓๖
รวม	๘๘๗๙๗๘	๒๙๘๐๖๒.๘๕	๑๓๓๒๖	๕๔๗๓๐.๕๐	-	๔,๕๙๔.๔๒	๖๘.๗๘	๑๑๕.๕๐	๑๘๖๖๑.๖๑	๑๔๔	๓๕๑๐.๔๙		๓๗๒๐๗๘.๙

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางจิราพร เรือนทอง	นางจิราพร เรือนทอง	๑๓๐/ ๒		กุดตุ้ม
๒	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางบัวลอย ใหญ่สูง	กลุ่มทำหม้อไม้อัดบีบ	๓		กุดตุ้ม
๓	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายทวี นุวรรณ	ศิลปประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ	๗๑		กุดตุ้ม
๔	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางเกลี้ยง รานอก	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านกุดเวียน	๗๐		กุดตุ้ม
๕	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางนรินทร์ พรหมกุดตุ้ม	นายนรินทร์ พรหมกุดตุ้ม	๑๒๒		กุดตุ้ม
๖	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางอุบล เกตนอก	กลุ่มตระกร้าจากเส้นยางพารากรรมพันธุ์ ภูมิกลุ่มจักสานห้วยทอง	๓/๓	๗	กุดตุ้ม
๗	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสุรางรัตน์ ผินพิมาย	วิสาหกิจชุมชนไข่เค็มสมุนไพรโคกสูง	๗๓		โคกสูง
๘	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางพรรณิ รักษาพวก	กลุ่มพรรณิเสื่อยัด	๖๐		โคกสูง
๙	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	ทองทองแปร ปลื้มชัยภูมิ	กลุ่มแปรรูปตัดเย็บปลอกหมอน	๒๒๑	๒	โคกสูง
๑๐	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางปิติมา ล่ำสมบัตติ	วิสาหกิจชุมชนฟาร์มเห็ดกาญจนา	๑๗๕	๑	โคกสูง
๑๑	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางกฤษณา ปะวะลี	กลุ่มทอเสื่อกก(นางกฤษณา ปะวะลี)	๔๖		ซีลอง
๑๒	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางจุลณี แม่นชัยภูมิ	วิสาหกิจชุมชนบ้านสมุนไพรของดีมีในชุมชน	๒๘		ซีลอง
๑๓	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสมเพียร ทองศรีสุข	ทอเสื่อกก	๙๕		ซีลอง
๑๔	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายตัน อวนชัยภูมิ	กลุ่มจักสาน	๔๑		ซีลอง
๑๕	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางเกสร อยู่ภักดี	กลุ่มทอผ้าไหม	๑๘๗		ซีลอง
๑๖	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาวศรีมาลา บุตรโค	กลุ่มทอผ้าไหม	๑		ซีลอง
๑๗	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางคำตาล จิตรประทุม	กลุ่มปลาสามไร่ก้าง	๑๗๗		ซีลอง
๑๘	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายสังข์ ภูมิรินทร์	กลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านหนองบัวขาว	๑๑๑		ซีลอง
๑๙	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน		ร้าน ข.ไข่	๑๙๙		ซีลอง
๒๐	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาวจารุณี ปะวะโพตะโต	นางสาวจารุณี ปะวะโพตะโก	๓๑๕		ซีลอง
๒๑	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาวกุล แต่งทรัพย์	นางสาวกุล แต่งทรัพย์ (ร้านขายยาปลาตุ๊ก)	๒๕/๒		ซีลอง
๒๒	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางเกตุแก้ว กระแสกุล	ทอเสื่อกกบ้านโนนตู	๗๖		ซีลอง
๒๓	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสุทาทิพย์ ประสานเชื้อ	สุทาทิพย์หินสี	๒๒๙	๒	ซีลอง
๒๔	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางรันดร์ จำนงธรรม	กลุ่มจักสานตะกร้าจากเส้นยางพารา	๒๔๙	๕	ซีลอง
๒๕	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางสุทาทิพย์ ประสานเชื้อ	ร้าน ส.สมหวัง	๒๒๙	๒	ซีลอง
๒๖	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาวน้ำฝน วุฒินิยะ	น.ส.น้ำฝน วุฒินิยะ	๙๙	๑๓	ซีลอง

๒๗	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางสมส่าห์ รักถาวร	บริษัท บองอินเตอร์ฟู้ดส์ จำกัด	๑๔๓	๑๑	ซีลิ่ง
๒๘	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางสาวขวัญจิต จงกลนี	กลุ่มสัมมาชีพบ้านโสกน้ำขาว ม.๑๕	๔๘/๑	๑๕	ซีลิ่ง
๒๙	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายธงชัย พันธุ์สง่า	นายธงชัย พันธุ์สง่า	๔๐๕	๕	ซีลิ่ง
๓๐	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว		เรือนแม่คุณ	๒๕		ขับสีทอง
๓๑	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว		ไร่ทรัพย์ทวี	๑๑๗		ขับสีทอง
๓๒	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางอัจฉราพร เอ็มสรรค์	นางอัจฉราพร เอ็มสวรรค์	๑๓๙	๗	ขับสีทอง
๓๓	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายเสมอ ช่างเกวียน	นายสัจด์ สรวิงค์	๔๔	๓	ขับสีทอง
๓๔	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายสาธิท เปียदनอก	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกสตอเบอร์รี่และพืชผลการเกษตร	๑๑๓	๔	ขับสีทอง
๓๕	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นางรัตนวรรณ สิริขันธ	แจ้แก้วเมืองทอง	๑๐๑/๑	๑๒	ขับสีทอง
๓๖	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางอมรรัตน์ วรภักดี	อมรรัตน์ วรภักดี	๑๘๕	๔	ขับสีทอง
๓๗	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสุกฤดา เสนาฤทธิ์	กลุ่มสตรีแม่บ้านขับสีทอง ม.๕	๑๑๒	๕	ขับสีทอง
๓๘	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางทิพาพันธ์ ภูมิฐาน	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๖๙	๔	ขับสีทอง
๓๙	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางทองนาก กาทองทุ่ง	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๖๐	๔	ขับสีทอง
๔๐	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางอมรรัตน์ วรภักดี	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๑๘๕	๔	ขับสีทอง
๔๑	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นายสาธิท เปียदनอก	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๑๑๓	๔	ขับสีทอง
๔๒	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายสัญลักษณ์ บุญแสนแผน	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๑๑๖	๔	ขับสีทอง
๔๓	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายฤกษ์ คิซันท์กาญจนา	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๒๗๕	๔	ขับสีทอง
๔๔	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายนิรันดร์ เกษมเมือง	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๑๑๕	๔	ขับสีทอง
๔๕	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายประชา มุ่งรัดกลาง	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๑๓๐	๔	ขับสีทอง
๔๖	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายโสมนัส พันธุ์ดี	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๒๕๗	๔	ขับสีทอง
๔๗	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายกุหลาบ พันธุ์ดี	กลุ่มอาชีพบ้านห้วยผักหนาม	๑๒๕	๔	ขับสีทอง
๔๘	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางรัตนวรรณ สิริขันธ	กลุ่มแม่บ้านเมืองทองพัฒนา	๑๐๑/๑	๑๒	ขับสีทอง
๔๙	กลุ่มผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	นายฤกษ์ คิซันท์กาญจนา	ณ ภูแลนคา	๒๗๕	๔	ขับสีทอง
๕๐	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางเครือวัลย์ ภูมิรินทร์	เครือวัลย์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ	๓๗๙		ทำหินโม่
๕๑	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาวธัญพร วลกลาง	มอหินขาว OTOP	๑๙๐		ทำหินโม่
๕๒	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	นางสาวปราณี สอนแก้ว	กลุ่มผลิตภัณฑ์จากไหมพรมบ้านวังคำแคน	๒๑๑	๙	ทำหินโม่

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๔
เครื่องดื่ม	๑๐
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๐
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑๓
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๕
รวม	๕๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองชัยภูมิ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไหมวัยอ่อน	๘๗	๑	บ้านเล่า	๑๑	นางมาลา วรรณพงศ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านห้วยม่วง	๙๔	๓	บ้านเล่า	๗	นางกิ่งแก้ว สมคำพิ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงวัวบ้านเสี้ยวน้อย	๓๗	๑	บ้านเล่า	๗	นางคำเบา การสนิท
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงและแปรรูปบ้านเสี้ยวน้อยพัฒนา	๖๒/๓	๑๑	บ้านเล่า	๔	นางบานเย็น วรรณพงษ์
วิสาหกิจชุมชนนาวังประสานใจ	๒๐๐	๑๐	นาเสี้ยว	๓๗	นางนวลจันทร์ ครองสุข
วิสาหกิจชุมชนดอกฝ้าย	๓๔	๑๐	นาเสี้ยว	๓๐	นางหนูคล้าย เนื่องแก้ว
วิสาหกิจชุมชนนาเสี้ยวเขียวขจี	๒๖๓	๑	นาเสี้ยว	๘๗	นางสมพิศ ถ้ำชัยภูมิ
วิสาหกิจชุมชนภูไค้	๑๒๙/๒	๘	นาเสี้ยว	๑๐	นางรำพัน ถิระโคตร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักโนนอดน้อย	๖๙	๕	หนองนาแซง	๒๘	นายปฏิภาณ โชคกำเนต
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรชัยภูมิ	๓๐๙	๑๓	หนองนาแซง	๘	นางบุปผา แก่นชัยภูมิ
วิสาหกิจชุมชนฟาร์มเห็ดกุหลาบ	๓๙/๑	๑๐	หนองนาแซง	๘	นางปราณี คุณนท
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลไม้และผลผลิตทางการเกษตรหนองนาแซง	๓๐๘	๒	หนองนาแซง	๗	นางสาวนงพะงา กุลแก้ว
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ	๑๒๔/๑	๓	ลาดใหญ่	๙๕	นายชูเดช คุ่มไข่น้ำ
วิสาหกิจชุมชนการทอผ้าสตรีแม่บ้านดงบัง	๔๗	๔	ลาดใหญ่	๑๖	นางทองพูน เจนชัย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านลาดใหญ่	๘๒๐	๘	ลาดใหญ่	๗๒	นางอุษณีย์ เพียงหาผล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือบ้านโนนหวานไพร	๓๐	๕	ลาดใหญ่	๘	นางอำนวย ประติเน่ง

วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตการตลาดเพื่อการ ผลิตบ้านกุดเชื้อก	๑๑	๓	หนองไผ่	๖๐	นายปรีชา บุญเสริม
วิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโคพันธุ์เนื้อ	๓๖/๑	๗	หนองไผ่	๗๗	นายอุดม ญาติสมบูรณ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผักแปลงใหญ่บ้านดอน หัน	๑๓๓	๖	หนองไผ่	๗	นายสุทัต โสระมัด
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่พืชผักปลอด สารพิษ บ้านหนองแห่น หมู่๑๒	๑๖๙	๑๒	หนองไผ่	๓๙	นายบุญช่วย วงษ์ชัย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหน่อไม้อัดปิ้ง	๒๙	๙	ทำหิน โงม	๙	นางรุญณี จดชัยภูมิ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแต้มนมอินทนิล	๒๒๐	๙	ทำหิน โงม	๑๕	นายณรงค์ ไปไหน
วิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์ทำหินโงม	๗๗	๑	ทำหิน โงม	๑๐	นายสุจิต พลนารักษ์
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านวัง น้ำเขียว	๒	๕	ทำหิน โงม	๑๑	นายสุพรรณ แสนโท
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรมสัมมาชีพบ้าน ใหม่ผาเอียง	๙๙	๑๒	ห้วยต้อน	๙	นางละม่อม ปราบภัย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มรวมใจห้วยต้อน	๗๕	๓	ห้วยต้อน	๑๐	นายปัญญา ครุฑนอก
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำนาแปลงใหญ่บ้าน ห้วยต้อน	๓๕/๖	๑	ห้วยต้อน	๙	นางเชษฐา ไร่ชัยภูมิ
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ห้วยต้อน	๑๕๙/๑	๑	ห้วยต้อน	๓๑	นายไพโรจน์ พิเศษศรี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโรงสีชุมชนหนองไม้งาม	๒๕๙	๑๑	ห้วยบง	๔๖	นายอุดร คณาจันทร์
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านน้อย	๑๖๕	๑๐	ห้วยบง	๑๓	นางจันทร์หอม มนต์ ชัยภูมิ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูล สัตว์	๙๒	๑๒	ห้วยบง	๘	นางภัสรี ทองหลง
วิสาหกิจชุมชนปลูกหม่อนเลี้ยงไหมตำบล ห้วยบง	๑๕๑	๑๒	ห้วยบง	๑๖	นางสาวบัวไข เต็มศิลป์
วิสาหกิจชุมชนไร่นาสวนผสมโนนม่วง-โพน ทอง	๓๐๗	๗	โพนทอง	๑๗	นายณัฐพล ตั้งใจ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอก	๑๕๐/๒	๙	โพนทอง	๙	นางนันทา ปาจิณเณย์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไข่สมุนไพรใส่เกลือ ไอโอดีน	๔๘	๒	โพนทอง	๑๐	นางสุวรรณี สิทธิวงศ์
วิสาหกิจชุมชนช่อระกาพัฒนาอาชีพ	๒๕	๑๗	นาฝาย	๓๑	นางจอมศรี แผงโพธิ์
วิสาหกิจชุมชนอาชีพเพาะเห็ดฟางบ้านกุด ขมิ้น	๖๐	๗	นาฝาย	๒๔	นางเทวี ฝายชัยภูมิ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพน้ำยา เอนกประสงค์	๑๙	๑๔	นาฝาย	๑๕	นางประนอม สุจริต
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ ข้าวชุมชนบ้านพลึง	๑๐/๔	๑๐	นาฝาย	๓๖	นางแสงเดือน แดงสกุล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลาโค้งน้ำดับ	๒๗	๑๒	บ้านค่าย	๔๒	นางตรีปภัส ปือขุนทด
วิสาหกิจชุมชนโค้งยางสามัคคีพัฒนา	๔/๒	๙	บ้านค่าย	๘	นายวิทยา พิเชษฐ์ไพบูลย์
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีสายน้ำเกษตร และวัฒนธรรมเมืองชัยภูมิ	๕๐	๗	บ้านค่าย	๘	นายณัฐณนทศ ก่อง นอก
วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่บ้านโค้งน้ำดับ ประชาสามัคคี	๑๔๖	๑๒	บ้านค่าย	๓๙	นายธนพล ดีหมื่นไวย
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหมด้ายประดิษฐ์บ้าน หนองคอนไทย	๒๘๕	๑๘	กุดตุ้ม	๑๕	นางคำปุ่น แก้วดอนตู
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปข้าวบ้านผือ	๒๘	๑๗	กุดตุ้ม	๕๓	นายสมศักดิ์ โชควิเศษ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อบ้านหนอง คอนไทย	๑๘	๕	กุดตุ้ม	๑๒	นางจිරนันท์ ศรีโฉม
วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่หนองคอนไทย	๑๓๖	๕	กุดตุ้ม	๔๐	นางเนตรทราย เหวชัยภูมิ
วิสาหกิจชุมชนบ้านหัวหนองหมู่๑๔	๗๐	๑๔	ซีลอง	๗	นายสมชาย จิตรกุล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบ้านหนองบัวขาว	๓๕/๑	๑๗	ซีลอง	๔๓	นายประเสริฐ ศรีชมชื่น
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านหัว หนองหมู่๖	๑๘๗	๖	ซีลอง	๑๔	นายสุรสิทธิ์ เทพศิริ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรร ูปผลิตภัณฑ์ซีเหล็กใหญ่	๔๒	๒	รอบ เมือง	๙	นางสุวรรณ พิทักษาติ
วิสาหกิจชุมชนอุตสาหกรรมในครัวเรือน	๔๙/๑	๒	รอบ เมือง	๗	นายคำเรือง ธรรมโหร
วิสาหกิจชุมชนโคกระบือบ้านมอดินแดง	๒๐๑	๔	รอบ เมือง	๑๐	นายกฤตยา แคล้วไพร
วิสาหกิจชุมชนต้นน้ำแลนด์	๗๘๙	๒	รอบ เมือง	๘	นายพชร แก้วมณี
วิสาหกิจชุมชนล้านเพิ่มพูน	๓๙/๑๖๖	ถ. โนน ม่วง	ใน เมือง	๗	นางสาวปภาสดา อัสสา นนท์
วิสาหกิจชุมชนปลาสามไร่กังขุมชนโนน สาทร	๙๖/๑	๔	ใน เมือง	๑๔	นางจีพร นาคะพงศ์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายไม้ ดอกไม้ประดับชุมชนคลองเรียง	๕๖/๒		ใน เมือง	๒๖	นายจิระศักดิ์ จำชาติ
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุชุมชนเมือง เก่า	๔๖๙/๒ข		ใน เมือง	๒๔	นายวีรศักดิ์ ปิ่นมณี

วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมการเกษตรไทรน้อย	๓๕/๑	๗	ชัยสีทอง	๔๓	นางพรนภา จานนอก
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวตำบลหลังเขาภูแล่นคา	๒๘๗	๔	ชัยสีทอง	๘	นายโสมนัส พันธุ์ดี
วิสาหกิจชุมชนบ้านขวานน้อยพัฒนา	๒๐	๙	บึงคล้า	๕๗	นางทองเสา หาญชนะ
วิสาหกิจชุมชนสัมมาชีพชุมชนบ้านโนนหัวนา	๒๔๗	๘	บึงคล้า	๑๒	นายชม กัลยาณี
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านบึงคล้า	๑๒๐/๒	๓	บึงคล้า	๓	นายพรรณอร โคตนคร
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเห็ดโนนสมบูรณ์	๑๙๘	๑๐	บึงคล้า	๑๐	นายสันติ ลีน้อยขาว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจิ้งหรีดเศรษฐกิจ	๑๐๓	๑	โคกสูง	๑๕	นายสมพงษ์ แก้วมูลมุข
วิสาหกิจชุมชนไข่เค็มสมุนไพรโคกสูง	๕๕	๓	โคกสูง	๗	นางสุรางค์รัตน์ ผืนพิมาย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านหนองโสมง	๓๑	๕	โคกสูง	๙	นางสุภาพร สิงห์ดนตรี
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านโนน	๒๒	๘	โนนสำราญ	๑๕	นางคำพุด กุลเมืองน้อย
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมาชิกเลี้ยงสุกรบ้านโนนสำราญ	๓๓๓	๙	โนนสำราญ	๑๐	นางบัวเรียน วงษ์นันท์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์(โค)	๘๕	๒	โนนสำราญ	๑๕	นายสำนอง บุญราก
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลโนนสำราญ	๑๐๒	๓	โนนสำราญ	๗๙	นายถวิล ผลช่วย

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกร บ้านหนองกระทุ่ม		๙	หนองไผ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มแม่บ้านเมืองน้อยใต้ ม.๓		๓	ในเมือง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านศรีชะกระปือ		๑	หนองไผ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงคล้า ม.๑๒		๑๒	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงคล้า ม.๑๑		๑๑	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านขวานน้อย		๑๐	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสัมพันธ ม.๙		๙	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกุดโจ่ง		๔	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสัมพันธ ม.๕		๕	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านอุดมสุข หมู่๑๓		๑๓	หนองนาแซง	๑๐	

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน โนนสมบูรณ์ หมู่๑๒		๑๒	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองนาแซง หมู่๑๑		๑๑	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน กุดละลม หมู่๑๐		๑๐	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกร บ้าน กุดละลม หมู่๙		๙	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกร บ้าน หนองนาแซง หมู่๘		๘	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกร บ้าน ห้วยหลัว ม.๗		๗	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ปีกคงคา หมู่๖		๖	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน โนนอดน้อย หมู่๕		๕	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนสมบูรณ์ ม.๔		๔	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกษตรบ้านหนอง นาแซง หมู่๒		๒	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกษตรกรบ้านกุด โง้ง หมู่๑		๑	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร แม่บ้านเกษตรกรบ้าน ฝือ หมู่๑๗		๑๗	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ฝือ หมู่๑๕		๑๕	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ฝือ หมู่๑		๑	กุดตุ้ม	๑๔	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองแวง		๙	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน สระไข่น้ำ		๒	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองคู		๓	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน กุดตุ้ม หมู่๔		๔	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน กุดตุ้ม หมู่๑๓		๑๓	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยบงใต้		๑๔	ห้วยบง	๑๐	

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองเขื่อง หมู่ ๖		๖	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองเขื่อง หมู่ ๑๖		๑๖	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านค่ายหมื่นแผ้ว หมู่ ๑๔		๑๔	บ้านค่าย	๑๙	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านค่ายหมื่นแผ้ว หมู่ ๑๔		๑	บ้านค่าย	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโค้งยางพัฒนา		๙	บ้านค่าย	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแก่งจิก		๗	บ้านค่าย	๒๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านโค้งน้ำตบ หมู่ ๕		๕	บ้านค่าย	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองไผ่ล้อม		๑๐	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกร บ้านชะกาม		๗	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าหว้า หมู่ ๓		๓	บ้านค่าย	๒๑	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนสูงสะอาด ม.๘		๘	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโสกหว้า ม.๖		๖	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองไผ่น้อย		๑๑	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเจ็ญน้อย ม.๕		๕	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองคอนไทย หมู่ ๑๔		๑๔	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดอนขวาง ม.๔		๔	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองคอนไทย หมู่ ๑๙		๑๙	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกะพี้ ม.๓		๓	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองคอนไทย หมู่ ๑๒		๑๒	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนน ม.๑		๑	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองโสมง ม.๕		๕	โคกสูง	๑๐	

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน โป่งครองเหนือ หมู่ ๓ ต.ห้วยต้อน		๓	ห้วยต้อน	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยยาง ม.๔		๔	โคกสูง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน สามพันตา หมู่ ๘ ต.ห้วยต้อน		๘	ห้วยต้อน	๑๖	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านซีล่อง ม.๑๖		๑๖	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน โพนทอง		๒	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบุงคล้า		๓	บุงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนตูม ม.๑๓		๑๓	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน หนองหญ้าร้างกา		๙	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองหว้า ม.๑๒		๑๒	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านยางป่า		๓	โคกสูง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองคล้า ม.๑๐		๑๐	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ชัยม่วง		๘	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองปลาโต ม.๘		๘	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนหัวน้ำไหล ม. ๔		๔	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน โนนม่วง		๗	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ชัยพระไวย		๖	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสูง		๑	โคกสูง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน สร้างแก้ว		๕	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน โพนทอง		๑๒	โพนทอง	๑๒	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน บ้านนางเม้ง		๑๑	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหม่ไทรงาม ม.๑๒		๑๒	นาเสียว	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้าน ใหม่พัฒนา		๑	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองฉิม		๒	บุงคล้า	๑๕	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาเสียว ม.๑๑		๑๑	นาเสียว	๑๐	

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาวัง ม.๑๐		๑๐	นาเสียว	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาสีนวล ม.๙		๙	นาเสียว	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนกันตง		๙	ลาดใหญ่	๑๑	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านลาดใหญ่หมู่ ๘		๘	ลาดใหญ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนหวานไพล		๕	ลาดใหญ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านลาดใหญ่		๓	ลาดใหญ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านลาดน้อย		๒	ลาดใหญ่	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสัมพันธ์ ม.๙		๙	บึงคล้า	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาสีนวล ม.๕		๕	นาเสียว	๑๑	
กลุ่มเกษตรกรบ้านห้วยเหนือ		๑๒	ห้วยบง	๑๐	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านไทรงาม ม.๓		๓	นาเสียว	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนบ้านบึงคล้าวิทยา		๑๑	บึงคล้า	๒๒	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนเทศบาล๓		-	ในเมือง	๑๗	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนโนนสำราญวิทยา		๒	โนนสำราญ	๒๑	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนฉิมพลีวิทยา		๒	โนนสำราญ	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนดอนหันเกษตรศาสตร์อนุสรณ์		๖	หนองไผ่	๑๒	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโนนกกอก		๑	รอบเมือง	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านค่ายวิทยา		๑	บ้านค่าย	๒๓	
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านโนนสมบูรณ์		๑๒	หนองนาแซง	๒๑	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนโพนทองพิทยายา		๑	โพนทอง	๑๘	
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านนางมั่ง		๓	โพนทอง	๒๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านช่อระกา		๙	นาฝาย	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านโป่งเกตุ		๗	ซีล่อง	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหนองบัวขาว		๕	ซีล่อง	๑๓	
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านเสี้ยวน้อย		๑๑	บ้านเล่า	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านนาสีนวล		๕	นาเสียว	๑๐	
กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านโนนหวานไพล		๕	ลาดใหญ่	๑๑	

กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนหนองไผ่วิทยา นุสรณ์		๑๓	หนองไผ่	๑๐	
กลุ่มยุทธศาสตร์กรบ้านซีลองเหนือ		๑๒	ห้วยต้อน	๑๕	
กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านซีลองใต้		๖	ห้วยต้อน	๒๗	
กลุ่มยุทธศาสตร์กรบ้านม่วงเงาะ		๔	ห้วยบง	๑๐	
กลุ่มยุทธศาสตร์กรบ้านห้วยหว้า		๑๐	ห้วยบง	๑๕	
กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนกุดตุ้มวิทยา		๑๐	กุดตุ้ม	๑๕	
กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ้านห้วยบงเหนือ		๗	ห้วยบง	๑๘	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรหมู่๗ ตำบลห้วย ต้อน		๗	ห้วยต้อน	๑๒	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกมัน สำปะหลัง หมู่๘ ตำบลท่าหินโงม		๘	ท่าหิน โงม	๓๕	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านแหล หญ้าคา หมู่๑๑		๑๑	ท่าหิน โงม	๑๑	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาช พการเกษตร ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎี ใหม่ ตำบลบ้านค่าย		๑	บ้านค่าย	๒๓	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผักบ้าน เสี้ยวน้อย		๘	บ้านค่าย	๑๗	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ ปศุสัตว์ปศุสัตว์ไพรทานโนนสำราญ		๒	โนน สำราญ	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริม อาชีพพืชใช้น้ำน้อย บ้านเล้าบ้านโนนทัน		๕	บ้านเล้า	๑๙	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ ปลูกพืชใช้น้ำน้อย บ้านโนนแดง		๗	บึงคล้า	๒๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ ปลูกพืชใช้น้ำน้อย บ้านกุดโง้ง		๔	บึงคล้า	๑๘	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกพริกบ้าน ชัยเจริญ ๑๐ ต.ลาดใหญ่		๑๐	ลาดใหญ่	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกร ก้าวหน้าบ้านเสี้ยวน้อยพัฒนา		๑๑	บ้านเล้า	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริม อาชีพบ้านโป่งเกตุ		๗	ซีลอง	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มผักอินทรีย์ มีสุข ม.๔ ต.โพนทอง ตำบลโพนทอง		๔	โพนทอง	๑๒	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มแปลงใหญ่ บ้านหินกอง		๖	ห้วยบง	๑๐	

กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกมัน สำปะหลัง หมู่ ตำบลห้วยต้อน	๗	ห้วยต้อน	๑๑	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มส่งเสริม อาชีพผู้ปลูกพริก บ้านโนนโพธิ์ หมู่ ๘ ตำบล กุดตุ้ม	๘	กุดตุ้ม	๑๔	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ การเกษตรปลูกผักหมุนเวียนตำบลหนองไผ่	๑๔	หนองไผ่	๑๑	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพผู้ ปลูกข้าวบ้านผือ	๑๗	กุดตุ้ม	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรเพาะ เห็ดฟาง	๗	นาฝาย	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรเพาะ เห็ดฟางบ้านโคกสูง	๑	โคกสูง	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ เกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัย	๙	โพนทอง	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพ การเกษตรปลูกพืชผัก	๖	นาเสียว	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริม อาชีพการเกษตรปลูกข้าว ตำบลหนองนาแซง	๑๐	หนองนา แซง	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกข้าวโพด รับประทานฝักสด	๒	บ้านค่าย	๑๐	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกพืชผัก บ้านนางเม้งหนองสระพัง ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	๓	โพนทอง	๑๑	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวน สมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์การเกษตรชัยภูมิรุ่งเรือง จำกัด	๓๓/๒๗	๓	ในเมือง	๘๕	นางวิไลวรรณ โฮ มแพน
สหกรณ์การเกษตรนาฝาย จำกัด	๓๔๓	๙	นาฝาย	๘๐๘	นายสมพร บุญเกิน
สหกรณ์การเกษตรบ้านค่ายหมื่นแผ้ว จำกัด	๒๒	๙	บ้าน ค่าย	๑๔๙๕	นายธนพล ดีหมื่น ไว
สหกรณ์การเกษตรเมืองชัยภูมิ จำกัด	๑	๒	รอบ เมือง	๔๓๙๕	นางสำราญ โคบาล
สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราลำปะทาว จำกัด	๑๔	๕	ชัย ทอง	๑๖๑	นายกิตติพงษ์ ประสงค์สุข

สหกรณ์การเกษตรบ้านโสกหว้า จำกัด	๑๕๔	๖	โนน สำราญ	๙๘	นายวิรัตน์ ลาภเกิด
สหกรณ์การเกษตรลำปะทาว จำกัด	๓๓๗	๑๐	โพน ทอง	๑๐๔๕	นายวรวิทย์ เพ่ม ปัญญา
สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดการตลาด ลูกค้า ธ.ก.ส.ชัยภูมิ จำกัด	๔๙/๑๑	ถ. บรรณาการ	ในเมือง	๑๑๗๙๘๙	นายศิริศักดิ์ ธงทอง
กลุ่มเกษตรกรกรทำน้าบ้านเล่า	๑๕๐	๑๓	บ้านเล่า	๔๒	นางวิจิตรา พงษ์ พานิชย์
กลุ่มเกษตรกรกรทำน้าห้วยชัน	๗๒	๒	นาฝาย	๔๐	นายเล็ง ลุงไธสง
กลุ่มเกษตรกรกรทำน้าห้วยบง	๑๒	๒	ห้วยบง	๓๘	นายสนิท แพงชัยภูมิ
กลุ่มเกษตรกรกรทำไร่หนองไผ่	๔๓	๑๔	หนอง ไผ่	๕๗	นายวันทอง พงษ์ สวัสดิ์

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ,พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

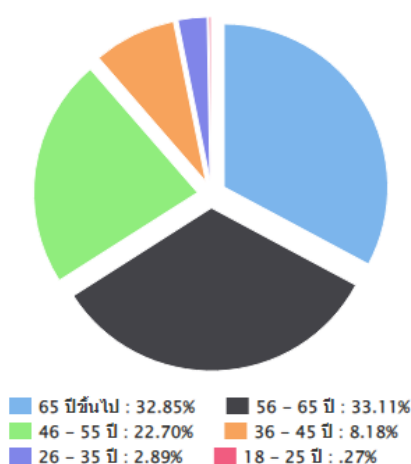
อำเภอเมืองชัยภูมิ มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๒๘,๐๕๘ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๙,๒๙๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๑ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๕ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๙,๒๑๖.๐๐	๓๒.๘๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๙,๒๙๑.๐๐	๓๓.๑๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๖,๓๖๙.๐๐	๒๒.๗๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๒,๒๙๖.๐๐	๘.๑๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๘๑๑.๐๐	๒.๘๙
๑๘ - ๒๕ ปี	๗๕.๐๐	๐.๒๗
รวม	๒๘,๐๕๘.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามช่วงอายุ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

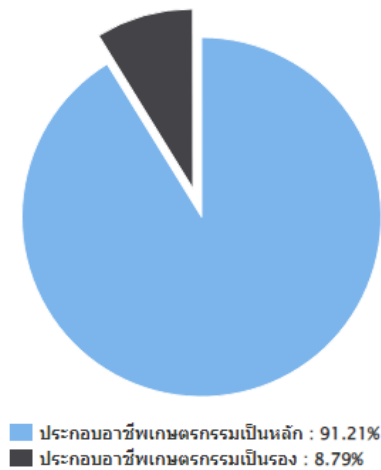
อำเภอเมืองชัยภูมิ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๒๕,๕๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๒๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒,๔๖๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๙ %

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒๕,๕๙๑.๐๐	๙๑.๒๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒,๔๖๗.๐๐	๘.๗๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

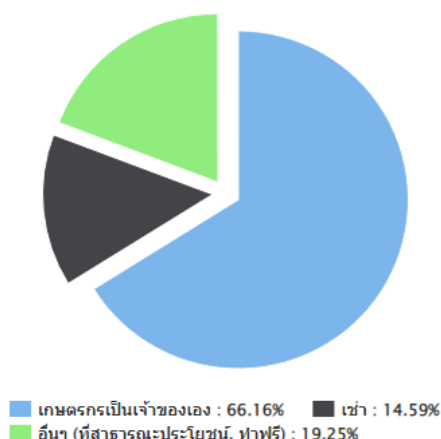
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒๑,๒๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๑๖ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๖,๑๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๕ และเช่า จำนวน ๔,๖๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๒๑,๒๒๐.๐๐	๖๖.๑๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๖,๑๗๔.๐๐	๑๙.๒๕
เช่า	๔,๖๗๘.๐๐	๑๔.๕๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

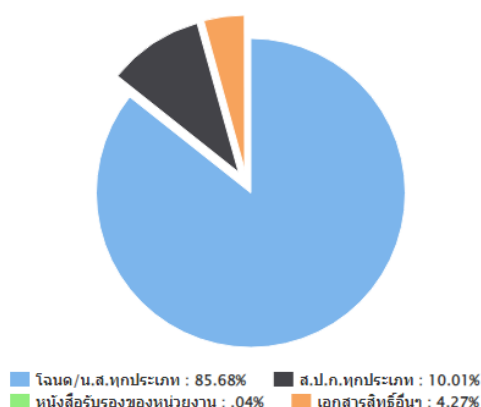
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิ มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๙๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๗ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๒,๒๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๑ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๘,๙๔๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๖๘ ตามลำดับ ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๘,๙๔๖	๒,๒๑๔	๙	๙๔๔	๒๑,๒๒๐

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๒๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๖๑ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๖๐ กลุ่ม สมาชิก ๒๐๖๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒๓ .กลุ่ม สมาชิก ๓๔๔ .ราย วิสาหกิจชุมชน ๓๐๑ แห่ง สมาชิก ๔,๖๕๔ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่ม	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก ก	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก ก	แห่ง	สมาชิก ก	กลุ่ม	สมาชิก ก
ในเมือง	๐	๐	๒	๓๕	๑	๑๗	๙	๑๒๒	๐	๐	๐	๐
รอบเมือง	๐	๐	๑	๑๕	๑	๑๐	๕	๒๖	๐	๐	๐	๐
โพนทอง	๓	๓๒	๑๒	๑๗๕	๒	๒๘	๒๓	๔๓๓	๐	๐	๐	๐
นาฝาย	๑	๑๖	๙	๑๐๐	๑	๑๐	๔๘	๕๔๔	๐	๐	๐	๐
บ้านค่าย	๓	๗๒	๑๐	๑๑๐	๑	๒๓	๗	๓๘	๐	๐	๐	๐
กุดตุ้ม	๒	๒๔	๑๙	๒๑๐	๑	๑๕	๑๖	๓๒๔	๐	๐	๐	๐
ชีลอง	๑	๑๐	๖	๘๕	๒	๒๓	๕	๖๖	๐	๐	๐	๐
บ้านเล่า	๒	๒๙	๙	๑๒๐	๑	๑๐	๑๖	๔๓๐	๐	๐	๐	๐
นาเสียว	๑	๑๐	๑๒	๑๕๐	๑	๑๐	๔๖	๗๒๖	๐	๐	๐	๐
หนองนาแซง	๑	๑๐	๑๓	๑๗๐	๑	๒๑	๔	๔๙	๐	๐	๐	๐
ลาดใหญ่	๑	๑๐	๗	๙๕	๑	๑๑	๑๐	๒๒๔	๐	๐	๐	๐
หนองไผ่	๑	๑๑	๙	๑๐๒	๒	๒๒	๗	๙๒	๐	๐	๐	๐
ท่าหินโงม	๒	๔๖	๑๑	๑๕๐	๐	๐	๑๓	๑๖๒	๐	๐	๐	๐
ห้วยด่อน	๒	๒๓	๓	๕๔	๒	๔๒	๑๕	๒๗๙	๐	๐	๐	๐
ห้วยบง	๑	๑๐	๑๔	๑๖๙	๓	๔๓	๒๗	๔๑๗	๐	๐	๐	๐
โนนสำราญ	๑	๑๐	๘	๙๕	๒	๓๗	๑๑	๑๔๗	๐	๐	๐	๐
โคกสูง	๑	๑๐	๔	๖๕	๐	๐	๑๐	๑๓๕	๐	๐	๐	๐
บึงคล้า	๒	๓๘	๑๑	๑๖๕	๑	๒๒	๖	๙๕	๐	๐	๐	๐
ซับสีทอง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒๓	๓๔๕	๐	๐	๐	๐
รวม	๒๕	๓๖๑	๑๖	๒๐๖๕	๒๓	๓๔๔	๓๐	๔๖๕๔	๐	๐	๐	๐

ที่มา : ระบบสารสนเทศกองส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๖ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๖ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๖ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศุ	ปฏิรูป	
ในเมือง					๑				
รอบเมือง			๑		๑				
โพหนอง	๑		๑	๑	๑				
นาฝาย		๑	๑		๑				
บ้านค่าย					๑				
กุดตุ้ม			๑	๑	๑	๑			
ซีลอง			๑	๑	๑				
บ้านเล่า		๑	๑		๑				
นาเสียว		๑	๑	๑	๑	๑			
หนองนาแซง					๑				
ลาดใหญ่					๑				
หนองไผ่				๑	๑				
ท่าหินโงม		๑			๑				
ห้วยต้อน		๑	๑		๑				
ห้วยบง			๑		๑				
โนนสำราญ			๑		๑				
โคกสูง			๑		๑				
บึงคล้า				๑	๑				
ซับสีทอง		๑			๑				
รวม	๑	๖	๑๑	๖	๑๖	๒	๐	๐	๐

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕๗๒ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๒๔๓ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา .๒๒๕ ราย และอาสาปศุสัตว์ ๔๖ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร รณ หลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร ร	อาสาสมัคร ปฏิบัติ ที่ดิน
ในเมือง	๑	๐	๐	๑	๓	๑๖	๐	๐	๐
รอบเมือง	๐	๐	๑	๐	๔	๔	๐	๐	๐
โพหนอง	๒	๔	๑	๘	๑๒	๑๒	๐	๑	๐
นาฝาย	๑	๑	๓	๔	๑๙	๑๙	๐	๐	๐
บ้านค่าย	๑	๑	๑	๒	๑๒	๑๔	๒	๐	๐
กุดตุ้ม	๑	๐	๒	๕	๑๙	๑๙	๑	๐	๐
ชีลอง	๐	๐	๐	๑	๑๗	๑๗	๐	๐	๐
บ้านเล่า	๐	๐	๑	๑	๑๕	๑๕	๐	๐	๐
นาเสียว	๐	๑	๒	๔	๑๒	๑๒	๐	๐	๐
หนองนาแซง	๐	๐	๒	๑	๑๓	๑๓	๐	๐	๐
ลาดใหญ่	๐	๑	๑	๑	๑๐	๑๐	๐	๐	๐
หนองไผ่	๐	๒	๓	๑	๑๔	๑๔	๐	๐	๐
ท่าหินโงม	๑	๐	๐	๐	๑๐	๑๑	๐	๐	๐
ห้วยต้อน	๐	๑	๐	๒	๑๒	๑๒	๐	๐	๒
ห้วยบง	๐	๓	๐	๙	๑๔	๑๔	๐	๐	๒
โนนสำราญ	๑	๐	๐	๑	๑๐	๑๐	๐	๐	๐
โคกสูง	๐	๐	๐	๕	๖	๖	๐	๐	๐
บึงคล้า	๐	๐	๒	๐	๑๒	๑๒	๓	๐	๐
ซับสีทอง	๓	๐	๐	๐	๑๑	๑๓	๐	๑	๒
รวม	๑๑	๑๔	๑๙	๔๖	๒๒๕	๒๔๓	๖	๒	๖

ที่มา ระบบทะเบียนอาสาสมัครเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเมืองชัยภูมิ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ห้วยต้อน	๑	นายทองใบ ปราบภัย	๙ หมู่ ๑๒ ต.ห้วยต้อน อ.เมืองชัยภูมิ จ.ชัยภูมิ	เกษตรทฤษฎีใหม่
รวม				

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองชัยภูมิ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางนันทา ปาจิตเณย์ อายุ ๖๐ ปี

บ้านเลขที่ ๑๕๐/๒ บ้านหนองหญ้ารังกา หมู่ที่ ๙ ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

สถานการณ์ของพื้นที่ เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ทำนา ร้อยละ ๙๐ ประสบปัญหาผลผลิตข้าวต่ำ คุณภาพข้าวไม่ได้มาตรฐาน ต้นทุนการผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิต และส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต (ข้าวฮาง)

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๒. การแปรรูปข้าว

๓. การทำข้าวฮาง

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเพิ่มผลผลิตข้าว/การพัฒนาการผลิตข้าวคุณภาพดี

๒. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๓. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา

๔. การแปรรูปข้าว (ข้าวฮาง)

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตร ผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๕๕ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ
จังหวัดชัยภูมิ

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๙	โพหนอง	นายประเสริฐ พิทยศักดิ์	๐๘๕๐๒๖๖ ๗๒๑
๒	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๙	โพหนอง	นางสมพร ศรีพล	๐๘๗๗๒๐๒ ๐๒๘
๓	กลุ่มผักมีสุข	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	โพหนอง	นางอารยา จันปุ่ม	๐๘๑๑๒๐๘ ๒๙๙
๔	กลุ่มแปรรูปข้าวบ้านผือ	ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑๗	กุดตุ้ม	นายสมศักดิ์ โชควิเศษ	๐๘๙๘๔๙๘ ๙๑๙
๕	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	โนนสำราญ	นายถวิล ผลช่วย	๐๘๗๘๐๘๐ ๖๗๑
๖	ศูนย์เรียนรู้การเพาะเห็ด	เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ลาดใหญ่	นายอังกาบ หาญมะโน	๐๘๗๒๖๐๘ ๓๒๑
๗	วิสาหกิจชุมชนบ้านค่ายหมื่นแพ้ว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	บ้านค่าย	นายสง่า พัสกา	๐๘๘๓๖๔๑ ๒๗๗
๘	ศูนย์ข้าวชุมชน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๒	ชีลอง	นายโสวิต คนอุตล่ำห์	๐๘๗๒๖๐๘ ๓๒๑
๙	วิสาหกิจชุมชนหม่อนไหมเลี้ยวน้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม	๑	บ้านเล่า	นางมาลา วรรณพงศ์	๐๘๗๒๕๓๕ ๒๘๔
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ผัก	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	นาเสียว	นายชูชีพ ชัยภูมิ	๐๘๙๔๒๗๗ ๑๔๓
๑๑	ศูนย์การผลิตข้าวพันธุ์ดี	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๗	บึงคล้า	นายสุพรม สิมาชัย	๐๖๓๖๒๑๓ ๒๒๕
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ข้าวชุมชนช่อระกา	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๙	นาฝาย	นายนิรภัย สองศรี	๐๘๑๑๕๑๗ ๓๘๐
๑๓	ช่อระกาการพัฒนาอาชีพ	ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑๘	นาฝาย	นางวิภาพร ขำชัยภูมิ	๐๘๑๙๗๖๑ ๒๓๒

๑๔	วิสาหกิจชุมชนหม่อนเฉลิมพระเกียรติ	ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม	๘	ห้วยบง	นางบัวไข เดิมศิลป์	๐๘๗๘๘๐๐ ๙๐๖
๑๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหินกอง	เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๖	ห้วยบง	นายอินตา พวงจันทร์	๐๘๗๒๔๐๑ ๒๕๕
๑๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๒	ห้วย ต้อน	นายประหยัด ใจชัยภูมิ	๐๘๒๑๔๖๑ ๗๘๕
๑๗	ทำนาแปลงใหญ่บ้านห้วยต้อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	ห้วย ต้อน	นายอำนาจ ฐานเจริญ	๐๘๑๗๘๙๓ ๒๕๖
๑๘	วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวพันธุ์ดีตำบลหนองไผ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	๙	หนอง ไผ่	นายทรงฤทธิ์ สุขทั่วญาติ	๐๘๖๒๕๓๗ ๐๕๖
๑๙	วิสาหกิจชุมชนไข่เค็มสมุนไพรบ้านโคกสูง	ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้าน การเกษตร	๑	โคกสูง	นางสุรางรัตน์ ผืนพิมาย	๐๘๑๙๗๗๔ ๐๖๕
๒๐	นาแปลงใหญ่ข้าวบ้านโนนมะเกลือ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๓	นาฝาย	นายหยดรัก ฝ้ายชัยภูมิ	๐๘๗๒๕๑๑ ๙๙๗
๒๑	วิสาหกิจชุมชนสตรอเบอรี่ท่าหินโงม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ ผล	๓	ท่าหิน โงม	นางอำนวย สมสา	๐๘๔๗๒๐๖ ๕๕๓
๒๒	แปลงใหญ่พืชผัก	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	นาเสียว	นายชูชีพ ชัยภูมิ	๐๘๙๔๒๗๗ ๑๔๓
๒๓	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดแปลงใหญ่บ้านห้วยหมากแดง	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืช ไร่	๓	ท่าหิน โงม	นางอำนวย สมสา	๐๘๔๗๒๐๖ ๕๕๓
๒๔	กลุ่มลำไยแปลงใหญ่ผู้ปลูกลำไยบ้านห้วยผักหนาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ ผล	๔	ซับสี ทอง	นายสาธิป เปียदनอก	๐๙๑๓๔๑๖ ๑๘๙
๒๕	แปลงใหญ่ผู้ปลูกถั่วลิสงตำบลบ้านเล่า	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืช ไร่	๑๑	บ้านเล่า	นางบานเย็น วรรณพงษ์	๐๘๓๓๖๘๓ ๔๒๒
๒๖	มันสำปะหลังแปลงใหญ่บ้านยางบง ม. ๙	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืช ไร่	๙	ห้วยบง	นางนงคันทุช ทันรังกา	-
๒๗	มันสำปะหลังแปลงใหญ่บ้านม่วงเงาะ ม. ๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืช ไร่	๔	ห้วยบง	นางกัญญา ดวงชัยภูมิ	๐๘๕๖๕๗๓ ๓๙๒
๒๘	มันสำปะหลังแปลงใหญ่บ้านหินกอง ม. ๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืช ไร่	๖	ห้วยบง	นางสุכל ใจบุญ	๐๘๗๙๕๘๓ ๓๒๐
๒๙	มันสำปะหลังแปลงใหญ่บ้านสามพันตา	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืช ไร่	๘	ห้วย ต้อน	นายสุริยัน วันสา	๐๘๔๗๖๙๖ ๙๑๖

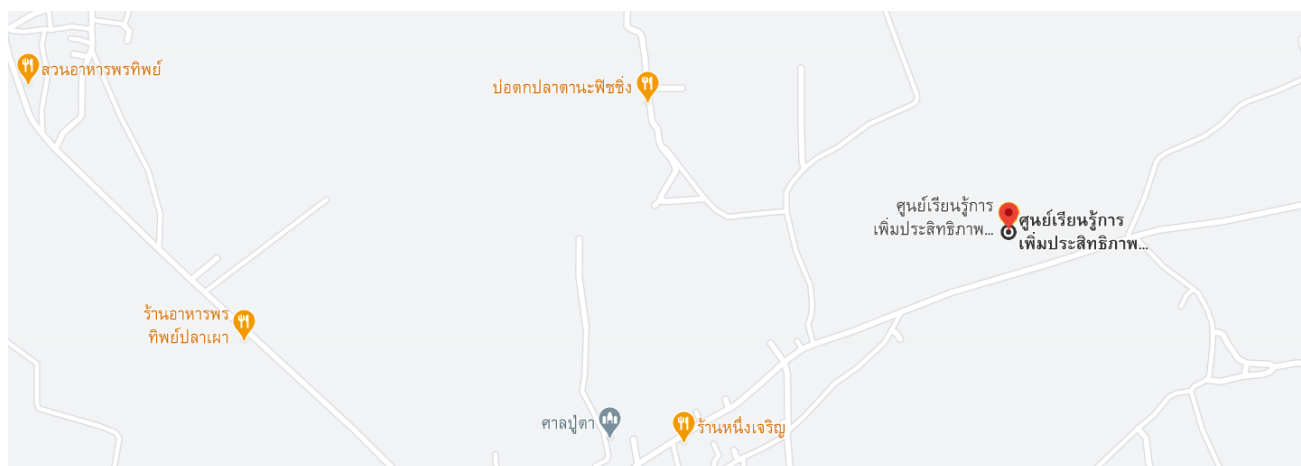
๓๐	อ้อยแปลงใหญ่บ้านหิน กอง ม. ๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๖	ห้วยบง	นายบุญส่ง ศรีวงษ์ชัย	๐๙๘๓๗๖๙ ๑๖๖
๓๑	การปลูกพืชผักปลอด สารพิษบ้านหนองแหน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑๒	หนองไผ่	นายบุญช่วย วงษ์ชัย	๐๘๖๐๔๓๓ ๗๒๒
๓๒	กลุ่มผู้ผลิตผักแปลงใหญ่ บ้านดอนหัน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	หนองไผ่	นายสุทนต์ โสละมัด	๐๘๙๘๒๑๕ ๘๓๐
๓๓	แปลงใหญ่กลุ่มปลูกผัก โนนอดน้อย	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	หนองนา แซง	นายพรชัย กาชัย	๐๙๔๒๗๒๒ ๖๒๕
๓๔	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง บ้านหนองบัวขาว	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑๗	ซีลอง	นายประเสริฐ ศรีชมชื่น	๐๘๖๘๖๙๐ ๒๖๓
๓๕	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ห้วยด่อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑	ห้วยด่อน	นายไพรวัลย์ พิเศษศรี	๐๘๓๗๒๐๙ ๙๔๘
๓๖	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง บ้านไทรงามตำบลนา เสียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๓	นาเสียว	นายวงศ์ชู มณีวงศ์	๐๘๖๘๗๔๐ ๐๓๘
๓๗	เกษตรกรผู้ปลูก สับปะรดแปลงใหญ่บ้าน วังคำแคน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๙	ท่าหิน โงม	นายบุญส่ง คุ่มครอง	๐๘๗๓๘๗๓ ๖๑๙
๓๘	สับปะรดแปลงใหญ่บ้าน ท่าหินโงม	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑	ท่าหิน โงม	นายอุทิศ ลาดจันทิก	๐๘๕๗๖๗๐ ๙๙๖
๓๙	ปลูกสับปะรดแปลงใหญ่ บ้านวังน้ำเขียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๕	ท่าหิน โงม	นายสมพงษ์ สวามิชัย	๐๙๘๑๘๑๓ ๕๔๙
๔๐	แปลงใหญ่บ้านซีลอง กลาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๗	ห้วยด่อน	นายช่วง สมัตชัย	๐๘๕๖๓๘๑ ๑๙๑
๔๑	แปลงใหญ่ชาวไร่อ้อย หนองแหน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๒	หนองไผ่	นายศราวุฒิ พลชัยโย	๐๘๒๘๔๒๖ ๓๗๑
๔๒	แปลงใหญ่อ้อยบ้านลาด ใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๘	ลาดใหญ่	นายณรงค์ พันธุ์หิน ลาด	๐๙๙๐๖๘๕ ๓๔๓
๔๓	แปลงใหญ่อ้อยบ้านโนน คูณ	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑	ลาดใหญ่	นายวัชรภานต์ แต่งภูมิ	๐๘๔๘๘๘๙ ๓๖๑
๔๔	แปลงใหญ่อ้อยตำบลกุด ตุ้ม	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑๙	กุดตุ้ม	นายคำรณ ศรีโณม	๐๙๙๘๘๙๓ ๙๕๘
๔๕	วิสาหกิจชุมชนนาแปลง ใหญ่โพนทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	๙	โพนทอง	นางพรรณิ รัตนวิจิตร	๐๘๖๒๔๘๙ ๗๓๕
๔๖	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่ข้าวโพนทอง ๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	๗	โพนทอง	นางสาธิตา พิมาลัย	๐๘๗๒๕๔๙ ๗๘๖
๔๗	นาแปลงใหญ่วังงาม ตำบลนาเสียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	นาเสียว	นายอำนาจ รอน ไพรินทร์	๐๘๑๗๘๙๑ ๓๕๘

๔๘	นาแปลงใหญ่เกษตรอินทรีย์นาแปลงใหญ่ตำบลนาเสียว	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๙	นาเสียว	นายสองคร ต่อสกุล	๐๘๘๓๕๐๕ ๙๐๙
๔๙	สหกรณ์การเกษตรเมืองชัยภูมิ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	รอบเมือง	นางบุญยัง หาญชนะ	๐๙๓๔๑๔๗ ๗๗๖
๕๐	แปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านหนองบัวขาว หมู่ ๕	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๕	ซีลอง	นางชไมพร วุ่นซีลอง	๐๘๗๔๔๗๒ ๗๖๒
๕๑	แปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านหัวหนอง หมู่ ๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๖	ซีลอง	นายสุรสิทธิ์ เทพศิริ	๐๘๕๐๑๓๒ ๔๙๙
๕๒	แปลงใหญ่มันสำปะหลังวิสาหกิจชุมชนกลุ่มบ้านหัวหนอง หมู่ ๑๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑๔	ซีลอง	นายสมชาย จิตรกุล	๐๖๑๑๓๘๗ ๙๒๖
๕๓	แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลท่าหินโงม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	ท่าหินโงม	นายสุเมธ แสนมาตย์	๐๖๔๗๖๐๙ ๐๔๐
๕๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลบ้านค่าย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๗	บ้านค่าย	นางสมพร คล่องนอก	๐๙๘๘๐๒๘ ๕๖๓
๕๕	นาแปลงใหญ่บ้านโนนพระคำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๒	นาฝาย	นายประมง กงชัยภูมิ	๐๘๔๘๘๙๓ ๖๕๑

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เมืองชัยภูมิ

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖๗ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่โพหนอง

ที่อยู่ หมู่ ๙ บ้านหนองหญ้าร้างกา ตำบลโพหนอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรมการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๓๕๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๕๐๐ บาท (๑๙.๕๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๘๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๔๒๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๓๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุน
๒. การเพิ่มผลผลิต
๓. ช่องทางการตลาดและการจำหน่าย
๔. แปรรูปผลผลิตข้าว เป็นข้าวฮาง

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่โพหนอง จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑.เตรียมเมล็ดพันธุ์					↔								๕๐๐	
๒.การเตรียมดิน ไถ แปร ไถคราด กลบ					↔	↔							๑,๒๕๐	
๓.การปลูก/หว่าน แห้ง					↔	↔							๑๐๐	
๔.การให้น้ำ/น้ำฝน					↔	↔	↔	↔	↔	↔				
๕.การดูแลรักษา ตรวจแปลง กำจัด วัชพืช ศัตรูพืช					↔	↔	↔	↔	↔	↔			๕๕๐	
๖.การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยครั้งที่๑ ใส่ปุ๋ยครั้งที่๒							↔			↔			๖๕๐	
๗.การเก็บเกี่ยว											↔	↔	๙๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	รอบเมือง	แปลงใหญ่ข้าวบ้านเมืองน้อยมอดินแดง หมู่ ๔ ตำบลรอบเมือง จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๔๙	๔๘๐	นายกฤตยา แคล้วไพบรี	๐๘๑๓๒๑๖๔๔๗
๒	ท่าหินโงม	แปลงใหญ่ฝักรัง หมู่ ๓ ตำบลท่าหินโงม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ฝักรัง	๓๕	๓๑๐	นายนิเวศน์ ทวีชาติ	๐๘๑๑๘๓๒๕๘๘
๓	ห้วยต้อน	แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน หมู่ ๑ ตำบลห้วยต้อน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๓๗	๘๑๘	นายสัญญา จอชัยภูมิ	๐๖๔-๔๖๕๑๑๑๔
๔	ห้วยต้อน	แปลงใหญ่มันจาวมะพร้าว หมู่ ๕ ตำบลห้วยต้อน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	มันจาวมะพร้าว	๖๐	๑๗๐	นายทองลี สอนจตุรัส	๐๘๕-๒๐๓๓๐๗๗
๕	หนองไผ่	แปลงใหญ่ข้าวเกษตรอินทรีย์บ้านศิระกระบือ หมู่ ๑	ข้าว	๘๔	๑,๕๓๗.๐๐	นายนิคม บกสันเทียะ	๐๙๓๔๕๐๙๑๕๓
๖	ห้วยบง	แปลงใหญ่ข้าวบ้านห้วยบงเหนือ หมู่ ๒	ข้าว	๕๗	๑,๑๕๕.๐๐	นางจันทร์เพ็ญ พิมาลัย	๐๘๓๓๖๗๔๖๐๗
๗	ห้วยต้อน	แปลงใหญ่ข้าววังเดื่อนห้ารวมใจ หมู่ ๙	ข้าว	๕๖	๙๐๖	นายมะนุญ โกลดิ่ง	๐๖๔๔๘๗๐๘๑๑
๘	บ้านค่าย	แปลงใหญ่ข้าวเกษตรอินทรีย์บ้านท่าหว้า หมู่ ๓	ข้าว	๓๓	๓๖๑	นายประภาส รักชมณี	๐๙๑๘๓๕๙๒๘๕
๙	บ้านค่าย	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโคกน้ำตบประชากรักษ์สามัคคี หมู่ ๑๒	ข้าว	๔๑	๔๐๗	นายชวลิต บัวพันธุ์ดุง	๐๙๓๑๐๕๒๐๑๔
๑๐	โพนทอง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองจังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๓๑	๔๑๘	นางเมตตา ตาปราบ	๐๙๘๘๖๗๐๕๗๘
๑๑	นาฝาย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๕๒	๕๙๘	นายนิรุญ สองศรี	๐๘๑๑๕๑๗๓๘๐
๑๒	นาฝาย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๐ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๕๒	๔๑๖	นางกัณทิมา แดงสกุล	๐๘๒๘๕๕๒๓๕๐
๑๓	ซับสีทอง	แปลงใหญ่สินค้าทุเรียน หมู่ ๔ ต.ซับสีทอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ทุเรียน	๓๒	๑๕๗	นายกฤษณะ ศิขันท์กาญจนา	๐๙๙๔๘๖๓๒๕๖
๑๔	นาฝาย	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑๙ บ้านโนนสะอาด ต.	มันสำปะหลัง	๓๕	๖๒๕	นางยุพา สุวรรณมา	๐๘๒๘๖๒๙๖๗๙

		นาฝาย อ.เมืองชัยภูมิ จ. ชัยภูมิ					
๑๕	ทำหิน โงม	แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลท่า หินโงม อำเภอเมือง จังหวัด ชัยภูมิ	ทุเรียน	๗๔	๑๕๐	นายอุทัย สุระรัมย์	๐๙๓๓๖๗๘๗๕๓
๑๖	รอบเมือง	แปลงใหญ่ข้าวสทกรณ การเกษตรเมืองชัยภูมิ	ข้าว	๓๖	๗๗๙	นางบุญยัง หาญชนะ	๐๔๔๑๐๐๓๗๐
๑๗	ซีล่อง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง บ้านหัวหนอง หมู่ ๖ ตำบล ซีล่อง อำเภอเมือง จังหวัด ชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๔๗	๓๐๙.๗๕	นายสุรสิทธิ์ เทพศิริ	๐๘๕๐๓๓๒๔๙๙
๑๘	ซีล่อง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง บ้านหัวหนอง หมู่ ๑๔ ตำบลซีล่อง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๓๕	๓๐๘	นายสมชาย จิตรกุล	๐๖๑๑๓๘๗๙๒๖
๑๙	ซีล่อง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง บ้านหนองบัวขาว หมู่ ๕ ตำบลซีล่อง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๙๖	๗๗๕.๒๕	นางชไมพร วันซีล่อง	๐๘๗๔๔๗๒๗๖๒
๒๐	หนองไผ่	แปลงใหญ่พืชผักปลอด สารพิษ หมู่ ๑๒ ตำบล หนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	พืชผัก	๓๐	๒๕๘.๕	นายบุญช่วย วงษ์ชัย	๐๘๖๐๔๓๓๗๒๒
๒๑	ห้วยบง	แปลงใหญ่อ้อย หมู่ ๖ ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๓๒	๖๗๓	นายเกรียงไกร วงศ์ศรี	๐๘๐๗๔๓๒๔๙๑
๒๒	ห้วยบง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๙ ตำบลห้วยบง อำเภอ เมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๓๑	๔๗๙.๗๕	นายวินัย จันทิก	๐๘๘๗๒๒๑๔๘๒
๒๓	ห้วยบง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๖ ตำบลห้วยบง อำเภอ เมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๕๔	๘๗๒.๕	นายสุศล ใจบุญ	๐๘๗๙๕๘๓๓๒๐
๒๔	ห้วยบง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๔ ตำบลห้วยบง อำเภอ เมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๓๙	๗๒๗.๗๕	นางกัญญา ดวงชัยภูมิ	๐๘๕๖๕๗๓๓๙๒
๒๕	ห้วยด้อน	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๘ ตำบลห้วยด้อน อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๘๗	๙๙๒	นายสุริยัน วันสา	๐๘๔๗๖๙๖๙๑๖
๒๖	นาเสียว	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๓ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๕๒	๖๐๕	นายวงศ์ชู มณีวงศ์	๐๘๖๘๗๔๐๐๓๘
๒๗	นาเสียว	แปลงใหญ่ผัก หมู่ ๔ ตำบล นาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	พืชผัก	๓๘	๕๕	นายชูชีพ ชัยภูมิ	๐๘๙๔๒๗๗๑๔๓

๒๘	ซบสีทอง	แปลงใหญ่ยางพารา สหกรณ์กองทุนสวน ยางพาราลำปะทาว จำกัด	ยางพารา	๓๒	๕๖๘	นางกัญญาณัฐ งานไว	๐๘๖๙๙๗๘๒๑๖
๒๙	หนองไผ่	แปลงใหญ่ผัก หน่อ ๖ ตำบล หนองไผ่ อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	พืชผัก	๓๐	๗.๕	นายสุทัต โสละมัต	๐๘๙๘๒๑๕๘๓๐
๓๐	ท่าหิน โงม	แปลงใหญ่สับปะรด หน่อ ๕ ตำบลท่าหินโงม อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	สับปะรด	๓๑	๔๙๗	นายสมพงษ์ สวามีชัย	๐๙๘๑๕๑๓๕๔๙, ๐๘๓๗๙๖๐๙๗๑
๓๑	ท่าหิน โงม	แปลงใหญ่สับปะรด หน่อ ๓ ตำบลท่าหินโงม อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	สับปะรด	๓๗	๕๑๐	นางอำนาจ สมสา	๐๘๔๗๒๐๖๕๕๓
๓๒	ท่าหิน โงม	แปลงใหญ่สับปะรด หน่อ ๙ ตำบลท่าหินโงม อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	สับปะรด	๓๕	๔๐๘	นายบุญส่ง คุ่มครอง	๐๘๗๓๘๗๓๖๑๙
๓๓	ท่าหิน โงม	แปลงใหญ่สับปะรด หน่อ ๑ ตำบลท่าหินโงม อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	สับปะรด	๓๕	๔๘๙	นายอุทิศ ลาดจันทิก	๐๙๓๓๔๐๐๒๓๔, ๐๙๒๓๙๗๔๙๑๙
๓๔	บ้านเล่า	แปลงใหญ่ถั่วลิสง หน่อ ๑๑ ตำบลบ้านเล่า อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	ถั่วลิสง	๔๑	๓๐๓	นางบานเย็น วรรณ พงษ์	๐๘๓๓๖๘๓๔๒๒
๓๕	ซบสีทอง	แปลงใหญ่ลำไย หน่อ ๔ ตำบลซบสีทอง อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	ลำไย	๓๘	๓๙๘	นายสาธิป เปียคนอก	๐๙๑๓๔๑๖๑๘๙
๓๖	ลาดใหญ่	แปลงใหญ่อ้อย หน่อ ๑ ตำบลลาดใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๓๗	๓๖๙.๒๕	นายวัชรานต์ แต่งภูมิ	๐๘๔๘๘๘๙๓๖๑
๓๗	ลาดใหญ่	แปลงใหญ่อ้อย หน่อ ๘ ตำบลลาดใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๓๒	๔๖๒	นายณรงค์ พันธุ์หิน ลาด	๐๙๙๐๖๘๕๓๔๓
๓๘	กุดตุ้ม	แปลงใหญ่อ้อย หน่อ ๑๙ ตำบลกุดตุ้ม อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๔๖	๕๓๖.๗๕	นายเมืองมล ดำรงเชื้อ	๐๘๐๗๓๙๑๘๔๖
๓๙	หนองไผ่	แปลงใหญ่อ้อย หน่อ ๒ ตำบลหนองไผ่ อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๔๗	๔๒๒	นายศราวุฒิ พลชัยโย	๐๘๒๘๔๒๖๓๗๑
๔๐	ห้วยต้อน	แปลงใหญ่อ้อย หน่อ ๗ ตำบล ห้วยต้อน อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	อ้อยโรงงาน	๔๕	๕๙๒	นายช่วง สมัตชัย	๐๘๕๖๓๘๑๑๙๑
๔๑	ชีลอง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หน่อ ๑๗ ตำบลชีลอง อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ	มัน สำปะหลัง	๓๗	๕๔๗	นายประเสริฐ ศรีชม ชื่น	๐๘๖๘๖๙๐๒๖๓

๔๒	ห้วยต้อน	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑ ตำบลห้วยต้อน อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	มันสำปะหลัง	๔๖	๖๗๐	นายไพรวลัย พิเศษศรี	๐๘๓๗๒๐๙๙๔๘
๔๓	หนองนาแซง	แปลงใหญ่ผัก หมู่ ๕ ตำบลหนองนาแซง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	พืชผัก	๓๐	๒๓.๕	นายปฏิภาณ โชคกำเนิด	๐๘๔๑๓๔๓๐๕๘
๔๔	โพนทอง	แปลงใหญ่โคเนื้อ หมู่ ๒ ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โคเนื้อ	๓๒	๔๓๒	นายพงษ์พยัคฆ์ ชั่งฮั่วเอี่ยมมี	๐๙๘๘๘๐๗๒๓๒
๔๕	นาเสียว	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ต.นาเสียว อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๑๙๓	๑,๙๔๘.๐๐	นายสองคร ตอสกุล	๐๘๘๓๕๐๕๕๐๙
๔๖	นาเสียว	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ต.นาเสียว อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๒๐๗	๒,๒๓๑.๐๐	นายอำนาจ รอนไพรินทร์	๐๘๑๗๘๙๑๓๕๘
๔๗	โคกสูง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ต.โคกสูง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๕๓	๕๐๐	นายไชยา ฝ่ายสัจจา	๐๙๙๗๘๗๐๓๕๐
๔๘	นาฝาย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๒ ต.นาฝาย อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๑๒๑	๗๙๑	นายประมง กงชัยภูมิ	๐๘๔๘๘๙๓๖๕๑
๔๙	กุดตุ้ม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ต.กุดตุ้ม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๔๖	๕๓๘	นายสมัย อาสากิจ	๐๙๓๐๐๙๑๘๘๙
๕๐	กุดตุ้ม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๓ ต.กุดตุ้ม อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๗๕	๑,๒๔๙.๐๐	นายวิรัตน์ ชันชัยภูมิ	๐๘๕๐๒๔๕๑๖๖
๕๑	นาฝาย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๘๔	๙๖๗	นายสถาพร พิเศษฤทธิ์	๐๘๙๗๒๑๑๕๔๔
๕๒	ห้วยบง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ต.ห้วยบง อ.เมือง	ข้าว	๒๙๒	๓,๒๕๔.๐๐	นายตรีรัตน์ สาคะสุกฤกษ์	๐๘๙๕๐๓๘๒๒๖
๕๓	บ้านเล่า	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ต.บ้านเล่า อ.เมือง	ข้าว	๑๒๒	๑,๑๔๘.๐๐	นายถนอม วรรณพงษ์	๐๘๙๒๘๖๔๙๐๙
๕๔	บ้านเล่า	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ต.บ้านเล่า อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	ข้าว	๑๔๓	๑,๐๔๓.๐๐	นายแพ พลทะยาน	๐๘๑๗๒๕๕๘๙๗
๕๕	โพนทอง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลโพนทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๖๕	๑,๒๗๘.๐๐	นางสาวริกา พิมลชัย	๐๘๗๒๕๔๙๗๘๖
๕๖	ห้วยบง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบลห้วยบง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ปี๒๕๖๑	ข้าว	๔๘	๗๖๒	นายอุดร คณาจันทร์	๐๘๔๙๖๐๐๘๘๙
๕๗	ชีลอง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๕ ตำบลชีลอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๐๑	๑,๓๖๒.๐๐	นายระเวียง ปราบคะเสน	๐๘๖๒๔๔๗๘๓๖
๕๘	โนนสำราญ	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลโนนสำราญ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ปี๒๕๖๑	ข้าว	๑๐๒	๕๑๐	นายวีรพงษ์ แสนจันทร์	๐๘๔๔๗๔๐๗๖๖

๕๙	ลาดใหญ่	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๘ ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๙๑	๘๕๐	นางสมประสงค์ ปะนิล	๐๘๘๓๖๕๘๒๓๕
๖๐	นาฝาย	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๓ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๙๓	๑,๓๙๘.๐๐	นายเทศา รณไพร	๐๘๑๓๖๐๘๔๒๙
๖๑	ห้วยต้อน	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยต้อน อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๐๐	๑,๑๖๐.๐๐	นายอำนาจ ฐานเจริญ	๐๘๑๗๘๙๓๒๕๖
๖๒	ลาดใหญ่	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๓ ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๐๖	๑,๔๒๔.๐๐	นายชูเดช คุ่มไชน้ำ	๐๘๑๗๐๙๑๑๓๘
๖๓	กุดตุ้ม	แปลงใหญ่ข้าวหมู่ที่ ๕ ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๙๒	๑,๕๐๔.๐๐	นายคงศักดิ์ ธงภักดิ์	๐๙๘๐๙๖๘๔๒๘
๖๔	กุดตุ้ม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๗ ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๐๔	๙๑๘	นายสมศักดิ์ โชควิเศษ	๐๘๙๘๔๙๘๙๑๙
๖๕	ห้วยบง	แปลงใหญ่หม่อนไหม หมู่ ๒ ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	หม่อนไหม	๖๐	๑๐๐	นางสาวบัวไข เต็ม ศิลป์	๐๘๑๐๖๘๙๐๔๔
๖๖	นาฝาย	แปลงใหญ่ข้าวหมู่ ๑๓ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๑๔	๘๖๔	นายหยดรัก ไฟชัยภูมิ	๐๘๕๒๕๑๑๙๙๗
๖๗	โพนทอง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลโพนทอง อำเภอเมือง ชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	ข้าว	๑๘๖	๑,๗๔๙.๐๐	นายอุดม กล้าแท้	๐๘๑๕๗๙๓๑๑๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

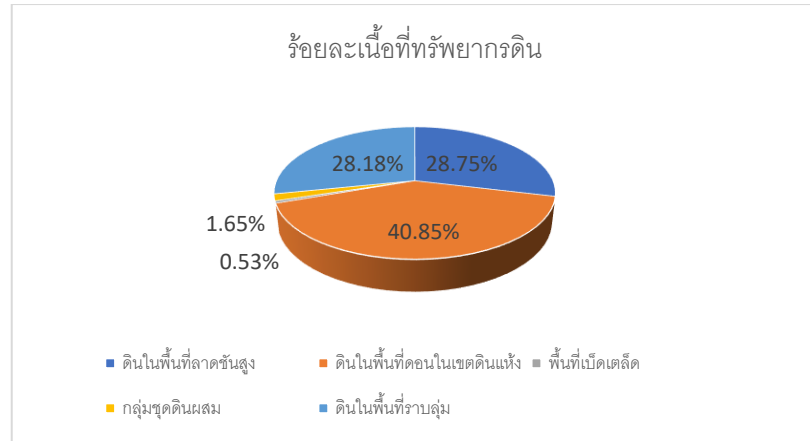
ดินในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ

ตารางที่ ๒๙ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

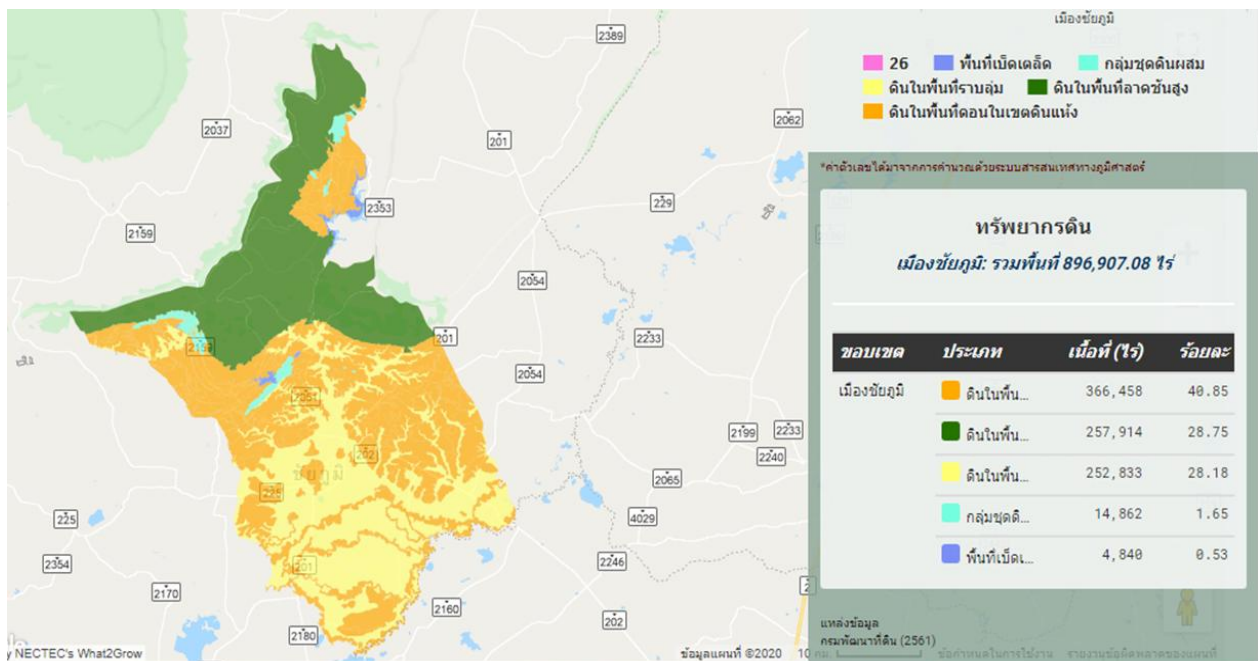
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๒๕๗,๙๑๔	๒๘.๗๕
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๓๖,๖๔๘	๔๐.๘๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔,๘๔๐	๐.๕๓
กลุ่มชุดดินผสม	๑๔๘๖๒	๑.๖๕
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๕๒,๘๓๓	๒๘.๑๘

ที่มา:กรมพัฒนาที่ดินพ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๓)
แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

๒) ทรัพยากรน้ำ

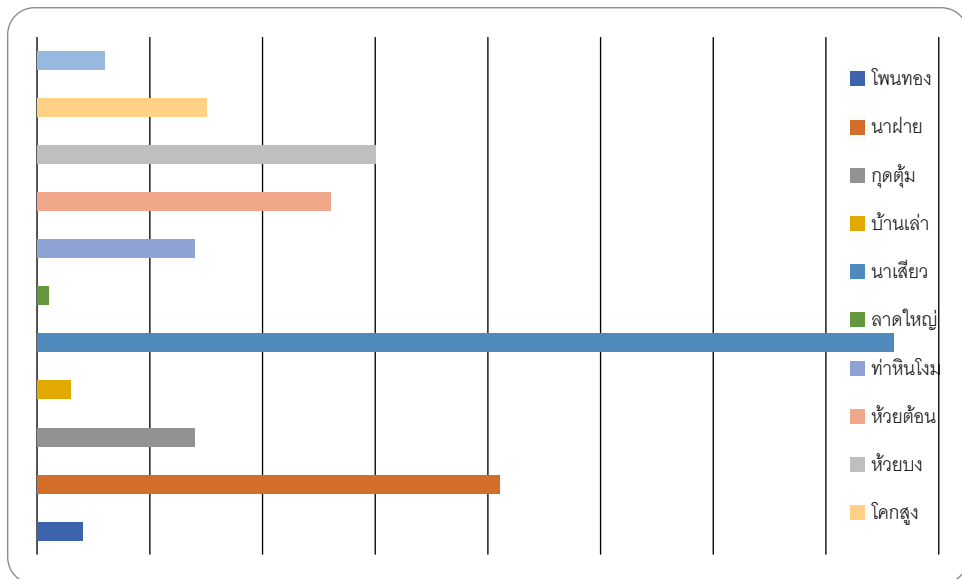
อำเภอเมืองชัยภูมิ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งสิ้น ๒๓๐ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลโพหนอง	จำนวน ...๔..... บ่อ
ตำบลนาฝาย	จำนวน๔๑.... บ่อ
ตำบลกุดตุ้ม	จำนวน ..๑๔..... บ่อ

ตำบลบ้านเล่า	จำนวน๓.... บ่อ
ตำบลนาเสียว	จำนวน๗๖.... บ่อ
ตำบลลาดใหญ่	จำนวน๑.. บ่อ
ตำบลท่าหินโงม	จำนวน๑๔.... บ่อ
ตำบลห้วยต้อน	จำนวน๒๖.... บ่อ
ตำบลห้วยบง	จำนวน๓๐.... บ่อ
ตำบลโคกสูง	จำนวน๑๕.... บ่อ
ตำบลนาซำสีทอง	จำนวน ...๖..... บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

- ไม่มี

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้ำเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

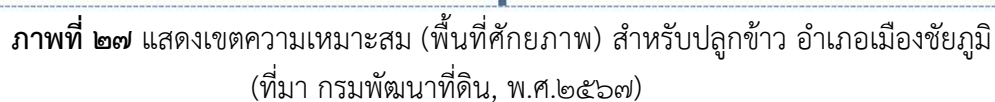
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๕๖๕.๐๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๑๘,๑๘๔.๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๕๔,๐๘๐.๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๓๒,๒๔๘.๔๙ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๕

ตารางที่๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองชัยภูมิ	๓๐,๐๗๗.๘๓	๑๘๙,๑๗๑.๖๕	๑๓๕,๑๖๙.๗๙	๒๕๓,๖๒๑.๓๓	๖๐๘,๐๔๐.๖๐
ในเมือง	๓,๙๒๖.๔๒	๘,๙๙๓.๒๕	๑,๒๕๕.๕๘	๕,๗๕๘.๑๔	๑๙,๙๓๓.๓๙
รอบเมือง	๔๔๒	๕,๓๕๕.๖๖	๗,๒๙๕.๙๒	๓,๙๗๘.๑๘	๑๗,๐๗๑.๗๖
โพหนอง	๒๕๖.๖๐	๘,๙๒๑.๒๔	๑๒,๖๔๔.๙๐	๑๔,๒๑๑.๘๐	๓๖,๐๓๔.๕๔
นาฝาย	๒,๔๙๐.๕๗	๑๐,๕๔๐.๕๐	๘,๑๗๗.๙๙	๒๘,๓๐๙.๗๐	๔๙,๕๑๘.๗๖
บ้านค่าย	๒,๗๘๖.๓๔	๐	๑๑,๑๑๖.๕๐	๕,๑๘๙.๕๔	๑๙,๐๙๒.๓๘
กุดตุ้ม	๒,๓๔๘.๐๖	๒๘,๕๔๗.๔๐	๑๐,๕๔๗.๔๐	๘,๒๗๓.๑๒	๔๙,๗๑๕.๙๘
ชีลอง	๕๕๖.๕๐	๙,๑๖๙.๗๒	๑๐,๒๗๐.๐๐	๙,๒๕๑.๗๒	๒๙,๒๔๗.๙๔
บ้านเล่า	๔๔๗.๙๔	๑๐,๙๑๒.๓๐	๓,๕๗๗.๑๗	๖,๑๐๗.๖๒	๒๑,๐๔๕.๐๓
นาเสียว	๐	๑๐,๑๑๐.๐๐	๕,๒๒๗.๕๓	๒๗,๘๐๐.๘๐	๔๓,๑๓๘.๓๓
หนองนาแซง	๒,๗๓๙.๗๘	๑๐,๐๗๗.๐๐	๑,๙๕๐.๓๖	๑,๙๖๔.๖๔	๑๖,๗๓๑.๗๘
ลาดใหญ่	๓,๐๑๕.๙๕	๑๕,๘๕๘.๒๐	๙,๒๐๐.๘๓	๖,๙๑๒.๐๗	๓๔,๙๘๗.๐๕
หนองไผ่	๕,๕๓๒.๖๙	๒๙,๐๒๐.๑๐	๘,๘๐๙.๕๕	๔,๘๒๙.๔๑	๔๘,๑๙๑.๗๕
ท่าหินโงม	๐	๐	๑๑	๓,๘๐๗.๙๐	๓,๘๑๘.๙๐
ห้วยด่อน	๐	๕,๕๗๓.๐๘	๕,๘๔๙.๙๒	๔๘,๖๗๕.๖๐	๖๐,๐๙๘.๖๐
ห้วยบง	๐	๔,๙๘๗.๔๓	๑๔,๙๖๒.๒๐	๑๓,๘๓๐.๓๐	๓๓,๗๗๙.๙๓
โนนสำราญ	๑,๗๑๑.๓๓	๑,๔๗๐.๑๘	๑๐,๙๐๙.๖๐	๘,๙๒๑.๘๘	๒๓,๐๑๒.๙๙
โคกสูง	๐	๓,๔๑๕.๒๙	๑๓,๑๓๒.๔๐	๒๙,๙๘๑.๔๐	๔๖,๕๒๙.๐๙
บึงคล้า	๓,๘๒๓.๖๕	๒๖,๒๒๐.๓๐	๐	๓,๔๔๘.๒๑	๓๓,๔๙๒.๑๖
ซับสีทอง	๐	๐	๒๓๐.๙๔	๒๒,๓๖๙.๓๐	๒๒,๖๐๐.๒๔

ที่มา:กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว

ระดับชั้นความเหมาะสม	ร้อยละ
เหมาะสมมาก (S1)	4.95
เหมาะสมปานกลาง (S2)	31.11
เหมาะสมน้อย (S3)	22.23
ไม่เหมาะสม (N)	41.71

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ข้าว

อำเภอเมืองชัยภูมิ. จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๙๗,๖๕๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลกุดตุ้ม จำนวน ๓๔,๓๒๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองไผ่ จำนวน ๓๑,๘๙๓ ไร่ และตำบลห้วยบง จำนวน ๒๒,๙๕๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	ในเมือง	๓,๘๘๙
๒	รอบเมือง	๕,๙๘๔
๓	โพหนอง	๑๗,๐๔๘
๔	นาฝาย	๑๘,๔๑๙
๕	บ้านค่าย	๑๕,๐๕๔
๖	กุดตุ้ม	๓๔,๓๒๙
๗	ชีลอง	๒๒,๓๒๔
๘	บ้านเล่า	๑๑,๕๔๙
๙	นาเสียว	๑๘,๑๘๘
๑๐	หนองนาแซง	๑๐,๔๐๐
๑๑	ลาดใหญ่	๑๖,๖๘๑
๑๒	หนองไผ่	๓๑,๘๙๓
๑๓	ท่าหินโงม	๓๒๐
๑๔	ห้วยต้อน	๒๐,๔๔๘
๑๕	ห้วยบง	๒๒,๙๕๘
๑๖	โนนสำราญ	๑๓,๔๒๙
๑๗	โคกสูง	๑๓,๓๙๘
๑๘	บึงคล้า	๒๐,๙๙๖
๑๙	ซับสีทอง	๓๔๐
	รวม	๒๙๗,๖๕๓

ที่มา: ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอ/ตำบล	บันทึก(รวม)			บันทึกจาก ทบภ			บันทึกจาก farmbook			จัดชุดตรวจสอบ			ผ่านการตรวจสอบ			ค
	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	
เมืองชัยภูมิ	23,538	51,381	298,071.85	5,597	10,689	63,405.78	19,729	40,671	234,539.66	23,535	51,373	298,023.85	23,517	51,310	297,653.35	
ในเมือง	471	887	3,889.39	143	264	1,096.24	344	620	2,781.92	471	887	3,889.39	471	887	3,889.39	
รอบเมือง	691	1,253	6,046.74	90	143	615.24	630	1,108	5,416.20	691	1,253	6,046.74	686	1,242	5,984.49	
โพหนอง	1,588	3,349	17,048.29	128	185	942.00	1,518	3,160	16,064.25	1,588	3,349	17,048.29	1,588	3,349	17,048.29	
นาฝาย	1,905	3,855	18,434.55	315	488	2,175.15	1,713	3,366	16,257.62	1,905	3,855	18,434.55	1,904	3,848	18,419.05	
บ้านค่าย	1,503	3,131	15,067.16	223	342	1,603.00	1,384	2,789	13,464.16	1,503	3,131	15,067.16	1,502	3,129	15,054.16	
กุดคุ้ม	2,542	5,930	34,363.16	888	1,898	11,004.10	1,858	4,029	23,344.56	2,542	5,929	34,362.16	2,540	5,923	34,329.16	
ชีลอง	1,861	3,787	22,336.48	285	393	2,198.25	1,727	3,392	20,125.73	1,860	3,786	22,329.48	1,860	3,785	22,324.48	
บ้านเล่า	1,313	2,554	11,590.37	145	244	948.12	1,215	2,310	10,642.25	1,313	2,554	11,590.37	1,308	2,545	11,549.12	
นาเสียว	1,662	3,420	18,202.25	144	227	1,115.25	1,584	3,193	17,087.00	1,662	3,420	18,202.25	1,659	3,416	18,188.25	
หนองนาแซง	948	1,923	10,428.04	120	175	995.56	874	1,745	9,421.17	948	1,923	10,428.04	944	1,919	10,400.79	
ลาดใหญ่	1,421	2,730	16,687.38	287	424	2,566.41	1,245	2,305	14,118.95	1,421	2,730	16,687.38	1,420	2,729	16,681.38	
หนองไผ่	2,007	4,557	31,893.02	1,593	3,454	23,862.09	501	1,102	8,024.85	2,007	4,557	31,893.02	2,007	4,557	31,893.02	
ท่าหินโงม	51	57	320.51	10	11	50.51	42	46	270.00	51	57	320.51	51	57	320.51	
ห้วยสอน	1,431	2,491	20,530.62	135	181	1,385.00	1,332	2,310	19,145.62	1,431	2,491	20,530.62	1,427	2,483	20,448.62	
ห้วยยาง	1,674	3,533	22,976.13	199	293	1,858.25	1,555	3,240	21,117.88	1,674	3,533	22,976.13	1,674	3,529	22,958.13	
โนนสำราญ	1,114	2,389	13,429.02	670	1,347	7,454.76	602	1,041	5,964.62	1,114	2,389	13,429.02	1,114	2,389	13,429.02	
โคกสูง	1,112	2,024	13,483.23	196	293	1,742.50	981	1,731	11,740.73	1,108	2,018	13,443.23	1,105	2,013	13,398.73	
มุงคล้า	1,454	3,448	21,004.79	190	271	1,504.85	1,373	3,177	19,499.94	1,454	3,448	21,004.79	1,453	3,447	20,996.04	
ขันสีทอง	61	63	340.75	54	56	288.50	7	7	52.25	61	63	340.75	61	63	340.75	

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓๐๔,๑๑๔.๘๔ ไร่

แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๒๘๐.๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๕

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๖๒,๖๕๒.๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน

๑๑๔,๕๙๓.๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๖๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๔,๕๘๘.๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๙.

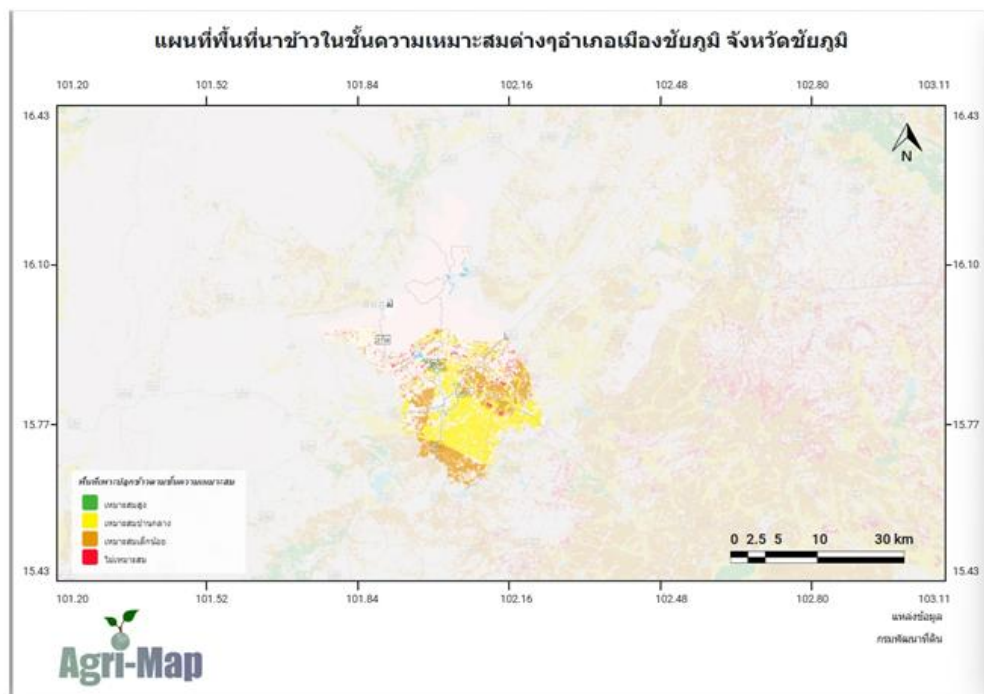
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองชัยภูมิ	๒,๒๘๐.๘๙	๑๖๒,๖๕๒.๑	๑๑๔,๕๙๓.๗๗	๒๔,๕๘๘.๐๘	๓๐๔,๑๑๔.๘๔
ในเมือง	๐	๖,๒๔๗.๔๘	๔๗๔.๖๙	๐	๖,๗๒๒.๑๗
รอบเมือง	๐	๔,๔๙๑.๙๑	๕,๒๖๔.๔๓	๐	๙,๗๕๖.๓๔
โพหนอง	๐	๘,๑๕๖.๗๒	๑๑,๒๘๒.๗๐	๑,๐๔๐.๗๔	๒๐,๔๘๐.๑๖
นาฝาย	๒,๒๔๙.๗๐	๖,๙๖๑.๓๙	๖๙๑๐.๕๑	๒,๐๗๗.๘๙	๑๘,๑๙๙.๔๙
บ้านค่าย	๐	๐	๑๑,๑๑๗.๕๐	๐	๑๑,๑๑๗.๕๐
กุดคุ้ม	๐	๒๖,๔๓๒.๖๐	๙,๔๘๒.๕๒	๑,๑๖๔.๙๘	๓๗,๐๘๐.๑๐
ชีลอง	๐	๘,๖๔๙.๒๗	๙,๕๙๓.๕๕	๐	๑๘,๒๔๒.๘๒
บ้านเล่า	๓๑.๑๙	๙,๑๒๗.๒๑	๓,๒๙๙.๒๔	๕๕.๐๑	๑๒,๕๑๒.๖๕
นาเสียว	๐	๘,๓๖๓.๖๗	๕,๒๐๕.๙๓	๒,๕๐๕.๖๑	๑๖,๐๗๕.๒๑
หนองนาแซง	๐	๙,๑๑๓.๑๙	๑,๙๕๐.๓๖	๐	๑๑,๐๖๓.๕๕
ลาดใหญ่	๐	๑๓,๑๖๗.๔๐	๘,๙๔๕.๙๗	๐	๒๒,๑๑๓.๓๗

หนองไผ่	๐	๒๗,๘๔๔.๖๐	๘,๘๐๙.๕๕	๐	๓๖,๖๕๔.๑๕
ท่าหินโงม	๐	๐	๑๑	๐	๑๑
ห้วยต้อน	๐	๑,๒๒๖.๕๑	๕,๒๑๕.๑๔	๓,๒๖๑.๑๕	๙,๗๐๒.๘
ห้วยบง	๐	๔,๒๘๘.๘๔	๑๔,๕๖๓.๘๐	๒,๗๗๒.๔๒	๒๑,๖๒๕.๐๖
โนนสำราญ	๐	๐	๑,๔๗๘.๑๘	๑๐,๙๐๙.๖๐	๑๒,๓๘๗.๗๘
โคกสูง	๐	๒,๓๖๑.๐๑	๑๐,๗๔๗.๗๐	๗๘๔.๖๘	๑๓,๘๙๓.๓๙
บึงคล้า	๐	๒๖,๒๒๐.๓๐	๐	๐	๒๖,๒๒๐.๓
ซับสีทอง	๐	๐	๒๓๑	๑๖	๒๔๗

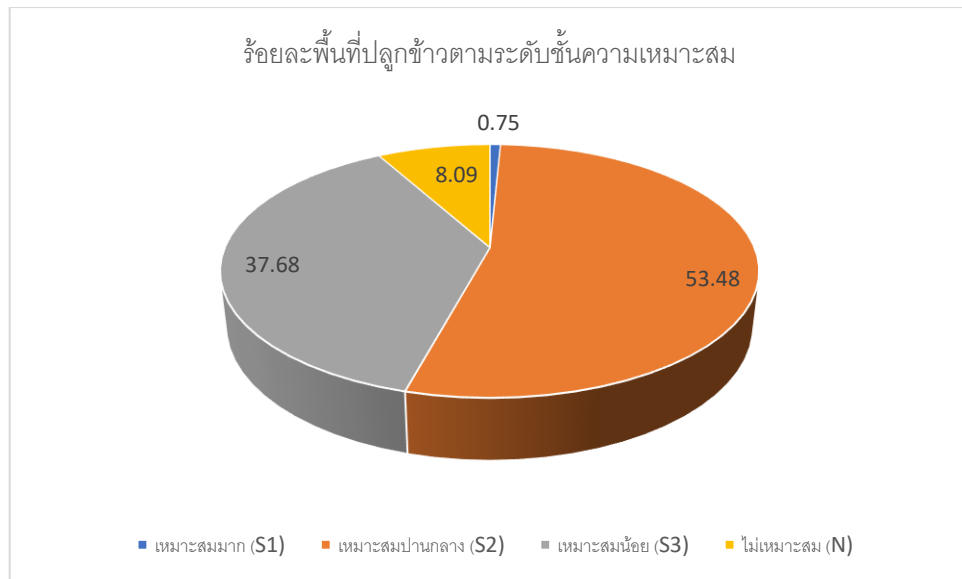
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอมืองชัยภูมิ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๙๗,๖๕๓ ไร่ ๒๓,๕๓๘ ครัวเรือน โดยพื้นที่ปลูกมากตำบลกุดตุ้ม จำนวน ๓๔,๓๒๙ ไร่ จำนวน ๒,๕๔๒ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลหนองไผ่ จำนวน ๓๑,๘๙๓ ไร่ ๒,๐๐๗ ครัวเรือน และตำบลห้วยบง จำนวน ๒๒,๙๕๘ ไร่ ๑,๖๗๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

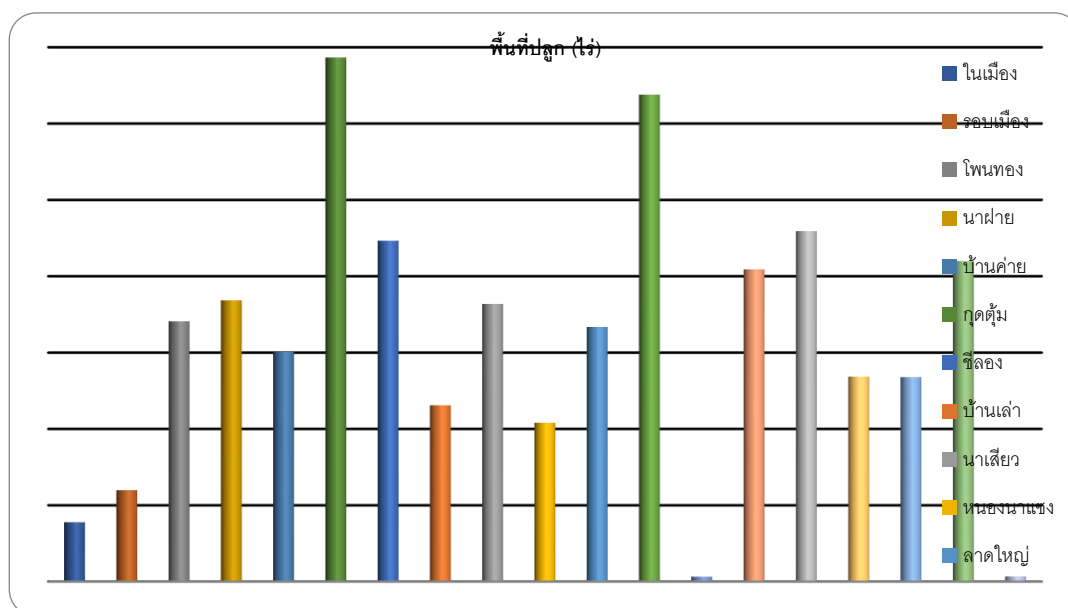
ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๔๗๑	๓,๘๘๙	๓,๘๘๙	๑๕๕๕.๖	๐.๔
รอบเมือง	๖๙๑	๕,๙๘๔	๕,๙๘๔	๒,๓๙๓.๖	๐.๔
โพนทอง	๑,๕๘๘	๑๗,๐๔๘	๑๗,๐๔๘	๖,๘๑๙.๒	๐.๔
นาฝาย	๑,๙๐๕	๑๘,๔๑๙	๑๘,๔๑๙	๗,๓๖๗.๖	๐.๔
บ้านค่าย	๑,๕๐๓	๑๕,๐๕๔	๑๕,๐๕๔	๖,๐๒๑.๖	๐.๔
กุดตุ้ม	๒,๕๔๒	๓๔,๓๒๙	๓๓,๗๘๓.๒๕	๑๓,๕๑๓.๓	๐.๔
ชีลอง	๑,๘๖๑	๒๒,๓๒๔	๒๒,๓๒๔	๘,๙๒๙.๖	๐.๔
บ้านเล่า	๑,๓๑๓	๑๑,๕๔๙	๑๑,๕๔๙	๔,๖๑๙.๖	๐.๔
นาเสียว	๑,๖๖๒	๑๘,๑๘๘	๑๘,๑๘๘	๗,๒๗๕.๒	๐.๔
หนองนาแซง	๙๔๘	๑๐,๔๐๐	๑๐,๔๐๐	๔,๑๖๐	๐.๔
ลาดใหญ่	๑,๔๒๑	๑๖,๖๘๑	๑๖,๖๘๑	๖,๖๗๒.๔	๐.๔
หนองไผ่	๒,๐๐๗	๓๑,๘๙๓	๓๑,๘๙๓	๑๒,๗๕๗.๒	๐.๔
ท่าหินโงม	๕๑	๓๒๐	๓๒๐	๙๖	๐.๓
ห้วยต้อน	๑,๔๓๑	๒๐,๔๔๘	๒๐,๔๔๖	๘,๑๗๘.๔	๐.๔
ห้วยบง	๑,๖๗๔	๒๒,๙๕๘	๒๒,๙๕๘	๙,๑๘๓.๒	๐.๔

โนนสำราญ	๑,๑๑๔	๑๓,๔๒๙	๑๓,๔๒๙	๕,๓๗๑.๖	๐.๔
โคกสูง	๑,๑๑๒	๑๓,๓๙๘	๑๓,๓๙๘	๕,๓๕๙.๒	๐.๔
บึงคล้า	๑,๔๕๔	๒๐,๙๙๖	๒๐,๙๙๖	๘,๓๙๘.๔	๐.๔
ชัยสิทธิ์ทอง	๖๑	๓๔๐	๓๔๐	๑๓๖	๐.๔
รวม	๒๓,๕๓๘	๒๙๗,๖๕๓	๒๙๗,๐๙๙	๑๑๘,๘๓๙.๗	

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ที่ได้จากเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ซื้อจากแหล่งเชื่อถือได้ เช่น ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ สหกรณ์การเกษตร และรับสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

(๒) การเตรียมดิน การไถกลบตอซัง หลังฤดูเก็บเกี่ยว และปลูกปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสด ใส่ปุ๋ยคอก การไถแปร ไถคราด หรือไถกลบ

(๓) การปลูก การหว่านแห้ง ในอัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และแหล่งน้ำธรรมชาติ

(๕) การดูแลรักษา การสำรวจตรวจสอบแปลง การกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช

(๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ หลังหว่านข้าว ประมาณ ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ช่วงข้าวตั้งท้อง

(๗) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวส่วนใหญ่ใช้รถเกี่ยวข้าว ในอัตราไร่ละ ๖๐๐-๙๐๐ บาท เนื่องจากค่าแรงงานเก็บเกี่ยวแพงและหาแรงงานยากจำเป็นต้องใช้รถเกี่ยวซึ่งปัจจุบันมีอยู่ในชุมชน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยวความชื้นของข้าวเปลือกไม่เกิน ๑๔ เปอร์เซ็นต์ แล้วนำข้าวเปลือกที่ได้เก็บไว้ในยุ้งฉางซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการสร้างยุ้งฉางไว้เก็บข้าวเปลือกตามบ้านเรือน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การควบคุมโรคและแมลงเกษตรกรจะสำรวจแปลงทำให้สามารถควบคุมการระบาดของศัตรูพืชได้และไม่มีปัญหาเรื่องโรคแมลงในข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิ มีการปลูกข้าวดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←→	△					←→	▽

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน...-... เป็นเงิน ..-.....บาท
และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๓,๙๕๐ บาท

ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	-	-				
ไถตะ	-	-	๓๐๐			
ไถแปร	-	-	๔๕๐			
พันธุ์ข้าว	-	-	๕๐๐			
ปลูก (หว่านข้าวแห้ง)	-	-	๑๐๐			
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	-	-	๒๐๐			
ปุ๋ย ๒๕ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	-	-	๖๕๐			
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	-	-	๑๐๐			
เก็บเกี่ยว	-	-	๙๐๐			
บรรทุก	-	-	๑๐๐			
ค่าบริการ	-	-				
ค่าเช่า/เชื้อเพลิง/ ซ่อมอุปกรณ์	-	-	๖๕๐			
รวม	-	-	๓,๙๕๐			

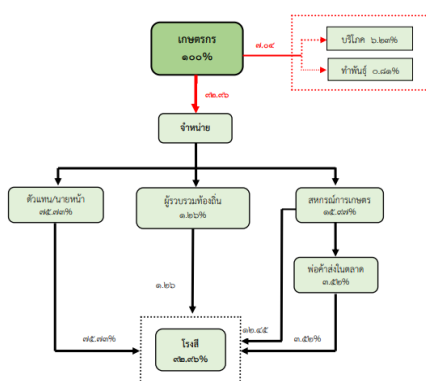
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิถีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมี คู่แข่งขันมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าวเปลือกเจ้าขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๓,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท ราคาข้าวเปลือกข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๔,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอเมืองชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๔ แสดงวิถีการตลาดข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอเมืองชัยภูมิ มีโรงงานรวม ๗ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๓)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตข้าว จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางนันทา ปาจิณเณย์	๙	โพหนอง	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๐	ข้าว
๒	นายสมศักดิ์ โชควิเศษ	๑๗	กุดตุ้ม	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๑	ข้าว
๓	นายหยดรัก ไผ่ชัยภูมิ	๑๓	นาฝาย	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๒	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าอ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงานทั้งหมด จำนวน ๕๖๖,๙๑๐.๙๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๕,๗๒๕.๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๔๖,๐๘๑.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๘๗,๓๓๙.๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๐๗,๗๖๔.๗๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๕

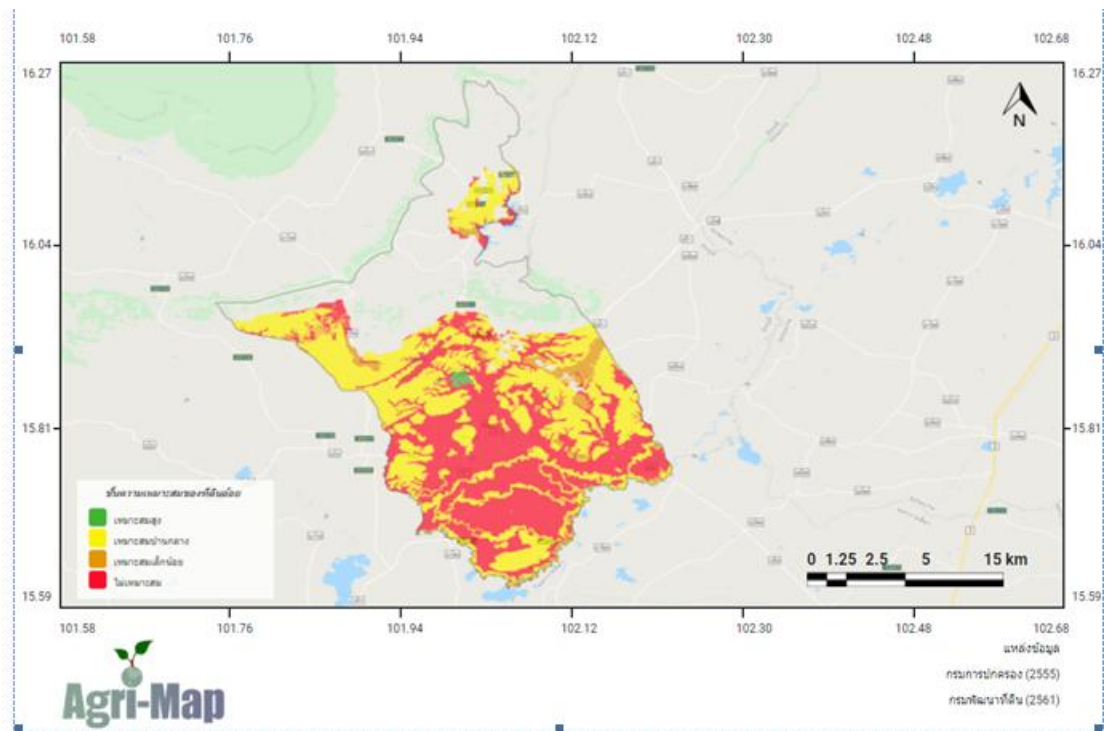
ตารางที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองชัยภูมิ	๒๕,๗๒๕.๐๗	๒๔๖,๐๘๑.๕๑	๘๗,๓๓๙.๖๑	๒๐๗,๗๖๔.๗๔	๕๖๖,๙๑๐.๙๓
ในเมือง	๓,๙๒๖.๔๒	๘,๙๙๓.๒๕	๑,๒๕๕.๕๘	๕,๗๕๘.๑๔	๑๙,๙๓๓.๓๙
รอบเมือง	๔๔๑.๗๔	๕,๓๕๕.๖๖	๗,๒๙๕.๙๒	๓,๙๗๘.๑๘	๑๗,๐๗๑.๕๐
โพหนอง	๒๕๖.๖๐	๘,๙๒๑.๒๔	๑๒,๖๔๔.๙๐	๑๔,๒๑๑.๘๐	๓๖,๐๓๔.๕๔
นาฝาย	๒,๔๙๐.๕๗	๑๐,๕๔๐.๕๐	๘,๑๗๗.๙๙	๒๘,๓๐๙.๗๐	๔๙,๕๑๘.๗๖
บ้านค่าย	๒,๗๘๖.๓๔	๐	๑๑,๑๑๖.๕๐	๕,๑๘๙.๕๔	๑๙,๐๙๒.๓๘
กุดตุ้ม	๐	๒๒,๐๒.๘๐	๐	๒๗,๐๗๘.๓๐	๒๗,๐๗๘.๓๐
ชีลอง	๐	๑๔,๓๘๒.๐๐	๐	๑๔,๘๖๖.๐๐	๒๙,๒๔๘.๐๐
บ้านเล่า	๐	๙,๒๐๕.๕๐	๐	๑๑,๘๒๙.๑๐	๒๑,๐๓๔.๖๐
นาเสียว	๐	๓๒,๒๓๕.๗๐	๑๐,๑๙๗.๙๐	๐	๔๒,๔๓๓.๖๐
หนองนาแซง	๒,๗๓๙.๗๘	๑๐,๐๗๗.๐๐	๑,๙๕๐.๓๖	๑,๙๖๔.๖๔	๑๖,๗๓๑.๗๘
ลาดใหญ่	๓,๐๑๕.๙๕	๑๕,๘๕๘.๒๐	๙,๒๐๐.๘๓	๖,๙๑๒.๗๐	๓๔,๑๒๗.๖๘

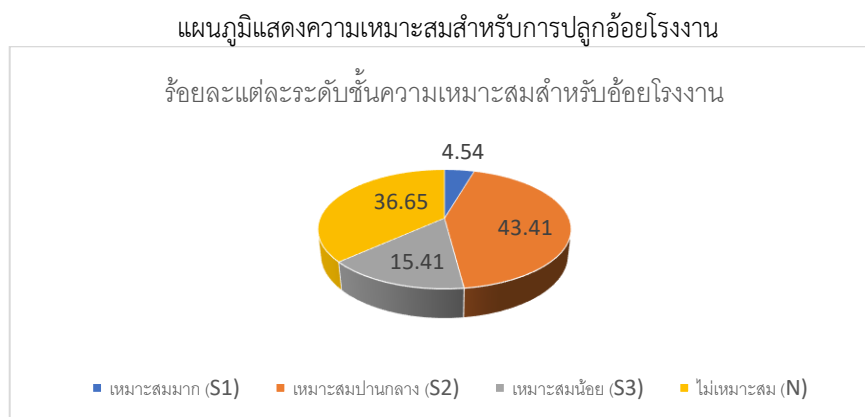
หนองไผ่	๔,๕๓๒.๖๙	๒๙,๐๒๐.๑๐	๘,๘๐๙.๕๕	๔,๘๒๙.๔๑	๔๗,๑๙๑.๗๕
ท่าหินโงม	๐	๐	๑๑.๔๒	๓,๘๐๗.๙๐	๓,๘๑๔.๓๒
ห้วยต้อน	๐	๕,๕๗๓.๐๘	๕,๔๘๙.๙๒	๔๘,๖๗๕.๖๐	๕๙,๗๓๘.๖๐
ห้วยบง	๐	๒๘,๘๖๙.๙๐	๐	๔,๖๘๘.๓๗	๓๓,๕๖๘.๒๗
โนนสำราญ	๑,๗๑๑.๓๓	๑,๔๗๐.๑๘	๑๐,๙๐๙.๖๐	๘,๙๒๑.๘๘	๒๓,๐๑๒.๙๙
โคกสูง	๐	๓๖,๕๐๙.๑๐	๐	๙,๙๗๓.๗๕	๔๖,๔๘๒.๘๕
บึงคล้า	๓,๘๒๓.๖๕	๒๖,๒๒๐.๓๐	๐	๓,๔๔๘.๒๑	๓๓,๔๙๒.๑๖
ซับสีทอง	๐	๑๘,๗๐๘.๐๐	๒๗๙.๑๔	๓,๓๑๑.๕๒	๒๒,๒๙๘.๖๖

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๑๓,๑๕๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบล ลาดใหญ่ จำนวน ๒,๗๙๔.๒๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลโนนสำราญ จำนวน ๒,๑๙๖ ไร่ และตำบลซับสีทอง จำนวน ๑,๖๓๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๑๓,๑๕๗ (ไร่)
๑	ในเมือง	๐
๒	รอบเมือง	๐
๓	โพหนอง	๖๐
๔	นาฝาย	๓๒.๒๕
๕	บ้านค่าย	๑,๔๐๗.๒๕
๖	กุดตุ้ม	๔๕๑.๒๕
๗	ชีลอง	๕๐.๒๕
๘	บ้านเล่า	๑๑
๙	นาเสียว	๗๔๔.๗๕
๑๐	หนองนาแซง	๐
๑๑	ลาดใหญ่	๒,๗๙๔.๒๕
๑๒	หนองไผ่	๑,๑๙๐
๑๓	ท่าหินโงม	๒๒๙
๑๔	ห้วยต้อน	๑,๕๖๒
๑๕	ห้วยบง	๖๙๙
๑๖	โนนสำราญ	๒,๑๙๖
๑๗	โคกสูง	๖๗
๑๘	บึงคล้า	๒๔
๑๙	ซับสีทอง	๑,๖๓๗

ที่มา: ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

ลำดับ	ภาค/จังหวัด/อำเภอ	ครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก	พื้นที่เก็บเกี่ยว
รวมทั้งอำเภอ		1,357	13,175.50	13,157.03
เมืองชัยภูมิ		1,357	13,175.50	13,157.03
1	ในเมือง	0	0.00	0.00
2	รอบเมือง	0	0.00	0.00
3	โพนทอง	4	60.58	60.58
4	นาฝาย	4	32.25	32.25
5	บ้านค่าย	193	1,407.25	1,407.25
6	กุดตุ้ม	51	451.25	451.25
7	ชีลอง	8	50.25	50.25
8	บ้านเล่า	2	11.00	11.00
9	นาเสียว	99	744.75	744.75
10	หนองนาแซง	0	0.00	0.00
11	ลาดใหญ่	247	2,794.25	2,794.25
12	หนองไผ่	122	1,190.35	1,190.35
13	พาทินโรม	18	229.00	229.00
14	ห้วยค้อ	126	1,562.00	1,562.00
15	ห้วยขย	94	699.00	699.00
16	โนนสำราญ	267	2,214.90	2,196.43
17	โคกสูง	9	67.61	67.61
18	บึงคล้า	4	24.00	24.00
19	ขัณฑ์ทอง	116	1,637.07	1,637.07

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองชัยภูมิ

(ที่มา :ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน .

๕๐,๗๓๘.๙๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๙,๙๗๑.๓๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๔๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน

๖๙๗.๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๐.๓๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔

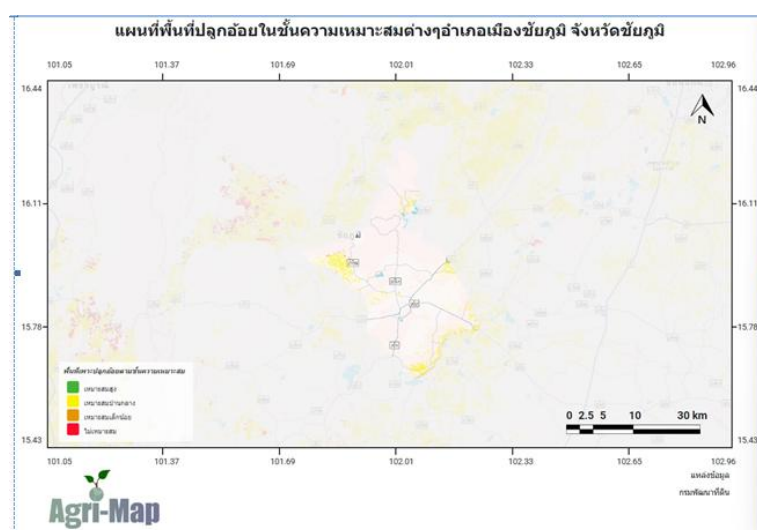
ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองชัยภูมิ	๐	๔๙,๙๗๑.๓๒	๖๙๗.๓๔	๗๐.๓๓	๕๐,๗๓๘.๙๙
ในเมือง	๐	๘.๙	๐	๐	๘.๙
รอบเมือง	๐	๓๓๔.๙๔	๐	๐	๓๓๔.๙๔
โพนทอง	๐	๕๖๔	๐	๐	๕๖๔
นาฝาย	๐	๕๖๒.๒๑	๐	๐	๕๖๒.๒๑
บ้านค่าย	๐	๑,๔๖๒.๑๙	๐	๐	๑,๔๖๒.๑๙
กุดตุ้ม	๐	๒,๕๒๙.๐๐	๐	๐	๒,๕๒๙
ชีลอง	๐	๒๘๘.๙๔	๐	๐	๒๘๘.๙๔
บ้านเล่า	๐	๔๒๗.๘๖	๐	๐	๔๒๗.๘๖
นาเสียว	๐	๔,๐๘๒.๗๓	๐	๐	๔,๐๘๒.๗๓
หนองนาแซง	๐	๖๗.๘	๐	๐	๖๗.๘
ลาดใหญ่	๐	๔,๖๖๘.๙๔	๐	๐	๔,๖๖๘.๙๔

หนองไผ่	๐	๔,๑๒๘.๙๕	๐	๐	๔,๑๒๘.๙๕
ท่าหินโงม	๐	๓๖.๓๒	๔๔.๔๕	๐	๘๐.๗๗
ห้วยต้อน	๐	๑๓,๘๒๙.๗๐	๖๔๒.๐๗	๐	๑๔,๔๗๑.๗๗
ห้วยบง	๐	๑,๔๑๔.๒๑	๐	๐	๑,๔๑๔.๒๑
โนนสำราญ	๐	๖,๖๙๗.๗๗	๐	๐	๖,๖๙๗.๗๗
โคกสูง	๐	๔,๓๐๑.๗๕	๐	๐	๔,๓๐๑.๗๕
บึงคล้า	๐	๘๑๘.๒๐	๐	๐	๘๑๘.๒๐
ซับสีทอง	๐	๓,๗๔๖.๙๑	๑๐.๘๒	๗๐.๓๓	๓,๘๒๘.๐๖

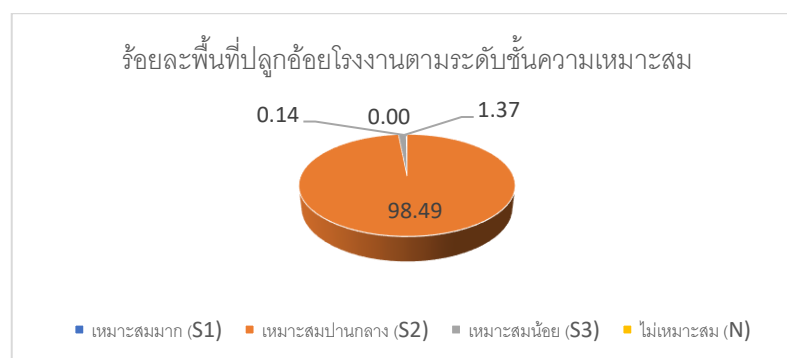
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

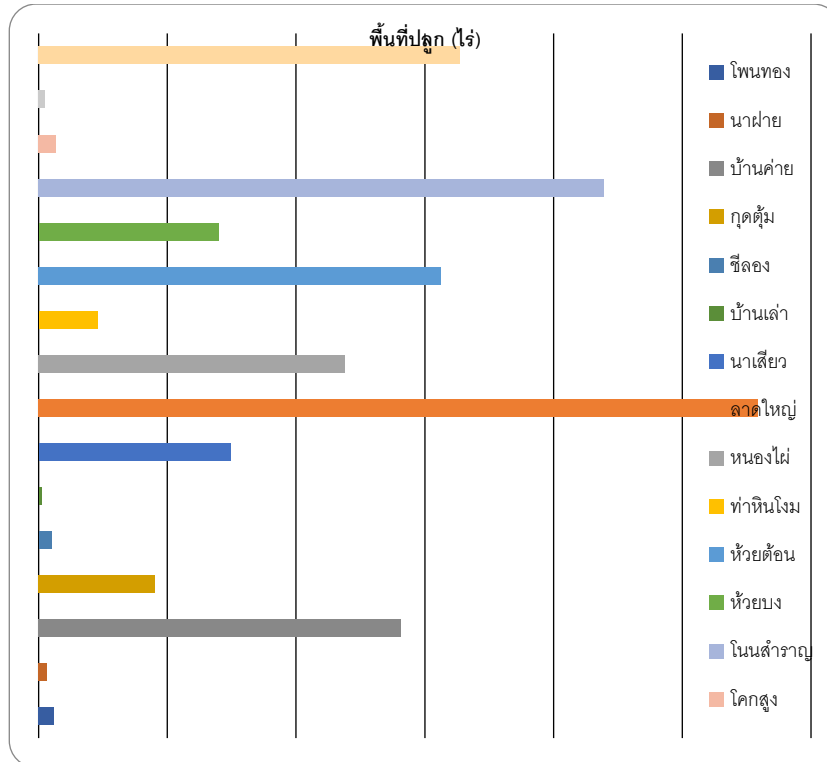
อำเภออ้อยโรงงาน มีพื้นที่การปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๑๓,๑๕๗ ไร่ ครั้วเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลลาดใหญ่ จำนวน ๒,๗๙๔.๒๕ ไร่ จำนวน ๒๔๗ ครั้วเรือน รองลงมาคือตำบลโนนสำราญ จำนวน ๒,๑๙๖ ไร่ ๒๖๗ ครั้วเรือน และตำบล ชับสีทอง จำนวน ๑,๖๓๗ ไร่ ๑๑๖ ครั้วเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ครั้วเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๐	๐	๐	๐	๐
รอบเมือง	๐	๐	๐	๐	๐
โพนทอง	๔	๖๐	๖๐	๗๒๐	๑๒
นาฝาย	๔	๓๒.๒๕	๓๒.๒๕	๓๘๗	๑๒
บ้านค่าย	๑๙๓	๑,๔๐๗.๒๕	๑,๔๐๗.๒๕	๑๖,๘๘๗	๑๒
กุดตุ้ม	๕๑	๔๕๑.๒๕	๔๕๑.๒๕	๕,๔๑๕	๑๒
ชีลอง	๘	๕๐.๒๕	๕๐.๒๕	๖๐๓	๑๒
บ้านเล่า	๒	๑๑	๑๑	๑๓๒	๑๒
นาเสียว	๙๙	๗๔๔.๗๕	๗๔๔.๗๕	๘,๙๓๗	๑๒
หนองนาแซง	๐	๐	๐	๐	๐
ลาดใหญ่	๒๔๗	๒,๗๙๔.๒๕	๒,๗๙๔.๒๕	๓๓,๕๓๑	๑๒
หนองไผ่	๑๒๒	๑,๑๙๐	๑,๑๙๐	๑๔,๒๘๐	๑๒
ท่าหินโงม	๑๘	๒๒๙	๒๒๙	๒,๗๔๘	๑๒
ห้วยต้อน	๑๒๖	๑,๕๖๒	๑,๕๖๒	๑๘,๗๔๔	๑๒
ห้วยบง	๙๔	๖๙๙	๖๙๙	๘,๓๘๘	๑๒
โนนสำราญ	๒๖๗	๒,๑๙๖	๒,๑๙๖	๒๖,๓๕๒	๑๒
โคกสูง	๙	๖๗	๖๗	๘๐๔	๑๒
บึงคล้า	๔	๒๔	๒๔	๒๘๘	๑๒
ชัยสีทอง	๑๑๖	๑,๖๓๗	๑,๖๓๗	๑๙,๖๔๔	๑๒
รวม	๑๓๕๗		๑๓,๑๕๗.๐๓	๑๕๗,๘๖๐	

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ใช้พันธุ์ขอนแก่น ๓ ที่ไม่มีโรคและแมลง

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินปลูกอ้อยเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเตรียมดินที่จะปลูก อ้อยปลายฝน หรือ ที่เรียกว่าการปลูกอ้อยข้ามแล้ง ซึ่งเป็นการปลูกอ้อยที่เหมาะสมสำหรับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งควรจะเริ่มปลูกในช่วงปลายเดือน ตุลาคม ถึง เดือน มกราคม ใช้ รถแทรกเตอร์ใหญ่ ไถเตรียมดินด้วยผาล ๓ ในเดือน สิงหาคม ถึง เดือน กันยายน ให้ลึกอย่างน้อย ๓๐ เซนติเมตร ทิ้งไว้เพื่อให้ดินรับน้ำฝนให้เต็มที่ เสร็จแล้วไถเดินตามที่มีอยู่ไถพรวนดินให้หลังจากพรวนดิน แล้วก็ทำการปลูกทันที เพราะความชื้นในดินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับการปลูกอ้อย

(๓) การปลูก เลือกพันธุ์อ้อยที่ดีที่สุดคือ ให้ผลผลิต และ ความหวานดี และ อายุอยู่ระหว่าง ๘-๑๐ เดือน การปลูกอ้อย หลังจากการพรวนด้วยรถไถเดินตามแล้ว ยกร่องให้ห่างกัน ประมาณ ๑ เมตร ๒๐ เซนติเมตร ถึง ๑ เมตร ๓๐ เซนติเมตร หลังจากการไถให้ดินร่วนซุย ยกร่องปลูก ๑๐๐ เซนติเมตร แบบร่องคู่ หลังจากนั้นประมาณ ๒๐-๒๕ วันอ้อยจะเริ่มงอกและเจริญเติบโต

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา หมั่นดูแลรักษาอ้อยกำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ยตามกำหนด

(๖) การใส่ปุ๋ย ในต่อแรกจะใส่ปุ๋ยมูลเป็ดและการใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ รองพื้นเพื่อปรับสภาพดิน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ และดูแลรักษาให้ดีไม่ให้วัชพืชขึ้นมากเกินไป อ้อยก็จะดีและ ต้นทุนก็จะต่ำ

(๗) การเก็บเกี่ยว อายุเก็บเกี่ยวของอ้อยต่อประมาณ ๙-๑๒ เดือนส่วนของอ้อย ปลูกประมาณ ๑๒-๑๔ การเก็บเกี่ยวอ้อยส่วนใหญ่ใช้คนตัด และรถตัดบางส่วน เมื่อตัดเสร็จแล้วจะทิ้งใบอ้อย ให้คลุมดินเพื่อควบคุมวัชพืช และใส่กากน้ำตาลเพื่อให้อ้อยแตกกอ

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อเก็บเกี่ยวอ้อยแล้วต้องขนส่งไปยังโรงงานน้ำตาลอย่างช้า ไม่เกิน ๓ วัน เพื่อให้ได้คุณภาพและน้ำหนักร้อยที่ดี โดยหากใช้ แรงงานคนเก็บเกี่ยวต้องส่งเข้าโรงงานภายใน ๑-๒ วัน ส่วนการใช้ เครื่องจักรเก็บเกี่ยวต้องส่งเข้าโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง สำหรับ ยานพาหนะที่ใช้บรรทุกอ้อยต้องสะอาด และเหมาะสมกับ ปริมาณอ้อย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ใ้ทำลายแปลงอ้อยต่อที่เป็นโรครุนแรงทั้ง เพื่อไม่ให้ เป็นแหล่งระบาดของเชื้อ คราดตอเก่าออกให้หมด ปลุกพืชบำรุงดินหมุนเวียนและไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดก่อนปลูก อ้อยใหม่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิ มีการปลูกอ้อยโรงงาน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน	←▽				△→							↔
	←.....→											←.....→

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน...เป็นเงิน ...บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน... เป็นเงิน ๑๒,๘๘๕ บาท

ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๗ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

รายการ	ในเขต ชลประทาน		นอกเขต ชลประทาน		หมายเหตุ
	-	-	-	-	
ไถดะ	-	-	๕๐๐		
ไถแปร	-	-	๓๐๐		
พันธุ์อ้อย	-	-	๒๕๐๐		
ปลูก (รถปลูก)	-	-	๑๐๐๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	-	-	๒๖๕		
จ้างฉีด	-	-	๓๐๐		
ปุ๋ยรองพื้นสูตร ๑๕-๑๕-๑๕	-	-	๑๐๘๐		
ปุ๋ยสูตร๑๖-๑๖-๘			๕๔๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	-	-	๕๐๐		
เก็บเกี่ยว	-	-	๒๑๐๐		
คืบ	-	-	๑๐๐๐		
บรรทุกตัน	-	-	๑๕๐๐		
ค่าคนเรียงอ้อย	-	-	๓๐๐		
ค่าเช่า	-	-	๑๐๐๐		
รวม	-	-	๑๒,๘๘๕		

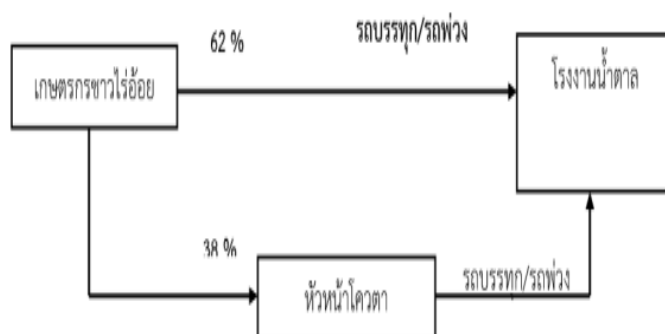
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ., พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

สถานการณ์การราคาอ้อยที่ผ่านมา คาดว่าราคาอ้อยเฉลี่ยเกษตรกรขายได้ปรับตัว ลดลง ราคาเฉลี่ย ๑,๓๐๐ บาท/ตัน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัวจากสงครามการค้า ราคาน้ำมันมี แนวโน้มตกต่ำ ทำให้การนำอ้อยไปผลิตเอทานอลอาจลดลง แต่ผลผลิตอ้อยหลายแห่งก็เริ่มลดเช่นกัน สภาพ อากาศแล้ง เกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิ ขายอ้อยเข้าโรงงานน้ำตาลในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ โรงงานน้ำตาลโรงงานน้ำตาลราชสีมาวังขนาย อำเภอแก้งแก้งสนามนาง

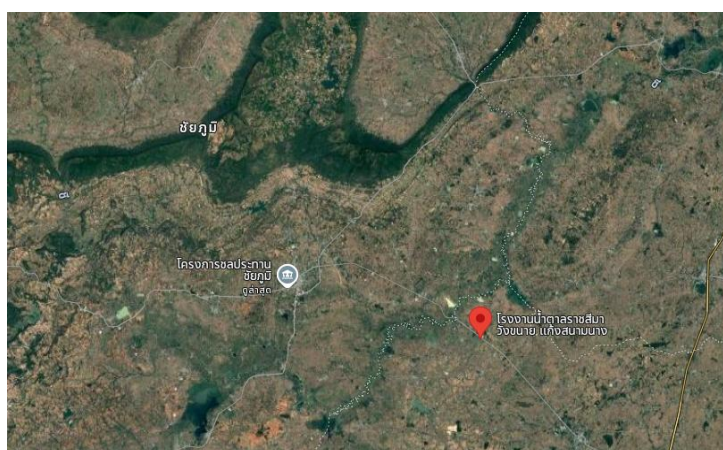
แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอเมืองชัยภูมิ

ภาพที่ ๔๓ แสดงวิถีการตลาดอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองชัยภูมิ ไม่มี มีโรงงานอ้อยโรงงาน มีแหล่งรับซื้อที่จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านอ้อยโรงงาน จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน .๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายณภา คงชัยภูมิ	๗	ห้วยต้อน	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๘	ทำไร่
๒	นายณรงค์ พันธุ์หินลาด	๕	ลาดใหญ่	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๕	ทำไร่
๓	นายวัชรกรนต์ แต่งภูมิ	๑	ลาดใหญ่	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๕	ทำไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามันสำปะหลังโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

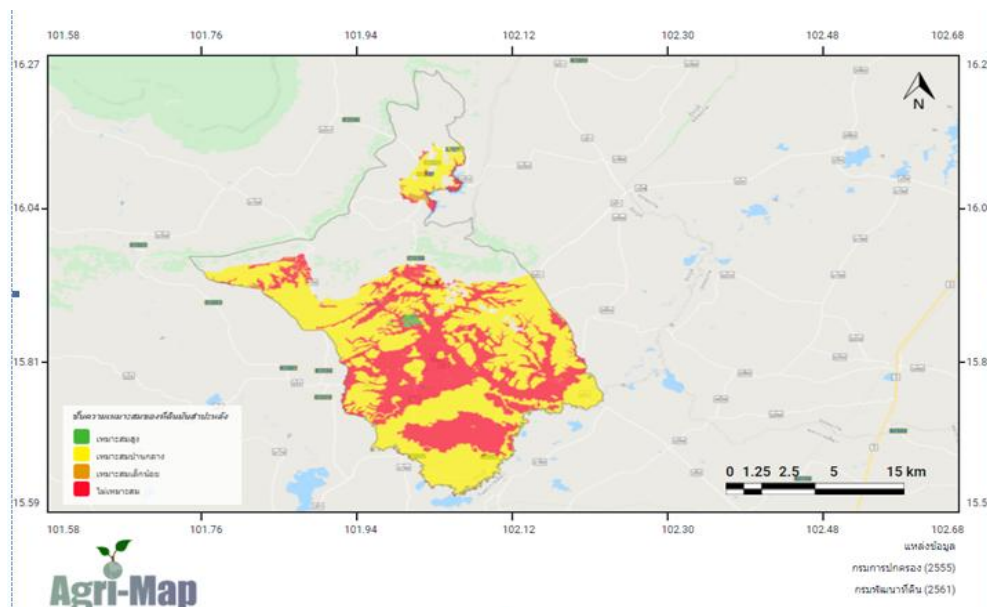
อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๕๙๖,๖๕๖.๗๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๘,๗๘๖.๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๓ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๙๖,๔๗๔.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๗๘,๙๖๐.๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๗๒,๔๓๕.๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๖

ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองชัยภูมิ	๔๘,๗๘๖.๐๓	๑๙๖,๔๗๔.๖๗	๗๘,๙๖๐.๕๔	๒๗๒,๔๓๕.๕๔	๕๙๖,๖๕๖.๗๔
ในเมือง	๐	๕,๙๖๓.๐๓	๐	๑๓,๙๓๗.๐๐	๑๙,๘๙๙.๐๓
รอบเมือง	๑,๙๐๒.๖๐	๑,๗๘๗.๐๕	๑,๑๑๗.๖๗	๑๒,๒๖๔.๒๐	๑๗,๐๗๑.๕๒
โพหนอง	๑,๓๕๓.๒๕	๑๘,๓๒๑.๘๐	๗๑๕.๕๓	๑๕,๖๑๐.๐๐	๓๖,๐๐๐.๖๐
นาฝาย	๕,๔๗๗.๗๕	๑๖,๐๔๔.๓๐	๖,๕๐๑.๖๓	๒๑,๔๙๔.๐๐	๔๙,๕๑๗.๖๘
บ้านค่าย	๐	๗,๐๔๔.๙๙	๐	๑๒,๐๔๒.๙๐	๑๙,๐๘๗.๙๙
กุดตุ้ม	๓,๓๐๑.๗๖	๑๕,๗๖๑.๒๐	๐	๓๐,๖๔๓.๗๐	๔๙,๗๐๖.๖๖
ชีลอง	๐	๑๔,๓๓๘.๔๐	๑๔,๙๐๙.๖๐		๒๙,๒๔๘.๐๐
บ้านเล่า	๓,๙๙๕.๒๒	๑,๐๗๐.๔๗	๓,๗๙๗.๔๐	๑๒,๑๗๑.๕๐	๒๑,๐๓๔.๖๐
นาเสียว	๑๙๔.๗๕	๒๓,๕๓๓.๒๐	๘,๘๒๒.๘๑	๑๐,๔๓๗.๔๐	๔๒,๙๘๘.๑๖
หนองนาแซง	๐	๓,๘๕๓.๔๑	๐	๑๒,๗๘๗.๔๐	๑๖,๖๔๐.๘๑
ลาดใหญ่	๑๑,๐๗๑.๘๐	๔,๕๙๖.๑๙	๐	๑๙,๒๙๑.๕๐	๓๔,๙๕๙.๕๐
หนองไผ่	๐	๙,๒๐๘.๙๐	๐	๓๗,๙๔๑.๖๐	๔๗,๑๕๑.๖๐
ท่าหินโงม	๐	๕๐.๔๔	๒,๐๗๒.๑๐	๑,๖๙๒.๗๘	๓๘,๑๕๕.๓๒
ห้วยต้อน	๐	๒๖,๗๕๓.๙๐	๑๙,๐๐๒.๑๐	๑๓,๙๒๗.๕๐	๕๙,๖๘๓.๕๐
ห้วยบง	๑๒,๔๒๘.๗๐	๕,๔๘๑.๔๘	๗,๑๑๒.๓๘	๘,๕๔๕.๗๙	๓๓,๕๖๘.๓๕
โนนสำราญ	๕๘๔.๖๔	๑๔,๔๒๗.๗๐	๐	๗,๙๑๗.๕๔	๒๒,๙๒๙.๘๘
โคกสูง	๘,๔๗๕.๕๖	๒๐,๔๖๙.๕๐	๕,๕๐๑.๕๘	๑๒,๐๓๖.๒๐	๔๖,๘๘๒.๘๔

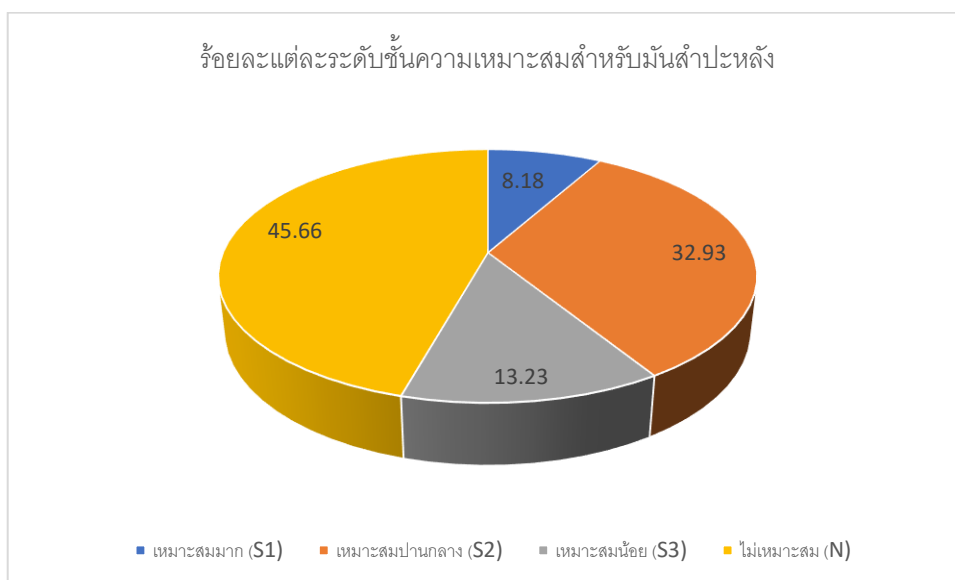
บุงคล้า	๐	๗,๑๗๕.๑๒	๐	๒๖,๓๑๗.๐๐	๓๓,๔๙๒.๑
ชัยสืทอง	๐	๙,๘๐๒.๔๙	๙,๔๐๗.๗๔	๓,๓๔๔.๐๙	๒๒,๕๕๔.๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลังอำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

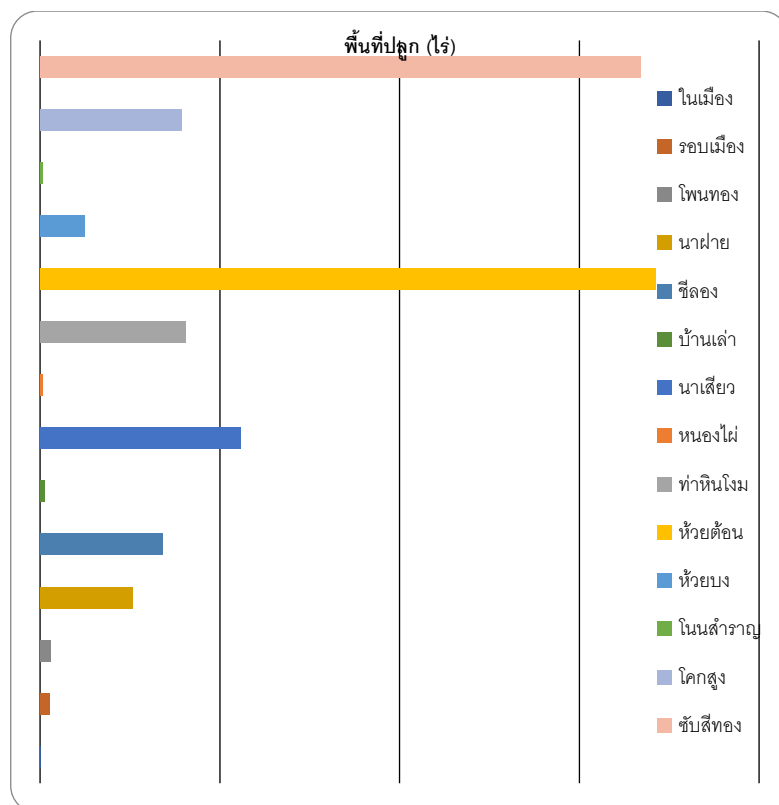
อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๕,๓๙๓.๐๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลห้วยต้อน จำนวน ๑๗,๑๓๑.๕๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลซับสีทอง จำนวน ๑๖,๖๙๒.๘๔ ไร่ และตำบล นาเลี้ยว จำนวน ๕,๕๖๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัด

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก ๕๕,๓๙๓.๐๕(ไร่)
๑	ในเมือง	๔
๒	รอบเมือง	๒๕๓.๒๕
๓	โพนทอง	๒๘๒
๔	นาฝาย	๒,๕๖๘.๗๘
๕	บ้านค่าย	๐
๖	กุดตุ้ม	๐
๗	ชีลอง	๓,๔๑๖.๙๙
๘	บ้านเล่า	๑๒๘
๙	นาเลี้ยว	๕,๕๖๖
๑๐	หนองนาแซง	๐
๑๑	ลาดใหญ่	๐
๑๒	หนองไผ่	๘๐
๑๓	ท่าหินโงม	๔,๐๕๑.๑๕
๑๔	ห้วยต้อน	๑๗,๑๓๑.๕๒
๑๕	ห้วยบง	๑,๒๓๑
๑๖	โนนสำราญ	๖๔.๘๖
๑๗	โคกสูง	๓,๙๒๖.๙๑
๑๘	บึงคล้า	๐
๑๙	ซับสีทอง	๑๖,๖๙๒.๘๔

ที่มา: ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร. พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

ภาพที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองชัยภูมิ

(ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน

๕๗,๐๓๔.๕๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๔๑๗.๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๙

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๖,๔๘๑.๔๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๙๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน .

๑๓,๑๗๒.๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓,๙๖๒.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๙๕

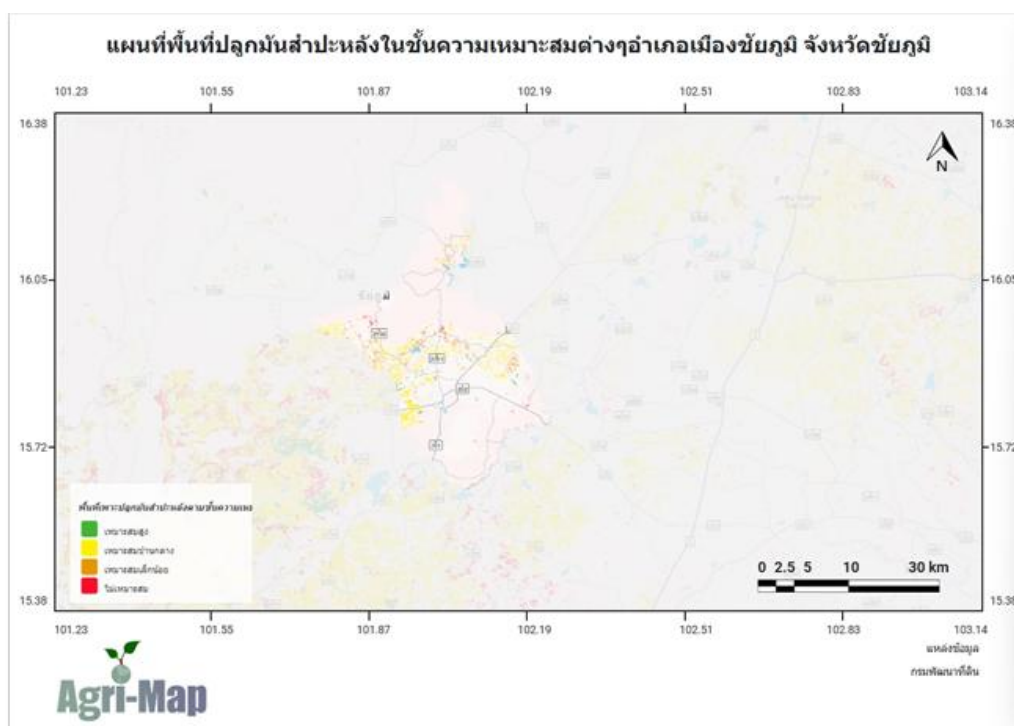
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเมืองชัยภูมิ	๓,๔๑๗.๙๙	๓๖,๔๘๑.๔๒	๑๓,๑๗๒.๔๓	๓,๙๖๒.๖๙	๕๗,๐๓๔.๕๓
ในเมือง	๐	๐	๐	๑๓.๙๖	๑๓.๙๖
รอบเมือง	๙๔.๗	๗๓๗.๒๕	๒๗๖.๒๕	๕๓.๙๖	๑,๑๖๒.๑๖
โพนทอง	๔๑.๔๗	๒,๖๙๓.๗๙	๒๐๒.๘๗	๖๕.๑	๓,๐๐๓.๒๓
นาฝาย	๓๘๓.๒๔	๔,๐๘๓.๑๕	๑,๙๘๐.๕๔	๙๐๘.๕๙	๗,๓๕๕.๕๒
บ้านค่าย	๐	๐	๐	๐	๐
กุดตุ้ม	๓๒.๖๗	๑๗๑.๐๓	๐	๑๔๗.๕๕	๓๕๑.๒๕
ขี้ดอง	๐	๓,๕๘๘.๔๘	๐	๑๓๐.๙๐	๓,๗๑๙.๓๘
บ้านเล่า	๖๓๓.๒๑	๕๔.๘๖	๒๕๓.๑๘	๓๕.๙๖	๙๗๗.๒๑

นาเสียว	๓๓.๔๒	๕,๕๐๖.๑๘	๒,๑๔๐.๓๒	๑๓๖.๒๑	๗๘๑๖.๑๓
หนองนาแซง	๐	๐	๐	๒๒.๕๗	๒๒.๕๗
ลาดใหญ่	๒๕๙.๕๘	๐	๐	๒๐๔.๑๓	๔๖๓.๗๑
หนองไผ่	๐	๐	๐	๖๓.๑๖	๖๓.๑๖
ท่าหินโงม	๐	๐	๑๒๐.๒๖	๗๕.๖๕	๑๙๕.๙๑
ห้วยต้อน	๐	๘,๖๗๙.๒๔	๓,๒๙๓.๐๑	๑,๕๓๒.๑๘	๑๓,๕๐๔.๔๓
ห้วยบง	๖๒๐.๖๓	๙๘๘.๐๕	๒,๐๐๐.๑๕	๘๐.๕๓	๓,๖๘๙.๓๖
โนนสำราญ	๐	๕๗.๓๙	๐	๑.๓๘	๕๘.๗๗
โคกสูง	๑,๓๑๙.๐๗	๗,๘๙๗.๘๔	๑,๖๔๐.๑๙	๓๕๒.๘๑	๑๑,๒๐๙.๙๑
บึงคล้า	๐	๐	๐	๐	๐
ซับสีทอง	๐	๒,๐๒๔.๑๖	๑,๒๖๕.๖๖	๑๓๘.๐๕	๓๔๒๗.๘๗

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

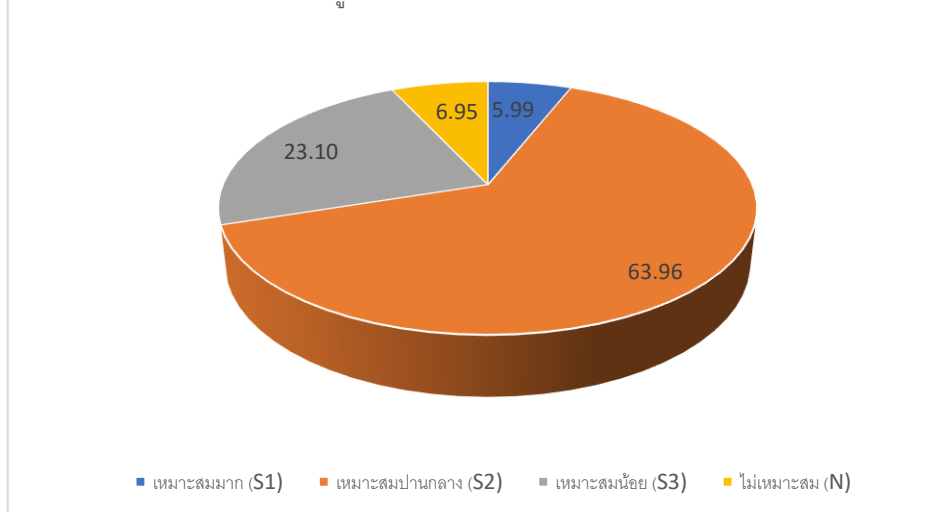
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

๒) ปริมาณการผลิต

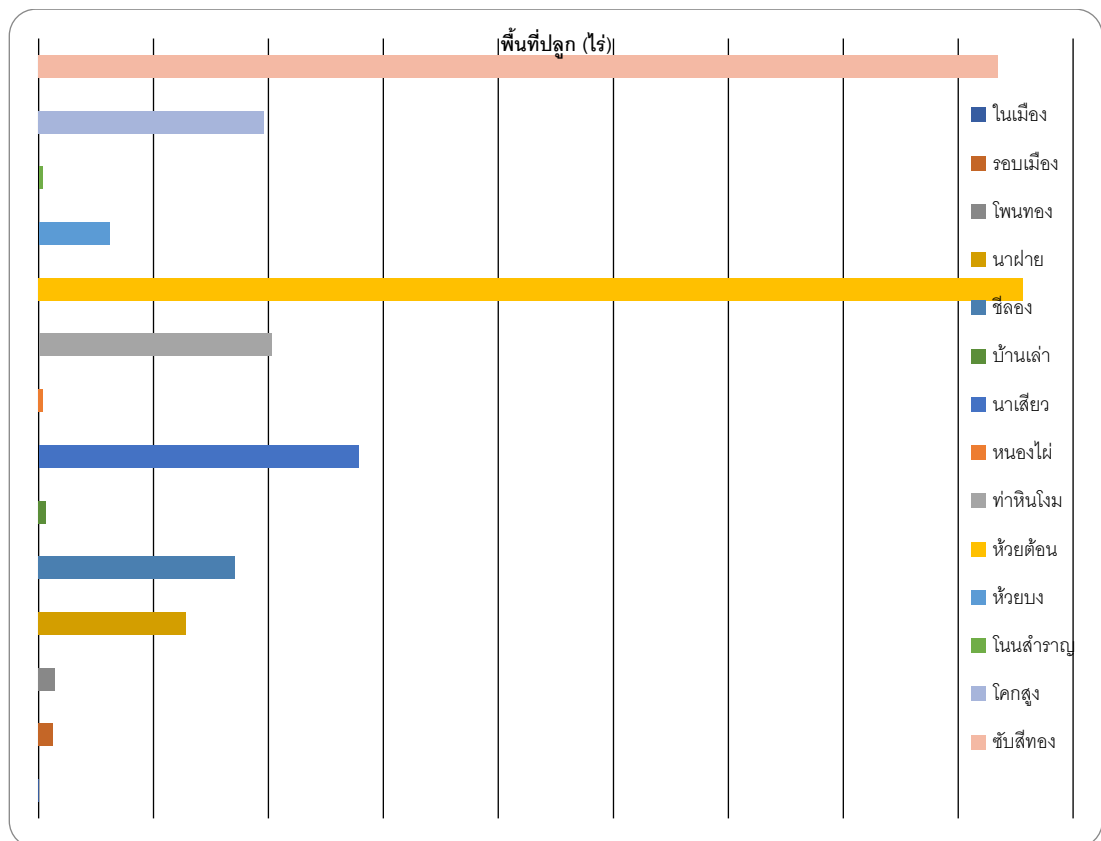
อำเภอเมืองชัยภูมิ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๕๕,๓๙๘.๐๕ ไร่ ๔,๒๔๓ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลห้วยต้อน จำนวน ๑๗,๑๓๑.๕๒ ไร่ จำนวน ๑,๐๕๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลซับสีทอง จำนวน ๑๖,๖๙๒.๘๔ ไร่ . ๘๖๘ ครัวเรือน และตำบล.นาเสียว จำนวน ๕,๕๖๖ ไร่ ๖๖๓ ครัวเรือน ตามลำดับ ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๑	๔	๔	๑๕.๒	๓.๘
รอบเมือง	๒๙	๒๕๓.๒๕	๒๕๓.๒๕	๙๖๒.๓๕	๓.๘
โพนทอง	๓๖	๒๘๒	๒๘๒	๑,๐๗๑.๖	๓.๘
นาฝาย	๒๘๗	๒,๕๖๘.๗๘	๒,๕๖๘.๗๘	๙,๗๖๑.๓๖	๓.๘
บ้านค่าย	๐	๐	๐	๐	๐
กุดตุ้ม	๐	๐	๐	๐	๐
ชีลอง	๔๑๕	๓,๔๑๖.๙๙	๓,๔๑๖.๙๙	๑๒,๙๘๔.๖	๓.๘
บ้านเล่า	๑๔	๑๒๘	๑๒๘	๔๘๖.๔	๓.๘
นาเสียว	๖๖๓	๕,๕๖๖	๕,๕๖๖	๒๑,๑๕๐.๘	๓.๘
หนองนาแซง	๐	๐	๐	๐	๐
ลาดใหญ่	๐	๐	๐	๐	๐
หนองไผ่	๔	๘๐	๘๐	๓๐๔	๓.๘
ท่าหินโงม	๓๘๕	๔,๐๕๑.๑๕	๔,๐๕๑.๑๕	๑๕,๓๙๔.๔	๓.๘
ห้วยต้อน	๑,๐๕๕	๑๗,๑๓๑.๕๒	๑๗,๑๓๑.๕๒	๖๕,๐๙๙.๘	๓.๘
ห้วยบง	๑๗๖	๑,๒๓๑	๑,๒๓๑.๗๕	๔,๖๘๐.๖๕	๓.๘

โนนสำราญ	๑๑	๖๔.๘๖	๖๔.๘๖	๒๔๖.๔๖๘	๓.๘
โคกสูง	๓๔๘	๓,๙๒๖.๙๑	๓,๙๒๖.๙๑	๑๔,๙๒๒.๓	๓.๘
บึงคล้า	๐	๐	๐	๐	๐
ชัยสิทธิ์ทอง	๘๖๘	๑๖,๖๙๒.๘๔	๑๖,๖๙๒.๘๔	๖๓,๔๓๒.๘	๓.๘
รวม	๔,๒๔๓				

ที่มา :ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ใช้พันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม เช่น เกษตรศาสตร์ ๕๐, ระยะเวลา ๑, ระยะเวลา ๓, ระยะเวลา ๕ และห้วยบง ๖๐ เป็นต้น มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังเฉลี่ย ๑๔.๒๗ ไร่

(๒) การเตรียมดิน ไถเตรียมดินด้วยพาล ๓ ให้ลึก ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน พรุนด้วยพาล ๗

(๓) การปลูก มีการปลูกมันสำปะหลังมาก ในช่วงต้นฝนในเดือนเมษายน ส่วนใหญ่ปลูกพันธุ์ เกษตรศาสตร์ ๕๐ ใช้ท่อนพันธุ์อายุ ๑๐-๑๒ เดือน

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา มั่นสำปะหลังอายุ ๑ เดือน เริ่มรดน้ำด้วยจุลินทรีย์ฮอโมนผลไม้ ๑ ช้อน+น้ำ ๒๐ ลิตรไปเรื่อยๆ จนครบทุกต้น ประมาณ ๒๐๐ ลิตร/ไร่ ๒) เริ่มตายหญ้าเมื่อมันสำปะหลังมีอายุ ๒ เดือนขึ้นไป ด้วยเคียวเกี่ยวหญ้า แล้วนำหญ้าวัชพืชต่างๆมาคลุมโคนต้นไว้เพื่อรักษาความชื้น

(๖) การใส่ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยเคมีจำนวน ๒ ครั้ง ในอัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕

(๗) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเมื่อมันสำปะหลัง อายุ ๑๐-๑๒ เดือน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว นำผลผลิตหัวมันสดส่งโรงงานทันที ไม่ควรเก็บไว้เกิน ๒ วัน เพราะจะเน่าเสีย การขนส่งรถบรรทุกหัวมันสำปะหลังต้องสะอาดและเหมาะสมกับปริมาณ หัวมันสด ไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกดิน สัตว์ หรือมูลสัตว์ เพราะอาจมีการปนเปื้อนของเชื้อโรคปาก และเท้าเปื่อย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ปัญหาการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ได้แก่ เพลี้ยแป้ง และไรแดง เป็นต้น ส่งผลให้มันสำปะหลัง แสดงออกของระดับผลผลิตในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันไป

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิ มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง	←	▽		△		→					←	→
	←					→				←		→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน..เป็นเงิน..บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภอเมืองชัยภูมิ. จังหวัดชัยภูมิ

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	-	-			
ไถดะ	-	-	๓๐๐		
ไถแปร	-	-	๓๐๐		
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)	-	-	๑๐๐		
พันธุ์มันสำปะหลัง	-	-	๗๐๐		
ปลูก (คนปลูก)	-	-	๕๐๐		
ยากุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	-	-	๔๕๐		

ดาหย้า	-	-	๕๐๐		
ปุ๋ย ๕๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	-	-	๕๐๐		
เก็บเกี่ยว	-	-	๗๕๐		
บรรทุก	-	-	๔๐๐		
รวม	-	-	๔,๕๐๐		

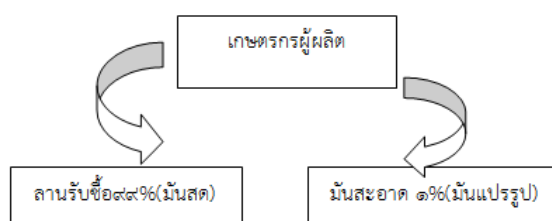
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิถีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

.สำหรับสถานการณ์การผลิตมันสำปะหลังของไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒/๖๓ (ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึง กันยายน ๒๕๖๔) จากนโยบายภาครัฐเรื่องประกันรายได้สินค้าเกษตร และมันสำปะหลังเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีการประกันรายได้ โดยราคาประกันกิโลกรัมละ ๒.๕๐ บาท หากราคาตามที่คณะกรรมการกลางประกาศต่ำกว่าก็จะมี การประกันรายได้ส่วนต่าง โดยกำหนดครัวเรือนละไม่เกิน ๑๐๐ ตัน หรือประมาณ ๒๘.๕ ไร่ ต่อครัวเรือน ส่งผลให้เกษตรกร ได้รับผลตอบแทนในส่วนต่าง และมีการขยายผลและเพิ่มปริมาณการปลูกมากขึ้น และเมื่อเกษตรกรปลูกมากขึ้นตามอุปสงค์และอุปทาน และสถานการณ์Covid๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกมันสำปะหลัง ทำให้ราคามันสำปะหลังตกต่ำ อยู่ จึงมีการขยายนโยบายประกันรายได้มันสำปะหลังปี ๒๕๖๔/๖๕ และในปี๒๕๖๗ มีจุดรับซื้อมันสำปะหลังในพื้นที่ เช่น วานนท์การเกษตร ๒๕๑ หมู่ ๗ ถ.ชัยภูมิ-หนองบัวแดง ต.บ้านเล่า อ.เมืองชัยภูมิ จ.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐ และ ทวีทรัพย์พืชผล ๖๙ หมู่ ๗ ถ.ชัยภูมิ-ตาดโตน ต.บ้านเล่า อ.เมืองชัยภูมิ จ.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐ รวมทั้งในพื้นที่อำเภอใกล้เคียงเช่น อำเภอบ้านเขว้า อำเภอจัตุรัสอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอเมืองชัยภูมิ

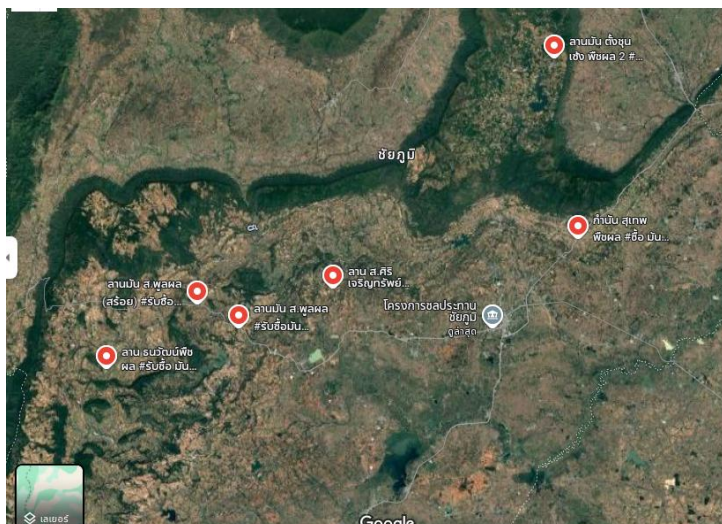
ภาพที่ ๕๒ แสดงวิถีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีแหล่งรับซื้อ รวม ๗ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ

ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองชัยภูมิ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านน้ำมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตน้ำมันสำปะหลัง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางสมรัตน์ วรรณพงษ์	๓	นาเสียว	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๓	พืชไร่
๒	นายวงศ์ชู มณีวงศ์	๓	นาเสียว	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๓	พืชไร่
๑	นายณภา คงชัยภูมิ	๗	ห้วยด่อน	เมืองชัยภูมิ	๒๕๖๘	ทำไร่

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๘ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. อ้อย าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑. ภัยพิบัติ (ฝนแล้ง) ๒. ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ๓. ต้นทุนการผลิต ๔. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช (แล้ง) . ต้นทุนการผลิตสูง ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ส่งเสริมฝึกการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชน ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยานการระบาดของศัตรูพืช ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้อุปกรณ์ ๕. รวมกลุ่มแปลงใหญ่ ๖. ปรุสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่นการแปรรูปข้าวฮาง ข้าวกล้อง ๗. การถ่ายทอดความรู้การลดต้นทุนการผลิต ๘. รมรณรงค์การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืช ๙. ส่งเสริมการชุดบ่อ/สระน้ำ ในพื้นที่การเกษตร ๑๐. ส่งเสริมการรับรองคุณภาพ GAP /เกษตรอินทรีย์	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. การรวมกลุ่ม	๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง ๒. การรวมกลุ่มไม่ต่อเนื่อง ๓. เกษตรกรอยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุ ๔. เกษตรกรบางส่วนขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการปลูกพืช	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ช่วยเหลือเกษตรกรผู้สูงอายุ ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ ๓. ตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม ๔. เพิ่มประสิทธิภาพการรวมกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม กรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า	ทุกตำบล/วิสาหกิจชุมชน/ แปลงใหญ่/กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรและกลุ่มอื่น ๆ ทุกตำบล	๐๐มาก๑๐

	๕. เกษตรกรบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ทุนการผลิตสูง	๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในกาเชื่อมั่นในการตัดสินใจปฏิบัติตาม		
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปข้าว ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับ	๑. ขาดการเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง ๔. มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ๕. การตลาดไม่แน่นอน	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับกลุ่มที่เข้มแข็ง ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. ศึกษาวัฒนธรรมการแปรรูป จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ๔. สร้างการรับรู้และแรงจูงใจในการแปรรูปสินค้า ๕. สนับสนุนแหล่งจำหน่ายสินค้าแปรรูปวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคาก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	/ ทุกตำบลกลุ่มส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชน	ปาปานกลาง นกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอเมืองชัยภูมิ

ตารางที่ ๔๙ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. มีพื้นที่การปลูกข้าวทุกตำบล (S๑) ๒. สมาชิกส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีทักษะการปลูกข้าว (S๒) ๓. การคมนาคมสะดวก (S๓) ๔. มีผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครเข้มแข็ง (S๔) ๕. มีเกษตรกรต้นแบบ มีองค์ความรู้ (S๕) ๖. มีแหล่งเรียนรู้ ศพก. และเครือข่าย (S๖) ๗. เกษตรกรมีความชำนาญในการปลูกพืช (S๗) นที่	๑. เกษตรกรบางรายขาดการปรับปรุงบำรุงดิน(W๑) ๒. เกษตรกรส่วนใหญ่ สูงอายุ (W๒) ๓. เกษตรกรไม่มีแผนการผลิต(W๓) ๔. ไม่มีมาตรฐานการผลิต (W๔) ๕. เกษตรกรใช้สารเคมีเกินความจำเป็น(W๕) ๖. ขาดการนำเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมมาใช้(W๖) ๗.ขาดแคลนแหล่งน้ำ (W๗) ๘. ต้นทุนการผลิตสูง (W๘) ๙.หนี้สินครัวเรือน (W๙) ๑๐. เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว (W๑๐) ๑๑. เกษตรกร
โอกาส(O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)การผลิตพืช
๑. นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนด้านการเกษตร(O๑) ๒. มีหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การสนับสนุน ดำเนินงานแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (O๒) ๓. มีแหล่งงบประมาณจากหลายแหล่ง (O๓) ๔.เส้นทางคมนาคมสะดวก (O๔) ๕.มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ใกล้บ้าน (O๕) ๖.มีหน่วยงานให้ความรู้เรื่องแปรรูปข้าว (O๖)	๑. ๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว) ๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า ๓. พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง	๑. พัฒนาศักยภาพกลุ่ม ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ๒. ส่งเสริมให้มีความรู้ ทักษะด้านการผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ๓. การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว ๔.ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑. ราคาเมล็ดพันธุ์แพง ๒. การระบาดของศัตรูพืชเป็นประจำ (T๒) ๓. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ (T๓) ๔. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง (T๔) ๕. เกิดภัยพิบัติ ฝนแล้ง/น้ำท่วม ตลาดสูง ๖. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓.	๑. ส่งเสริมให้มีกลุ่มมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง ๒. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายกลุ่มๆ เพื่อเชื่อมโยงและพึ่งพากันในด้านข้อมูลข่าวสาร การผลิต และการตลาด ๓. ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยชีวภาพ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี และใช้วิธีผสมผสานในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ๔. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน รทดแทนแรงงาน (S๘ T๕)	๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชผัก ๒. บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ (W๒ T๑ T๒ T๔ T๕) ๒. ๖. บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ (W๓T๘)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว)

๑.๒ ปรับรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า

๑.๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งจะเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่ม ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒ ส่งเสริมให้มีความรู้ ทักษะด้านการผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานต้นทุนการผลิต

๒.๓ การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าว

๒.๔ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๒.๑ ส่งเสริมให้มีกลุ่มมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง

๒.๒ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายกลุ่มๆ เพื่อเชื่อมโยงและพึ่งพากันในด้านข้อมูลข่าวสาร การผลิต และการตลาด

๒.๓ ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยชีวภาพ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี และใช้วิธีผสมผสานในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๒.๔. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชนของจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานและการออมชาติ การเก

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชผัก

๔.๒ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ให้มีประสิทธิภาพ (W๓T๘)

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

๑. เพิ่มพื้นที่และผลผลิต:

๑. ขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๑๐% จาก ๑,๕๐๐ เป็น ๑,๖๕๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐
๒. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ ๑๗% จาก ๖๐๐ เป็น ๗๐๐ กก./ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

๒. ลดต้นทุนการผลิต:

๑. ลดต้นทุนการผลิต ๑๕% จาก ๑๒,๐๐๐ เป็น ๑๐,๒๐๐ บาท/ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

๓. เพิ่มส่วนแบ่งในตลาดพรีเมียม:

๑. เพิ่มส่วนแบ่งในตลาดพรีเมียมในและต่างประเทศจาก ๑๕% เป็น ๓๐%
๒. สร้างรายได้รวม ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีภายในปี ๒๕๗๐

๔. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและชุมชน:

๑. พัฒนาทักษะเกษตรกร ๘๐% (๒,๐๐๐ ราย) ใน ๑๙ ตำบล (บ้านค่าย, โพนทอง, หนองนาแซง, กุดตุ้ม, นาเสียว, รอบเมือง, โนนสำราญ, โคกสูง ห้วยต้อน ห้วยบง บุ่งคล้า นาฝาย ลาดใหญ่ บ้านเล่า, หนองไผ่, ซีลอง ชับ สีทอง, ท่าหินโงม) สร้างงาน ๕๐๐ ตำแหน่งจากผลิตภัณฑ์แปรรูปและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๕. ลดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม:

๑. ลดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม ๒๐% ผ่านการจัดการน้ำและดินอย่างยั่งยืน
๒. ลดการใช้สารเคมี ๑๐๐% ในพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๑,๖๕๐ ไร่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

- ด้านเศรษฐกิจ: ผลผลิตเพิ่ม ๑๗%, ต้นทุนลด ๑๕%, ส่วนแบ่งในตลาดพรีเมียมเพิ่มเป็น ๓๐%, รายได้รวม ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี
- ด้านสังคม: เกษตรกร ๒,๐๐๐ รายมีทักษะเกษตรอินทรีย์, สร้างงาน ๕๐๐ ตำแหน่ง, รายได้ครัวเรือนเพิ่ม ๒๐%, ความเข้มแข็งของสหกรณ์เพิ่ม ๒๐%
- ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดผลกระทบจากภัยแล้ง ๒๕%, เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ๑๕%, ลดการใช้สารเคมี ๑๐๐%

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาข้าวอินทรีย์อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางพรีเมียมระดับ

สากล

๑.๑.๒ มั่นสำปะหลังโรงงาน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

๑. วัตถุประสงค์ (เป้าหมายหลัก)

๑. เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต:

- ภายในปี ๒๕๖๘ เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังจาก ๓.๕ ตันต่อไร่เป็น ๓.๗ ตันต่อไร่ และลดต้นทุนการผลิตจาก ๑,๕๐๐ บาทต่อไร่เหลือ ๑,๔๐๐ บาทต่อไร่ ในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยต้อน ซีลอง นาเสียว ซับสีทอง ท่าหินโงม และห้วยบง.

๒. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปมูลค่าสูง:

- ภายในปี ๒๕๖๘ พัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น แป้งอินทรีย์ และ ใโปพลาสติค โดยเพิ่มสัดส่วนการส่งออกจาก ๑๐% เป็น ๑๕%.

๓. สร้างแบรนด์และเพิ่มรายได้:

- ภายในปี ๒๕๗๐ สร้างแบรนด์ “มันสำปะหลังชัยภูมิ” ให้เป็นที่รู้จักในตลาดสากล และสร้างรายได้รวม ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี.

๔. ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม:

- ภายในปี ๒๕๗๐ ลดผลกระทบจากน้ำเสียโรงงานแปรรูป ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่ใช้การจัดการดินอย่างยั่งยืน ๓๐%.

๕. สร้างงานและพัฒนาทักษะ:

- ภายในปี ๒๕๗๐ สร้างงานในชุมชน ๓๐๐ ตำแหน่ง และพัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย ในด้านนวัตกรรมและการตลาดดิจิทัล

๒. เป้าหมายรอง

• ด้านเศรษฐกิจ:

- เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ๒๐% ต่อปี และขยายสัดส่วนการส่งออกเป็น ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐ เพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการสร้างแบรนด์และการแข่งขันในตลาดโลก.

• ด้านสังคม:

- สร้างงาน ๓๐๐ ตำแหน่ง และพัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย ในด้านนวัตกรรมและการตลาดดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำในรายได้.

• ด้านสิ่งแวดล้อม:

- ลดผลกระทบจากน้ำเสียโรงงานแปรรูป ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกที่ยั่งยืน ๓๐% ภายในปี ๒๕๗๐ เพื่อให้การผลิตและแปรรูปเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความน่าเชื่อถือของแบรนด์

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ด้านเศรษฐกิจ:

- รายได้จากมันสำปะหลังเพิ่มเป็น ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี และสัดส่วนการส่งออกเพิ่มเป็น ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐ สร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกด้วยผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น แป้งอินทรีย์และไบโอพลาสติก.

๒. ด้านสังคม:

- สร้างงาน ๓๐๐ ตำแหน่ง และพัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรรุ่นใหม่.

๓. ด้านสิ่งแวดล้อม:

- ลดมลพิษจากน้ำเสียโรงงานแปรรูป ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกที่ยั่งยืน ๓๐% สร้างความน่าเชื่อถือในตลาดสากลและลดผลกระทบต่อชุมชน.

๔. ด้านภาพรวม:

- อำเภอเมืองชัยภูมิกลายเป็น ศูนย์กลางมันสำปะหลังมูลค่าสูง ด้วยแบรนด์ “มันสำปะหลังชัยภูมิ” ที่แข็งแกร่ง สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองนโยบายเศรษฐกิจมูลค่าสูงของยุทธศาสตร์ชาติ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรับ

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนามันสำปะหลังโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๑.๓ อ้อยโรงงาน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์การพัฒนาอ้อยโรงงานในอำเภอเมืองชัยภูมิ

๑. เพิ่มผลผลิตอ้อยเป็น ๑๕ ตันต่อไร่ภายในปี ๒๕๖๘ โดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะและระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ
๒. ลดต้นทุนการผลิตเหลือ ๔,๕๐๐ บาทต่อไร่ภายในปี ๒๕๖๘ ผ่านการรวมกลุ่มเกษตรกรและใช้ปุ๋ยอย่างแม่นยำ
๓. เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น น้ำตาลอินทรีย์และเอทานอล เป็น ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี ภายในปี ๒๕๖๘
๔. ขยายสัดส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์อ้อยเป็น ๑๐% ภายในปี ๒๕๖๘ ด้วยการรับรองมาตรฐาน GAP และ Organic
๕. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดึงดูดนักท่องเที่ยว ๑๐,๐๐๐ คนต่อปี สร้างรายได้ ๒๐ ล้านบาทภายในปี ๒๕๖๘

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาอ้อยโรงงานสู่ศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปคุณภาพพรีเมียมระดับ

สากล อำเภอเมืองชัยภูมิ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)

เป้าหมายหลัก

พัฒนา Young Smart Farmer ในอำเภอเมืองชัยภูมิให้เป็นผู้นำเกษตรกรอัจฉริยะและยั่งยืนภายในปี ๒๕๗๐ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน สร้างแบรนด์สินค้าพรีเมียม และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้วยแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ที่สอดคล้องกับนโยบาย BCG ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

เป้าประสงค์ (ผลสำเร็จที่คาดหวัง)

๑. มิติด้านเศรษฐกิจ

- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรพรีเมียม ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๓ (จาก ๒๕ เป็น ๓๐ บาท/กก.) ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์ และการพัฒนาการตลาดดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์ม “Chaiyaphum Premium” บน Lazada และ Shopee
- เพิ่มจำนวนผู้ซื้อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ๕๐% ภายในปี ๒๕๗๓
- เพิ่มผลผลิตข้าวอินทรีย์ ๒๐% (จาก ๕๐๐ เป็น ๖๐๐ กก./ไร่) ใน ๕ ตำบล (ในเมือง รอบเมือง นาเสียว โพนทอง บุ่งคล้า) ภายในปี ๒๕๗๓
- ลดต้นทุนการผลิต ๑๕% (จาก ๘,๐๐๐ เป็น ๖,๘๐๐ บาท/ไร่) ภายในปี ๒๕๗๓
- เพิ่มกำไร ๒๕% (จาก ๕,๐๐๐ เป็น ๖,๒๕๐ บาท/ไร่) ภายในปี ๒๕๗๓
- สร้างแบรนด์สินค้าพรีเมียม (ข้าวอินทรีย์และมะขามแปรรูป) และจัดงานแสดงสินค้าเกษตรประจำปีเพื่อเชื่อมโยงสู่ห้างสรรพสินค้าและนักท่องเที่ยว

๒. มิติด้านสังคม

- พัฒนาทักษะดิจิทัลให้ Young Smart Farmer ๘๐% (๘๐ จาก ๑๐๐ ราย) ภายในปี ๒๕๗๓ โดยใช้อบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น โดรนเกษตรและแอปพลิเคชันจัดการฟาร์ม
- เพิ่มอัตราการใช้เครื่องมือดิจิทัลจาก ๓๐% เป็น ๘๐% ภายในปี ๒๕๗๓
- จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรอัจฉริยะ ในอำเภอเมืองชัยภูมิภายในปี ๒๕๖๙ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยี
- สร้างเครือข่าย Young Smart Farmer ผ่านแพลตฟอร์ม LINE Official โดยมีผู้เข้าร่วม ๑๐๐ ราย ภายในปี ๒๕๗๐
- ให้คำปรึกษาในฟาร์มทุก ๓ เดือน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง

๓. มิติด้านสิ่งแวดล้อม

- ลดการใช้ทรัพยากรน้ำและปุ๋ยเคมี ๑๕% ภายในปี ๒๕๗๓ ผ่านการใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ เช่น เซ็นเซอร์วัดความชื้นในดินและระบบน้ำหยด
- เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ ๘๐ ราย ภายในปี ๒๕๗๓
- ผลิตปุ๋ยหมักจากเศษพืช ๑๐ ตัน/ปี เพื่อสนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์
- พัฒนาระบบชลประทาน ในตำบลห้วยบง นาเสียว และโพนทอง เพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้ง

๔. มิติด้านการท่องเที่ยว

- เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๓๐% ภายในปี ๒๕๗๓ เพื่อสร้างรายได้เสริม ๒๐% ให้กับ Young Smart Farmer
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผ่านงานแสดงสินค้าและการเชื่อมโยงกับผู้บริโภคที่รักสุขภาพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลสำเร็จที่คาดหวัง

- ด้านผลผลิตและเศรษฐกิจ: ผลผลิตข้าวอินทรีย์เพิ่มขึ้น ๒๐% ต้นทุนลดลง ๑๕% กำไรเพิ่มขึ้น ๒๕% และมูลค่าสินค้าเพิ่ม ๒๐%
- ด้านสังคม: Young Smart Farmer ๘๐% มีทักษะดิจิทัลและเข้าถึงเครือข่ายการเรียนรู้
- ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้ทรัพยากรน้ำและปุ๋ยเคมี ๑๕% และเพิ่มการใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
- ด้านการท่องเที่ยว: นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่ม ๓๐% สร้างรายได้เสริมให้ชุมชน
- ความยั่งยืน: สร้าง Young Smart Farmer ที่เป็นผู้นำเกษตรกรอัจฉริยะ สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน และยกระดับเศรษฐกิจท้องถิ่นของอำเภอเมืองชัยภูมิ

เป้าประสงค์เหล่านี้ตอบโจทย์ปัญหาการขาดแคลนแหล่งทุน ความรู้ดิจิทัลต่ำ การเชื่อมโยงสู่ตลาด และภัยแล้ง พร้อมทั้งใช้ประโยชน์จากศักยภาพของความต้องการสินค้าอินทรีย์และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เติบโตขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนา Young Smart Farmer อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.เพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเป็น ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี ด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์พรีเมียม สร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ “ชัยภูมิพรีเมียม” และขยายช่องทางการจำหน่ายสู่ตลาดระดับชาติและสากล

๒. เพิ่มผลผลิตต่อไร่เป็น ๔๐๐ กก./ไร่ และลดต้นทุนต่อไร่เป็น ๔,๕๐๐ บาท ผ่านการใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ เช่น UAV และ Sentinel-๒ และส่งเสริมปุ๋ยอินทรีย์

๓. เพิ่มกลุ่มวิสาหกิจที่เข้าถึงตลาดระดับชาติและสากลเป็น ๕๐% โดยจัดงานแสดงสินค้า OTOP และพัฒนาการรับรองมาตรฐาน GAP และ Organic Thailand
๔. เพิ่มการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเป็น ๒,๐๐๐ คน ผ่านการฝึกอบรมทักษะการจัดการ การแปรรูป และสร้างเครือข่ายชุมชนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล
๕. ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการผลิตเกษตร ๒๐% ด้วยการพัฒนา ระบบชลประทานขนาดเล็กและส่งเสริมเกษตรยั่งยืนใน ๓๐ กลุ่มวิสาหกิจ
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองชัยภูมิ สู่ความเป็นผู้นำด้านเกษตร และผลิตภัณฑ์แปรรูปพรีเมียมด้วยนวัตกรรม และการตลาดที่ยั่งยืน
- ๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/
๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
๑. เพิ่มรายได้เฉลี่ยของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐ ผ่านผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์และแปรรูปที่ได้มาตรฐาน GAP/GMP และขยายช่องทางการตลาดออนไลน์
๒.เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนใน ๓๖ จาก ๔๕ กลุ่ม (๘๐%) ภายในปี ๒๕๗๐ ผ่านทักษะการจัดการและเครือข่ายความร่วมมือ
๓.ลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตเกษตรลง ๕๐% และส่งเสริมเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใน ๑๐ กลุ่มภายในปี ๒๕๗๐
๔.สร้างแบรนด์ “ชัยภูมิพรีเมียม” และเชื่อมโยงสู่ตลาดพรีเมียมภายในปี ๒๕๖๙-๒๕๗๐
๕. พัฒนาฟาร์มสเตย์ ๕ แห่งใน ๕ ตำบลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนภายในปี ๒๕๗๐
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิสู่เกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน
- ๑.๒.๔ แปลงใหญ่
๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
๑. เพิ่มรายได้เกษตรกรในกลุ่มแปลงใหญ่จาก ๘๐,๐๐๐ บาทเป็น ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนภายในปี ๒๕๗๐
๒. พัฒนาทักษะเกษตรกรให้ ๘๐% มีความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ภายในปี ๒๕๗๐
๓. ลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตลง ๕๐% และเพิ่มการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน ๘๐% ภายในปี ๒๕๗๐
๔. สร้างอำเภอเมืองชัยภูมิให้เป็นศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่มีชื่อเสียงระดับสากลภายในปี ๒๕๗๐
๕. พัฒนาแบรนด์ข้าวหอมมะลิและผักอินทรีย์ให้แข็งแกร่งในตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่

ยั่งยืน

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.เพิ่มผลผลิตข้าวมะลิ ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดต้นทุนการผลิต เหลือ ๔๕๐๐ บาท ภายในปี

๒๕๗๐

๒.เพิ่มรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๑๕ เปอร์เซ็นต์

๓. ลดการใช้น้ำและปุ๋ย ๒๐ เปอร์เซ็นต์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอะไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมือง

ชัยภูมิ เพื่อยกระดับนวัตกรรมยั่งยืนและการตลาดพรีเมียม

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพิ่มผลผลิตเกษตรต่อไร่ ๒๐ เปอร์เซ็นต์

๒. พัฒนาทักษะเกษตรกรในด้านการเกษตรแม่นยำ

๓. ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่การเกษตร ๓๐ เปอร์เซ็นต์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาที่ดินอำเภอเมืองชัยภูมิเพื่อยกระดับเป้าศูนย์กลาง

เกษตรคุณภาพสูง ยั่งยืน และมีแบรนด์ที่แข็งแกร่ง

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการเกษตร เพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิเป็น ๗๕๐ กิโลกรัม/

ไร่

๒. เสริมสร้างความยั่งยืนทางสังคมสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่ายเกษตรกร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรุก

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน อำเภอเมืองชัยภูมิ

จังหวัดชัยภูมิ

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖ (ล้านบาท)		ปี ๒๕๖๗ (ล้านบาท)		ปี ๒๕๖๘ (ล้านบาท)		ปี ๒๕๖๙ (ล้านบาท)		ปี ๒๕๗๐ (ล้านบาท)		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๑. โครงการพัฒนาชาวอินทรีย์ อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางพ ริเมียมระดับสากล	เพื่อเพิ่มเกษตร อินทรีย์จาก ๑๕๐๐ไร่เป็น ๑๖๕๐ไร่	เกษตรกร ๒๕๐๐ราย/ ๑๙ตำบล	ทั้ง๑๙ตำบล	พัฒนาการผลิต/ลด ต้นทุน/สร้าง แปรรูป/ขอ มาตรฐาน	-	-	-	-	-	-		๕		๕	กระทรวงเกษตรรา กษจ.ชัยภูมิ ม.ราชภัฏ ภาคเอกชน
	๒. โครงการ พัฒนามันสำปะหลัง โรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัด ชัยภูมิ	เพิ่มผลผลิตเป็น ๓.๗ตัน/ไร่/ลด ต้นทุนการผลิต	๑๒๐๐ราย	๙ตำบล(นาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยต้อน ซิลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหิน โงม ห้วยบง)	ส่งเสริมการใช้ IoT จัดอบรมการใช้ เครื่องจักร	-	-	-	-	-	-		๒๐		๓๐	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๓. โครงการ พัฒนาอ้อยสู่ศูนย์กลาง การผลิตและแปรรูปคุณภาพพรีเมียม ระดับสากล อำเภอเมืองชัยภูมิ	-เพิ่มผลผลิตอ้อย เป็น๑๕ตัน/ไร่ -ลดต้นทุน -พัฒนาการ ท่องเที่ยว	๒๕๐ ราย	ท่าหินโงม นาฝาย ห้วย ต้อน ลาดใหญ่ ซิลอง	อบรมเกษตรกร พัฒนาการท่องเที่ยว สร้างเครือข่าย			๑๐			๑๐		๑๕		๑๕	
พัฒนาเกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการ . โครงการ โครงการ พัฒนา young Smart Farmer อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	เพิ่มมูลค่า เกษตรพรีเมียม พัฒนาทักษะYSF	๕๐ราย	๕ตำบล(ในเมือง รอบ เมือง นาเสียว โพนทอง บึงคล้า)	อบรมการขอ มาตรฐานGAP อบรมทักษะดิจิทัล			๑๐			๑๐		๑๕		๑๕	กษจ.ชัยภูมิ
	๒. โครงการ พัฒนาวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ความเป็นผู้นำ ด้านเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์แปรรูป พรีเมียมด้วยนวัตกรรมและการตลาด ที่ยั่งยืน	เพิ่มรายได้ ครัวเรือนวิสาหกิจ ชุมชน/ เพิ่ม ผลผลิต/ไร่ เพิ่ม จำนวนกลุ่ม วิสาหกิจ	๔๘ กลุ่ม วิสาหกิจ	ในเมือง หนองนาแซง โคก สูง	จัดอบรมการจัดการ วิสาหกิจชุมชน ตั้ง ศูนย์ฝึกอบรม สนับสนุนเงินทุน		๑๐		๑๐		๑๐		๑๐		๑๐	กรมส่งเสริม การเกษตร กษจ.ชัยภูมิ
	๓. โครงการ พัฒนากลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิสู่เกษตร มูลค่าสูงที่ยั่งยืน	เพิ่มรายได้เฉลี่ย ของกลุ่มแม่บ้าน เสริมสร้างความ เข้มแข็ง	๓๖ กลุ่ม	ในเมือง บึงคล้า นาเสียว รอบเมือง โพนทอง	จัดอบรมทักษะกา รตลาดดิจิทัล/สร้าง แบรนด์				๑		๕		๑		๕	กรมส่งเสริม การเกษตร
	๔. โครงการ พัฒนากลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางเกษตร มูลค่าสูงที่ยั่งยืน	เพิ่มรายได้เฉลี่ย ของเกษตรกร แปลงใหญ่/พัฒนา ทักษะ	๑๕กลุ่ม	นาเสียว ห้วยต้อน รอบ เมือง กุดชุมิ่ ชับสีทอง ท่า หินโงม นาฝาย โพนทอง	จัดตั้งศูนย์ เรียนรู้IoT/อบรม สร้างแบรนด์สินค้า				๙		๑๓		๖		๖	กรมส่งเสริม การเกษตร

ภาคผนวก

โครงการพัฒนาข้าวอินทรีย์อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางพรีเมียมระดับสากล

๑. หลักการและเหตุผล

จากเอกสารการวิเคราะห์ อำเภอเมืองชัยภูมิมีศักยภาพสูงในการพัฒนาข้าวอินทรีย์เป็นสินค้าพรีเมียม ด้วยพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ขยายจาก ๕๐๐ ไร่ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๑,๕๐๐ ไร่ในปี ๒๕๖๖ และรายได้ ๓๐๐ ล้านบาทในปี ๒๕๖๖ (สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ, ๒๕๖๖) อย่างไรก็ตาม ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง (๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่) การสูญเสียหลังเก็บเกี่ยว ๒๐% และการเข้าถึงตลาดพรีเมียมเพียง ๑๕% จำกัดการเติบโตในตลาดสากล การรับรองมาตรฐานสากล เช่น EU Organic และ USDA NOP มีค่าใช้จ่ายสูงถึง ๑๐,๐๐๐ บาทต่อฟาร์ม และการขาดนวัตกรรม เช่น เกษตรแม่นยำ (ใช้เพียง ๑๕% ของเกษตรกร) เป็นอุปสรรคสำคัญ

ความต้องการข้าวอินทรีย์ในตลาดโลกเติบโต ๘% ต่อปี โดยเฉพาะในยุโรปและญี่ปุ่น (สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, ๒๕๖๗) และในประเทศมีผู้บริโภค ๘๐% พร้อมจ่ายแพงขึ้น ๒๐% สำหรับข้าวปลอดภัย (ผลสำรวจผู้บริโภคไทย, ๒๕๖๗) โครงการนี้จึงมุ่งพัฒนาข้าวอินทรีย์ในอำเภอเมืองชัยภูมิให้เป็นสินค้าพรีเมียมระดับสากล โดยใช้แนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ผ่านการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน สร้างแบรนด์ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และนโยบาย BCG เพื่อสร้างรายได้ ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีภายในปี ๒๕๗๐

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๑๐% จาก ๑,๕๐๐ เป็น ๑,๖๕๐ ไร่ และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ๑๗% จาก ๖๐๐ เป็น ๗๐๐ กก./ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐
๒. ลดต้นทุนการผลิต ๑๕% จาก ๑๒,๐๐๐ เป็น ๑๐,๒๐๐ บาท/ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐
๓. เพิ่มส่วนแบ่งในตลาดพรีเมียมในและต่างประเทศจาก ๑๕% เป็น ๓๐% และสร้างรายได้ ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีภายในปี ๒๕๗๐
๔. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและชุมชน ๘๐% ใน ๕ ตำบล (ในเมือง, บ้านค่าย, โพนทอง, หนองนาแซง, กุดตุ้ม) และสร้างงาน ๕๐๐ ตำแหน่ง
๕. ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ๒๐% ผ่านการจัดการน้ำและดินอย่างยั่งยืน และลดการใช้สารเคมี ๑๐๐% ในพื้นที่เกษตรอินทรีย์

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกร: ๒,๕๐๐ รายใน ๑๙ ตำบล (บ้านค่าย, โพนทอง, หนองนาแซง, กุดตุ้ม, นาเสียว, รอบเมือง, โนนสำราญ, โคกสูง, ห้วยด่อน, ห้วยบง, บุ่งคล้า, นาฝาย, ลาดใหญ่, บ้านเล่า, หนองไผ่, ซีล่อง, ชับสีทอง, ท่าหินโงม) ที่ปลูกข้าวอินทรีย์
- วิสาหกิจชุมชน: ๑๐ แห่งที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปข้าวและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- สหกรณ์: สหกรณ์เกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิที่สนับสนุนการรวมกลุ่ม
- ผู้บริโภค: ตลาดพรีเมียมในประเทศ (กรุงเทพฯ, เชียงใหม่) และต่างประเทศ (ญี่ปุ่น, ยุโรป)
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรจังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, กรมชลประทาน

๔. วิธีดำเนินการ

มิติด้านเศรษฐกิจ

๑. พัฒนาการผลิต:

- ส่งเสริมเกษตรกรแม่นยำ (โดรน, เซ็นเซอร์วัดความชื้น) ใน ๑,๖๕๐ ไร่ ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิต ๑๗% (จาก ๖๐๐ เป็น ๗๐๐ กก./ไร่)
- พัฒนาพันธุ์ข้าวทนภัยแล้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๒. ลดต้นทุน:

- อุดหนุนปุ๋ยอินทรีย์และเครื่องจักร ๕๐% ผ่านสหกรณ์จังหวัด เพื่อลดต้นทุน ๑๕% (จาก ๑๒,๐๐๐ เป็น ๑๐,๒๐๐ บาท/ไร่)

๓. สร้างแบรนด์และการตลาด:

- พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับด้วยบล็อกเชน ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ
- สร้างแบรนด์ข้าวอินทรีย์ชัยภูมิและเชื่อมโยงสู่ห้างสรรพสินค้าในประเทศและตลาดส่งออก (ญี่ปุ่น, ยุโรป)

๔. การรับรองมาตรฐาน:

- ลดค่าใช้จ่ายการรับรอง EU Organic และ USDA NOP ๓๐% ผ่านเงินอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตร

มิติด้านสังคม

๑. ฝึกอบรม:

- จัดอบรมเกษตรกร ๒,๕๐๐ รายในด้านเกษตรอินทรีย์ การใช้เทคโนโลยี และการจัดการสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร
- ใช้แพลตฟอร์มอีเลิร์นนิ่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดความรู้

๒. รวมกลุ่ม:

- สนับสนุนสหกรณ์ใน ๑๙ ตำบลให้มีสมาชิกเพิ่ม ๒๐% เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง

๓. พัฒนาลิขสิทธิ์แปรรูป:

- อุดหนุนเครื่องจักรแปรรูปให้วิสาหกิจชุมชน ๑๐ แห่ง เพื่อผลิตแป้งข้าวและข้าวกล้อง สร้างงาน ๓๐๐ ตำแหน่ง

๔. ท่องเที่ยวเชิงเกษตร:

- พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวฟาร์มข้าวในตำบลท่าหินโงม นาฝาย นาเสียวและชัยสิทธิ์ทอง สร้างงาน ๒๐๐ ตำแหน่งและรายได้เสริม ๕๐ ล้านบาท

มิติด้านสิ่งแวดล้อม

๑. จัดการน้ำ:

- พัฒนาระบบชลประทานขนาดเล็กใน ๑,๖๕๐ เฮกตาร์ ร่วมกับกรมชลประทาน เพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้ง ๒๕%

๒. จัดการดิน:

- ส่งเสริมปุ๋ยหมักและพืชคลุมดินใน ๕ ตำบล เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ๑๕%

๓. ลดสารเคมี:

- ฝึกอบรมเกษตรกรให้ใช้สารชีวภาพทดแทนสารเคมี ๑๐๐% โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๔. ตรวจสอบสิ่งแวดล้อม:

- ใช้เซ็นเซอร์วัดคุณภาพน้ำและดินในพื้นที่เกษตร เพื่อติดตามและปรับปรุงการจัดการ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๖ (Do Now): เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๑๐% เป็น ๑,๖๕๐ เฮกตาร์ ฝึกอบรมเกษตรกร ๕๐๐ ราย และจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมเกษตร
- ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗ (Do Next): พัฒนาแบรนด์ข้าวอินทรีย์ชัยภูมิให้เข้าสู่ห้างสรรพสินค้าในประเทศ และเริ่มส่งออกป้อนและยุโรป สร้างรายได้ ๕๐๐ ล้านบาท
- ปี ๒๕๖๗-๒๕๗๐ (Do Long): ขยายการส่งออกให้ครอบคลุม ๓๐% ของผลผลิต และเพิ่มรายได้เป็น ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปีด้วยบล็อกเชนและเกษตรแม่นยำ

๖. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น: ๑๐ ล้านบาทต่อปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐)
- แหล่งงบประมาณ:
 - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์: ๖ ล้านบาท (เงินอุดหนุนปุ๋ย, เครื่องจักร, การรับรองมาตรฐาน)
 - สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ: ๒ ล้านบาท (โครงสร้างพื้นฐาน, ชลประทาน)
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ: ๑ ล้านบาท (วิจัยพันธุ์ข้าว, ฝึกอบรม)
 - ภาคเอกชน (ห้างสรรพสินค้า, ผู้ส่งออก): ๑ ล้านบาท (การตลาด, บล็อกเชน)
- รายละเอียด:
 - การผลิตและนวัตกรรม: ๔ ล้านบาท (เกษตรแม่นยำ, พันธุ์ข้าว)
 - การฝึกอบรมและสหกรณ์: ๒ ล้านบาท
 - การสร้างแบรนด์และการตลาด: ๒ ล้านบาท
 - โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์: ๑.๕ ล้านบาท
 - การจัดการสิ่งแวดล้อม: ๕ แสนบาท

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ด้านเศรษฐกิจ:
 - ผลผลิตเพิ่ม ๑๗% (๗๐๐ กก./ไร่) และต้นทุนลด ๑๕% (๑๐,๒๐๐ บาท/ไร่)
 - ส่วนแบ่งในตลาดพรีเมียมเพิ่มเป็น ๓๐% รายได้รวม ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี
- ด้านสังคม:
 - เกษตรกร ๘๐% (๒,๐๐๐ ราย) มีทักษะเกษตรอินทรีย์และการจัดการ
 - สร้างงาน ๕๐๐ ตำแหน่งจากผลิตภัณฑ์แปรรูปและการท่องเที่ยว
- ด้านสิ่งแวดล้อม:
 - ลดผลกระทบจากภัยแล้ง ๒๕% และเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ๑๕%
 - ลดการใช้สารเคมี ๑๐๐% ใน ๑,๖๕๐ ไร่

- ผลกระทบต่อชุมชน:
 - รายได้ครัวเรือนเพิ่ม ๒๐% ใน ๑๙ ตำบล
 - ความเข้มแข็งของสหกรณ์เพิ่ม ๒๐% ผ่านการรวมกลุ่ม

๘. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

- พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มเป็น ๑,๖๕๐ ไร่ภายในปี ๒๕๖๙
- ผลผลิตต่อไร่เพิ่มเป็น ๗๐๐ กก./ไร่ภายในปี ๒๕๗๐
- ต้นทุนการผลิตลดลงเหลือ ๑๐,๒๐๐ บาท/ไร่ภายในปี ๒๕๗๐
- อัตราการรับรองมาตรฐาน EU Organic/USDA NOP เพิ่มเป็น ๕๐% ของเกษตรกร
- ส่วนแบ่งในตลาดพรีเมียมเพิ่มเป็น ๓๐% และรายได้รวม ๑,๐๐๐ ล้านบาทภายในปี ๒๕๗๐
- เกษตรกร ๒,๐๐๐ รายผ่านการฝึกอบรมภายในปี ๒๕๖๙
- การสูญเสียหลังเก็บเกี่ยวลดลงเหลือ ๑๐% ภายในปี ๒๕๗๐

๙. หน่วยงานรับผิดชอบ

- หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
- หน่วยงานสนับสนุน:
 - กรมส่งเสริมการเกษตร: ฝึกอบรมและรับรองมาตรฐาน
 - กรมวิชาการเกษตร: พัฒนาพันธุ์ข้าว
 - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด: การตลาดและส่งออก
 - กรมชลประทาน: ระบบชลประทาน
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ: วิจัยและฝึกอบรม
 - สหกรณ์จังหวัด: การรวมกลุ่มและอุดหนุน

๑๐. การติดตามและประเมินผล

- คณะกรรมการ: จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาข้าวอินทรีย์อำเภอเมืองชัยภูมิ ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- วิธีการ:
 - ติดตาม KPI ทุก ๖ เดือน เช่น อัตราการรับรองมาตรฐาน รายได้เกษตรกร
 - ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันตรวจสอบผลผลิตและคุณภาพดิน
 - รายงานผลต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสำนักงานจังหวัดชัยภูมิทุกปี
- การประเมิน:
 - ประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในปี ๒๕๖๗ และ ๒๕๗๐
 - สำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภคในปี ๒๕๖๗

โครงการพัฒนามันสำปะหลังโรงงาน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

๑. หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอเมืองชัยภูมิ โดยในปี ๒๕๖๕ มีพื้นที่ปลูก ๕๐,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓.๕ ตันต่อไร่ สร้างรายได้ ๒๒๐ ล้านบาทต่อปี. การพัฒนาในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๕-๒๕๖๕) มีความก้าวหน้าในด้านผลผลิต (เพิ่มจาก ๒.๘ เป็น ๓.๕ ตันต่อไร่) และการแปรรูปผ่านวิสาหกิจชุมชนใน ตำบลใหญ่และหนองนาแซง แต่ยังเผชิญปัญหาการจัดการดินที่ไม่ยั่งยืน ต้นทุนการผลิตสูง (๑,๕๐๐ บาทต่อไร่) มลพิษจากน้ำเสียโรงงานแปรรูป และการขาดแบรนด์ที่แข็งแกร่ง การคาดการณ์ในอนาคต (๒๕๖๘-๒๕๗๘) ซึ่งถึงโอกาสจากความต้องการผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและไบโอพลาสติก แต่เผชิญความท้าทายจากสภาพภูมิอากาศและการแข่งขันในตลาดโลก. โครงการนี้จึงมุ่งยกระดับมันสำปะหลังให้เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง ด้วยแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เพื่อตอบสนองนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ที่เน้นเกษตรมูลค่าสูงและรายได้เกษตรกรเพิ่ม ๑๐% ต่อปี.

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังเป็น ๓.๗ ตันต่อไร่ และลดต้นทุนการผลิตเหลือ ๑,๔๐๐ บาทต่อไร่ภายในปี ๒๕๖๘
๒. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปมูลค่าสูง เช่น แป้งอินทรีย์และไบโอพลาสติก โดยเพิ่มสัดส่วนการส่งออกจาก ๑๐% เป็น ๑๕% ภายในปี ๒๕๖๘
๓. สร้างแบรนด์ “มันสำปะหลังชัยภูมิ” ให้เป็นที่รู้จักในตลาดสากล และสร้างรายได้รวม ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี ภายในปี ๒๕๗๐.
๔. ลดผลกระทบจากน้ำเสียโรงงานแปรรูป ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกที่ยั่งยืน ๓๐% ภายในปี ๒๕๗๐
๕. สร้างงานในชุมชน ๓๐๐ ตำแหน่ง และพัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๐๐๐ รายในด้านนวัตกรรมและการตลาด ดิจิทัลภายในปี ๒๕๗๐.

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง: ๒,๐๐๐ รายในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยด่อน ชีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงม ห้วยบง
- วิสาหกิจชุมชนแปรรูปมันสำปะหลัง: ๙ กลุ่มในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยด่อน ชีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงม ห้วยบง
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร: ๗ รายจากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ
- ผู้บริโภคในและต่างประเทศ: ผู้บริโภคที่ต้องการผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและไบโอพลาสติก.
- นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร: นักท่องเที่ยว ๑๐๐๐ รายต่อปีในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยด่อน ชีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงม ห้วยบง
- ๔. เป้าหมายหลักและเป้าหมายรอง

เป้าหมายหลัก (๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑. Do Now (๒๕๖๘): เพิ่มผลผลิตเป็น ๓.๗ ตันต่อไร่ และลดต้นทุนเหลือ ๑,๔๐๐ บาทต่อไร่ในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยต้อน ซีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงม ห้วยบง
๒. Do Next (๒๕๖๖-๒๕๖๗): พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปมูลค่าสูง โดยเพิ่มสัดส่วนการส่งออกเป็น ๑๕%.
๓. Do Long (๒๕๖๗-๒๕๗๐): สร้างแบรนด์ “มันสำปะหลังชัยภูมิ” และสร้างรายได้ ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี.

เป้าหมายรอง

- **ด้านเศรษฐกิจ:** เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ๒๐% ต่อปี และสัดส่วนการส่งออกเป็น ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐
- **ด้านสังคม:** สร้างงาน ๓๐๐ ตำแหน่ง และพัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๐๐๐ รายในด้านนวัตกรรมและการตลาดดิจิทัล.
- **ด้านสิ่งแวดล้อม:** ลดผลกระทบจากน้ำเสีย ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกที่ยั่งยืน ๓๐% ภายในปี ๒๕๗๐

๕. มาตรการและกิจกรรม (Blueprint for Change)

ด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ๒๐% และสัดส่วนการส่งออก ๒๐%

- **กิจกรรม:**
 ๑. ส่งเสริมการใช้เซ็นเซอร์ IoT ในการตรวจสอบดินและน้ำในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยต้อน ซีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงมเพื่อเพิ่มคุณภาพแป้ง (๒๕% ขึ้นไป).
 ๒. สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในตำบลลาดใหญ่และหนองนาแซงด้วยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากกองทุน BCG และเครื่องจักรแปรรูปทันสมัย.
 ๓. พัฒนาแพลตฟอร์ม e-commerce และสร้างแบรนด์ “มันสำปะหลังชัยภูมิ” ผ่านการเล่าเรื่องความยั่งยืนและสุขภาพ.
 ๔. จัดงานแสดงสินค้านานาชาติในจีนและยุโรป ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด.
- **หน่วยงานรับผิดชอบ:** กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, กระทรวงอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- **ตัวชี้วัด:** มูลค่าผลิตภัณฑ์เพิ่ม ๒๐% ต่อปี, สัดส่วนการส่งออกเพิ่มจาก ๑๐% เป็น ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐.

ด้านสังคม: สร้างงาน ๓๐๐ ตำแหน่งและพัฒนาทักษะ ๑,๐๐๐ ราย

- **กิจกรรม:**
 ๑. จัดตั้งเครือข่าย “Young Smart Farmer” ในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยต้อน ซีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงม ห้วยบง เพื่อฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ด้านการเกษตรสมัยใหม่.
 ๒. จัดอบรมการใช้เครื่องจักรแปรรูปและออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับวิสาหกิจชุมชนในตำบลนาฝาย โพนทอง ลาดใหญ่ ห้วยต้อน ซีลอง นาเสียว ชับสีทอง ท่าหินโงม ห้วยบง
 ๓. ฝึกอบรมการใช้แพลตฟอร์ม e-commerce เช่น Lazada และ Shopee ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด.
 ๔. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนในตำบลในเมืองเพื่อให้คำปรึกษาด้านนวัตกรรมและการเงิน.
- **หน่วยงานรับผิดชอบ:** กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- **ตัวชี้วัด:** จำนวนงานใหม่ ๓๐๐ ตำแหน่ง, เกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม ๑,๐๐๐ รายภายในปี ๒๕๗๐.

ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดน้ำเสีย ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกที่ยั่งยืน ๓๐%

- กิจกรรม:
 ๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และระบบปลูกพืชหมุนเวียนในตำบลนาฝายและห้วยบง
 ๒. ติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียด้วยเทคโนโลยีชีวภาพในโรงงานแปรรูปในตำบลลาดใหญ่
 ๓. พัฒนาระบบชลประทานอัจฉริยะโดยใช้เซ็นเซอร์ IoT ในพื้นที่ปลูก.
 ๔. จัดอบรมเกษตรกรด้านการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำ
- หน่วยงานรับผิดชอบ: กรมทรัพยากรน้ำ, กระทรวงอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ตัวชี้วัด: ลดปริมาณน้ำเสีย ๕๐%, พื้นที่ปลูกที่ยั่งยืนเพิ่ม ๓๐% ภายในปี ๒๕๗๐.

๖. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น: ๕๐ ล้านบาท (๒๕๖๖-๒๕๗๐)
 - ด้านเศรษฐกิจ: ๒๐ ล้านบาท (IoT, เครื่องจักรแปรรูป, การตลาด).
 - ด้านสังคม: ๑๕ ล้านบาท (ฝึกอบรม, ศูนย์เรียนรู้).
 - ด้านสิ่งแวดล้อม: ๑๕ ล้านบาท (ระบบบำบัดน้ำเสีย, ชลประทานอัจฉริยะ).
- แหล่งเงินทุน: กองทุน BCG, กองทุนพัฒนาเกษตรกร, งบประมาณจังหวัดชัยภูมิ, ความร่วมมือจากเอกชน.

๗. การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

- หน่วยงานประสานงานหลัก: สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ.
- การติดตามผล: รายงานผลทุก ๖ เดือน โดยใช้ตัวชี้วัด เช่น ผลผลิตต่อไร่, มูลค่าการส่งออก, จำนวนงาน, ปริมาณน้ำเสียที่ลดลง.
- การประเมินผล: จัดประชุมประจำปีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการเกษตร, กระทรวงอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ) เพื่อปรับปรุงแผนงาน.

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ด้านเศรษฐกิจ: รายได้จากมันสำปะหลังเพิ่มเป็น ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี สัดส่วนการส่งออกเพิ่มเป็น ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐
๒. ด้านสังคม: สร้างงาน ๓๐๐ ตำแหน่ง และพัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย ลดความเหลื่อมล้ำในรายได้
๓. ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดมลพิษจากน้ำเสีย ๕๐% และเพิ่มพื้นที่ปลูกที่ยั่งยืน ๓๐% สร้างความน่าเชื่อถือในตลาดสากล
๔. ด้านภาพรวม: อำเภอเมืองชัยภูมิเป็นศูนย์กลางมันสำปะหลังมูลค่าสูง ด้วยแบรนด์ที่แข็งแกร่งและการพัฒนาที่ยั่งยืน.

๙. ความสอดคล้องกับนโยบาย

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐): สนับสนุนเกษตรมูลค่าสูงและการแข่งขันในตลาดโลก.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓: เพิ่มรายได้เกษตรกร ๑๐% ต่อปีและขยายผลิตภัณฑ์มวลรวมเกษตร ๓% ต่อปี.
- แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร: ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่และนวัตกรรมเกษตร.

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาอ้อยโรงงานสู่ศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปคุณภาพพรีเมียมระดับสากล อำเภอเมืองชัยภูมิ

๑. หลักการและเหตุผล

จากเอกสาร “แผนพัฒนาอ้อยโรงงานอำเภอเมืองชัยภูมิ” การพัฒนาอ้อยโรงงานเผชิญปัญหาภัยแล้ง ต้นทุนสูง การขาดนวัตกรรม และการขาดมาตรฐานสากล แม้ว่าผลผลิตจะเพิ่มจาก ๑๐ เป็น ๑๒ ตันต่อไร่ในช่วงปี ๒๕๕๘-๒๕๖๘ และมูลค่าแปรรูปเพิ่มจาก ๕๐ เป็น ๑๕๐ ล้านบาท แต่การส่งออกยังจำกัดเพียง ๕% เนื่องจากขาดการรับรอง GAP และ Organic การคาดการณ์ในอนาคตชี้ว่าใน Best Case ผลผลิตอาจถึง ๑๘ ตันต่อไร่และกำไร ๑๔,๐๐๐ บาทต่อไร่ในปี ๒๕๗๘ หากลงทุนในชลประทานและเทคโนโลยี แต่ Worst Case ผลผลิตอาจลดเหลือ ๘ ตันต่อไร่จากภัยแล้งและการแข่งขันในตลาดโลก ศักยภาพแฝง เช่น ความต้องการน้ำตาลอินทรีย์และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นโอกาสสำคัญ โครงการนี้จึงมุ่งยกระดับอ้อยโรงงานในอำเภอเมืองชัยภูมิให้เป็นศูนย์กลางผลิตและแปรรูปคุณภาพพรีเมียม สอดคล้องกับนโยบาย BCG ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่ตั้งเป้าเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตร ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มผลผลิตอ้อยจาก ๑๒ เป็น ๑๕ ตันต่อไร่ภายในปี ๒๕๗๐
๒. ลดต้นทุนการผลิตจาก ๕,๐๐๐ เป็น ๔,๕๐๐ บาทต่อไร่ภายในปี ๒๕๗๓
๓. เพิ่มสัดส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์อ้อยเป็น ๑๐% และมูลค่าแปรรูปเป็น ๓๐๐ ล้านบาทต่อปีภายในปี ๒๕๗๐
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดึงดูดนักท่องเที่ยว ๑,๐๐๐ คนต่อปี สร้างรายได้ ๒๐ ล้านบาทต่อปีภายในปี ๒๕๗๐
๕. ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโรงงานน้ำตาลลง ๕๐% และขยายระบบชลประทานครอบคลุม ๗๐% ของพื้นที่ปลูกภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ๒๕๐ ครัวเรือนในตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยด่อน ลาดใหญ่ และชีลอง
- วิสาหกิจชุมชนในตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยด่อน ลาดใหญ่ และชีลอง จำนวน ๑๐ กลุ่ม
- ลานรับซื้อในตำบลลาดใหญ่ นาเสียว จำนวน ๒ แห่ง
- นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรในและต่างประเทศ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี)

๖. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ (ตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยด่อน ลาดใหญ่ และชีลอง)

๗. เป้าหมายรองและมาตรการดำเนินงาน (Blueprint for Change)

๗.๑ มิติด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมายรอง:

๑. เพิ่มผลผลิตอ้อยเป็น ๑๕ ตันต่อไร่ภายในปี ๒๕๗๐
๒. ลดต้นทุนการผลิตเหลือ ๔,๕๐๐ บาทต่อไร่ภายในปี ๒๕๗๐
๓. เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูปเป็น ๓๐๐ ล้านบาทต่อปีภายในปี ๒๕๗๐

มาตรการ:

๑. **ใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ:** ลงทุนใน IoT และโดรนเพื่อตรวจวัดความชื้นดินและสุขภาพพืช ครอบคลุม ๖๐,๐๐๐ ไร่ในตำบลตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยต้อน ตลาดใหญ่ และชีลอง(๒๕๖๙-๒๕๗๐)
๒. **ขยายกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่:** รวมกลุ่มเกษตรกร ๓,๕๐๐ ครัวเรือนในตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยต้อน ตลาดใหญ่ และชีลองเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตราคาขายส่ง ลดต้นทุน ๑๕% (๒๕๖๖-๒๕๗๐)
๓. **พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปพรีเมียม:** สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในตำบลตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยต้อน ตลาดใหญ่ และชีลองผลิตน้ำตาลอินทรีย์และเอทานอล ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น (๒๕๖๖-๒๕๗๐)
๔. **สร้างแบรนด์และการตลาด:** พัฒนาแบรนด์ “อ้อยชัยภูมิพรีเมียม” และจัดงานแสดงสินค้าในจีนและอาเซียนเพื่อเพิ่มการส่งออกเป็น ๑๐% (๒๕๗๑-๒๕๗๓)

เหตุผล: เทคโนโลยี IoT และโดรนเพิ่มผลผลิต ๒๐% และลดต้นทุน ๑๕% ตามงานวิจัยกรมวิชาการเกษตร การรวมกลุ่มลดต้นทุนปุ๋ย ๑๐% การพัฒนาผลิตภัณฑ์พรีเมียมตอบสนองความต้องการน้ำตาลอินทรีย์ที่เติบโต ๑๕% ต่อปีในยุโรปและเอเชีย การสร้างแบรนด์เพิ่มการยอมรับในตลาดสากล สร้างคุณค่าให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางอ้อยพรีเมียม

การปฏิบัติจริง: จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมเกษตรในตำบลในเมือง ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรและกลุ่มมิตรผล ใช้เงินอุดหนุนจากกองทุน BCG ๕๐ ล้านบาท

๗.๒ มิติด้านสังคม

เป้าหมายรอง:

๑. ฝึกอบรมเกษตรกร ๕๐๐ รายในเรื่อง GAP และ Organic Certification ภายในปี ๒๕๗๐
๒. ดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๑๐๐๐ คนต่อปีภายในปี ๒๕๗๐

มาตรการ:

๑. **ฝึกอบรมเกษตรกร:** จัดหลักสูตร GAP และ Organic Certification ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิในตำบลท่าหินโงม ชับสีทอง นาฝาย ห้วยต้อน ตลาดใหญ่ และชีลอง(๒๕๖๖-๒๕๗๐)
๒. **พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:** สร้างศูนย์เรียนรู้การปลูกและแปรรูปอ้อยในตำบลในเมือง และจัดเทศกาลอ้อยและน้ำตาลประจำปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๓. สร้างเครือข่ายชุมชน: พัฒนาแอปพลิเคชัน “Chaiyaphum Agro-Tourism” เพื่อเชื่อมโยงเกษตรกรและนักท่องเที่ยว (๒๕๖๙-๒๕๗๐)
๔. ประชาสัมพันธ์: ใช้โซเชียลมีเดียและงานแสดงสินค้าเกษตรเพื่อโปรโมต (๒๕๖๙-๒๕๗๐)

เหตุผล: การฝึกอบรมเพิ่มรายได้เกษตรกร ๒๐% ตามข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างรายได้ ๒๐ ล้านบาทต่อปี แอปพลิเคชันดิจิทัลเป็นนวัตกรรมที่เชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและชื่อเสียงระดับชาติ

การปฏิบัติจริง: ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ใช้เงินจากกองทุนท่องเที่ยวชุมชน ๑๐ ล้านบาท

๗.๓ มิติด้านสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายรอง:

๑. ขยายระบบชลประทานครอบคลุม ๗๐% ของพื้นที่ปลูกภายในปี ๒๕๗๐
๒. ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโรงงานน้ำตาลลง ๕๐% ภายในปี ๒๕๗๐

มาตรการ:

๑. พัฒนาระบบชลประทาน: ลงทุนในระบบน้ำหยดและอ่างเก็บน้ำในตำบลนาฝาย ครอบคลุม ๑๐๕,๐๐๐ ไร่ (๒๕๖๙-๒๕๗๐)
๒. ใช้ถ่านชีวภาพ: สนับสนุนการใช้ถ่านชีวภาพในตำบลโพธิ์ทอง ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น (๒๕๖๙-๒๕๗๐)
๓. รณรงค์ปลูกป่า: จัดโครงการปลูกป่ารอบพื้นที่ปลูกอ้อยเพื่อลดการชะล้างดิน (๒๕๖๙-๒๕๗๐)

เหตุผล: ระบบชลประทานเพิ่มผลผลิต ๒๐% ในช่วงภัยแล้ง การบำบัดน้ำเสียลดความขัดแย้งในชุมชน ถ่านชีวภาพและการปลูกป่าเป็นนวัตกรรมที่สนับสนุน BCG สร้างชัยภูมิเป็นแบบอย่างเกษตรยั่งยืน

การปฏิบัติจริง: ร่วมกับกรมชลประทานและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ใช้เงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ๓๐ ล้านบาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. **ด้านเศรษฐกิจ:** ผลผลิตเพิ่มเป็น ๑๕ ตันต่อไร่ มูลค่าแปรรูป ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี การส่งออก ๑๐% สร้างรายได้เกษตรกรเพิ่ม ๓๐%
๒. **ด้านสังคม:** เกษตรกร ๓,๐๐๐ รายมีทักษะ GAP และ Organic นักท่องเที่ยว ๑๐,๐๐๐ คนต่อปี สร้างรายได้ชุมชน ๒๐ ล้านบาท
๓. **ด้านสิ่งแวดล้อม:** ระบบชลประทานครอบคลุม ๗๐% ลดผลกระทบน้ำเสีย ๕๐% ดินมีคุณภาพดีขึ้นจากถ่านชีวภาพและการปลูกป่า

๙. งบประมาณ

- ด้านเศรษฐกิจ: ๕๐ ล้านบาท (เทคโนโลยี IoT ๒๐ ล้าน, กองทุนวิสาหกิจ ๒๐ ล้าน, การตลาด ๑๐ ล้าน)
 - ด้านสังคม: ๑๐ ล้านบาท (ฝึกอบรม ๕ ล้าน, การท่องเที่ยว ๕ ล้าน)
 - ด้านสิ่งแวดล้อม: ๓๐ ล้านบาท (ชลประทาน ๒๐ ล้าน, บำบัดน้ำเสีย ๑๐ ล้าน)
- รวม: ๙๐ ล้านบาท (แหล่งเงิน: กองทุน BCG ๕๐%, กระทรวงเกษตรฯ ๓๐%, ท้องถิ่น ๒๐%)

๑๐. การติดตามและประเมินผล

- ตัวชี้วัด:
 - ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
 - ต้นทุนต่อไร่ (บาท)
 - มูลค่าแปรรูป (ล้านบาท)
 - จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)
 - เปอร์เซ็นต์ครอบคลุมชลประทานและการลดมลพิษ
- วิธีการ: รายงานผลทุก ๖ เดือนโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- ผู้รับผิดชอบ: คณะกรรมการพัฒนาอ้อยโรงงานอำเภอเมืองชัยภูมิ (ประกอบด้วย เกษตรจังหวัด กรมชลประทาน วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มมิตรผล)

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
- หน่วยงานสนับสนุน: กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มมิตรผล

๑๒. สรุป

โครงการนี้ตอบโจทย์ปัญหาภัยแล้ง ต้นทุนสูง และการขาดนวัตกรรม โดยใช้เทคโนโลยี IoT ถ่านชีวภาพ และแพลตฟอร์มดิจิทัล สร้างห่วงโซ่มูลค่าที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับนโยบาย BCG และยุทธศาสตร์ชาติ สร้างชัยภูมิเป็นศูนย์กลางอ้อยพรีเมียมที่ยั่งยืนภายในปี ๒๕๗๓

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนา Young Smart Farmer อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

๑. หลักการและเหตุผล

จากเอกสาร “แผนพัฒนา Young Smart Farmer อำเภอเมืองชัยภูมิ” การวิเคราะห์ในอดีต (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๘) เผยว่า Young Smart Farmer ในอำเภอเมืองชัยภูมิประสบความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิตข้าวอินทรีย์ ๒๐% (จาก ๔๐๐ เป็น ๕๐๐ กก./ไร่) และจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ๕ แห่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขาดแคลนแหล่งทุน (๖๕-๗๐% ของเกษตรกร) ความรู้ดิจิทัลต่ำ (เพียง ๓๐% ใช้เครื่องมือดิจิทัล) การเชื่อมโยงสู่ตลาดที่จำกัด (๔๐% มีผู้ซื้อคงที่) และภัยแล้งที่ลดผลผลิต ๑๕-๒๐% ยังคงเป็นอุปสรรค การคาดการณ์อนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๘) ซึ่งถึงศักยภาพจากความต้องการสินค้าอินทรีย์ที่เติบโต ๑๐% ต่อปีและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เพิ่ม ๓๐% แต่ภัยแล้งและการแข่งขันจากสินค้าราคาถูกอาจลดกำไรใน Worst Case

เป้าหมายหลักของแผนคือพัฒนา Young Smart Farmer ให้เป็นผู้นำเกษตรอัจฉริยะและยั่งยืนภายในปี ๒๕๗๐ โดยเพิ่มผลผลิต ๒๐% (จาก ๕๐๐ เป็น ๖๐๐ กก./ไร่) ลดต้นทุน ๑๕% (จาก ๘,๐๐๐ เป็น ๖,๘๐๐ บาท/ไร่) และเพิ่มกำไร ๒๕% (จาก ๕,๐๐๐ เป็น ๖,๒๕๐ บาท/ไร่) พร้อมสร้างแบรนด์สินค้าพรีเมียมและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป้าหมายรองในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเน้นการเพิ่มมูลค่าสินค้า ๒๐% พัฒนาทักษะดิจิทัล ๘๐% และลดการใช้ทรัพยากร ๑๕% โครงการนี้จึงออกแบบเพื่อตอบสนองปัญหาและศักยภาพดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบาย BCG ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ด้วยแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้”

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรพรีเมียม (ข้าวอินทรีย์และมะขามแปรรูป) ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๓ ผ่านการรับรองมาตรฐานและการตลาดดิจิทัล
๒. เพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัลให้ Young Smart Farmer ๘๐% (๘๐ จาก ๑๐๐ ราย) ภายในปี ๒๕๗๓
๓. เพื่อลดการใช้ทรัพยากรน้ำและปุ๋ยเคมี ๑๕% ภายในปี ๒๕๗๓ ด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
๔. เพื่อเพิ่มผลผลิต ๒๐% ลดต้นทุน ๑๕% และเพิ่มกำไร ๒๕% ใน ๕ ตำบล (ในเมือง รอบเมือง นาเสียว โพนทอง บุ่งคล้า) ภายในปี ๒๕๗๓

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- Young Smart Farmer: ๕๐ รายในอำเภอเมืองชัยภูมิ อายุ ๑๗-๔๕ ปี เน้นเกษตรกรใน ๕ ตำบล (ในเมือง รอบเมือง นาเสียว โพนทอง บุ่งคล้า)
- วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแปลงใหญ่: ๕ วิสาหกิจชุมชนและ ๑๐ กลุ่มแปลงใหญ่ในอำเภอเมืองชัยภูมิ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว: ผู้บริโภคที่รักสุขภาพและนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ครอบคลุม ๕ ตำบล: ในเมือง รอบเมือง นาเสียว ห้วยยาง และโพนทอง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖–๒๕๗๐ (๕ ปี) แบ่งเป็น:

- ปี ๒๕๖๖: จัดอบรมทักษะดิจิทัลและจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรอัจฉริยะ
- ปี ๒๕๖๗–๒๕๗๐: พัฒนาการเข้าถึงแหล่งทุนและระบบชลประทาน
- ปี ๒๕๖๗–๒๕๗๐: เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน สร้างแบรนด์ และขยายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๖. กรอบแนวคิดและวิธีการดำเนินงาน

โครงการใช้ Blueprint for Change เพื่อสร้างห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ที่เชื่อมโยงเป้าหมายรองใน ๓ มิติ (เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม) ดังนี้:

มิติด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรพรีเมียม ๒๐%

กิจกรรม:

๑. **อบรมการรับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์ (๒๕๖๗):** ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร จัดอบรม ๕ ครั้งใน ๕ ตำบล สนับสนุนค่าใช้จ่าย ๕๐% สำหรับเกษตรกร ๘๐ ราย
๒. **พัฒนาแพลตฟอร์ม “Chaiyaphum Premium” (๒๕๖๗–๒๕๗๐):** ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด สร้างร้านค้าออนไลน์บน Lazada และ Shopee พร้อมอบรมการตลาดดิจิทัล
๓. **จัดงานแสดงสินค้าเกษตร (๒๕๗๐–๒๕๗๓):** จัดงานประจำปีในตำบลในเมืองและรอบเมือง เชื่อมโยงกับห้างสรรพสินค้าและนักท่องเที่ยว
๔. **สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน (๒๕๖๗–๒๕๗๓):** ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด พัฒนาการแปรรูป มะขามและข้าวอินทรีย์

ตัวชี้วัด:

- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP/อินทรีย์: ๘๐ ราย
- มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ๒๐% (จาก ๒๕ เป็น ๓๐ บาท/กก.)
- จำนวนผู้ซื้อบนแพลตฟอร์มออนไลน์เพิ่ม ๕๐%

มิติด้านสังคม: พัฒนาทักษะดิจิทัล ๘๐%

กิจกรรม:

๑. **อบรมทักษะดิจิทัล (๒๕๖๖–๒๕๗๐):** ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จัดอบรมปีละ ๔ ครั้ง ครอบคลุม การใช้โดรนเกษตรและแอปพลิเคชันจัดการฟาร์ม
๒. **จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรอัจฉริยะ (๒๕๖๗):** สร้างศูนย์ในอำเภอเมืองชัยภูมิ เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยี
๓. **สร้างแพลตฟอร์มเครือข่าย (๒๕๗๐):** พัฒนา LINE Official สำหรับแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง Young Smart Farmer
๔. **ให้คำปรึกษาในฟาร์ม (๒๕๖๗–๒๕๗๐):** จัดทีมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้คำปรึกษาทุก ๓ เดือน

ตัวชี้วัด:

- จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรมดิจิทัล: ๘๐ ราย
- อัตราการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพิ่มจาก ๓๐% เป็น ๘๐%
- จำนวนผู้เข้าร่วมแพลตฟอร์มเครือข่าย: ๑๐๐ ราย

มิติด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้ทรัพยากร ๑๕%

กิจกรรม:

๑. จัดหาเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ (๒๕๖๙-๒๕๗๐): ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร จัดหาเซ็นเซอร์วัดความชื้นในดินและระบบน้ำหยดให้ ๘๐ ราย
๒. พัฒนาระบบชลประทาน (๒๕๖๙-๒๕๗๐): ร่วมกับกรมชลประทาน ขยายระบบในตำบลห้วยบง นาเสียว และโพนทอง
๓. อบรมเกษตรกรอินทรีย์ (๒๕๖๙-๒๕๗๐): จัดอบรมปีละ ๓ ครั้งในทุกตำบล
๔. สนับสนุนปุ๋ยหมัก (๒๕๖๙-๒๕๗๐): สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยจากเศษพืช

ตัวชี้วัด:

- การใช้ทรัพยากรน้ำและปุ๋ยเคมีลดลง ๑๕%
- จำนวนเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ: ๘๐ ราย
- ปริมาณปุ๋ยหมักที่ผลิต: ๑๐ ตัน/ปี

๗. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น: ๑๒ ล้านบาท
 - มิติเศรษฐกิจ: ๕ ล้านบาท (อบรม การตลาด แพลตฟอร์มออนไลน์)
 - มิติสังคม: ๔ ล้านบาท (ศูนย์ฝึกอบรม อบรมดิจิทัล)
 - มิติสิ่งแวดล้อม: ๓ ล้านบาท (เทคโนโลยี ชลประทาน ปุ๋ยหมัก)
- แหล่งงบประมาณ: งบจังหวัดชัยภูมิ (๕๐%) กองทุน BCG (๓๐%) เงินอุดหนุนกรมส่งเสริมการเกษตร (๒๐%)

๘. การบริหารจัดการ

- หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
- หน่วยงานร่วม: กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- คณะทำงาน: จัดตั้งคณะทำงานระดับอำเภอในปี ๒๕๖๙ มีตัวแทนจากทุกหน่วยงานและ Young Smart Farmer
- การติดตามและประเมินผล: รายงานผลทุกไตรมาส วัดจากตัวชี้วัด เช่น ผลผลิต มูลค่าสินค้า อัตราการใช้เทคโนโลยี

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิต: เพิ่มขึ้นจาก ๕๐๐ เป็น ๖๐๐ กก./ไร่ (๒๐%) ใน ๕ ตำบล
- ต้นทุน: ลดจาก ๘,๐๐๐ เป็น ๖,๘๐๐ บาท/ไร่ (๑๕%)
- กำไร: เพิ่มขึ้นจาก ๕,๐๐๐ เป็น ๖,๒๕๐ บาท/ไร่ (๒๕%)
- มูลค่าสินค้า: เพิ่ม ๒๐% (จาก ๒๕ เป็น ๓๐ บาท/กก.)
- ทักษะดิจิทัล: ๘๐% ของ Young Smart Farmer ใช้เครื่องมือดิจิทัล
- สิ่งแวดล้อม: ลดการใช้ทรัพยากรน้ำและปุ๋ยเคมี ๑๕%
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร: นักท่องเที่ยวเพิ่ม ๓๐% สร้างรายได้เสริม ๒๐%

๑๐. ความสอดคล้องกับนโยบาย

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐): สนับสนุนเกษตรยั่งยืนและการแข่งขันด้วยนวัตกรรม
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓: เพิ่ม GDP ภาคเกษตร ๓% และรายได้เกษตรกร ๑๐%
- แผนปฏิรูปประเทศ: เปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและพัฒนาทักษะเกษตรกร
- นโยบาย BCG: ส่งเสริมเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (๒๕๖๖-๒๕๗๐): สร้างแบรนด์ข้าวอินทรีย์และมะขาม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑๑. การบริหารความเสี่ยง

- ภัยแล้ง: พัฒนาระบบชลประทานและใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
- การขาดแคลนแหล่งทุน: ประสานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อสินเชื่อ
- ความรู้ดิจิทัลต่ำ: เพิ่มการอบรมและให้คำปรึกษาต่อเนื่อง
- การแข่งขันในตลาด: สร้างแบรนด์และรับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์

๑๒. สรุป

โครงการนี้ตอบโจทย์ปัญหาการขาดแคลนแหล่งทุน ความรู้ดิจิทัลต่ำ และการเชื่อมโยงสู่ตลาด โดยใช้ห่วงโซ่คุณค่าที่เน้นนวัตกรรมและความยั่งยืน การพัฒนาทักษะดิจิทัล การรับรองมาตรฐาน และเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำจะช่วยให้ Young Smart Farmer อำเภอเมืองชัยภูมิเป็นผู้นำเกษตรอัจฉริยะ สร้างรายได้ที่มั่นคง และยกระดับเศรษฐกิจท้องถิ่นและชาติ

ชื่อโครงการโครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองชัยภูมิสู่ความเป็นผู้นำด้านเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูป พรีเมียมด้วยนวัตกรรมและการตลาดที่ยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

จากผลการวิเคราะห์ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๕) วิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองชัยภูมิประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวอินทรีย์และมะขามแปรรูป ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้เฉลี่ย ๑๕-๑๘% ต่อปี อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านเงินทุน ทักษะการจัดการ การเข้าถึงตลาด และผลกระทบจากภัยแล้งจำกัดศักยภาพการเติบโต โดยเพียง ๒๐% ของกลุ่มวิสาหกิจสามารถเข้าถึงตลาดระดับชาติหรือสากล การคาดการณ์ในอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๘) ระบุถึงโอกาสจากความต้องการผลิตภัณฑ์อินทรีย์และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เพิ่มขึ้น แต่เผชิญความท้าทายจาก climate change และการแข่งขันในตลาดโลก โครงการนี้จึงมุ่งยกระดับวิสาหกิจชุมชนโดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการพัฒนาการตลาด เพื่อตอบสนองนโยบาย "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้" และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของวิสาหกิจชุมชนจาก ๑๕,๐๐๐ บาท/ปี เป็น ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐
๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่จาก ๓๑๗ กก./ไร่ เป็น ๔๐๐ กก./ไร่ และลดต้นทุนต่อไร่จาก ๕,๐๐๐-๖,๐๐๐ บาท เป็น ๔,๕๐๐ บาท ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐
๓. เพื่อเพิ่มจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าถึงตลาดระดับชาติและสากลจาก ๒๐% เป็น ๕๐% ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐
๔. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยเพิ่มการมีส่วนร่วมของเกษตรกรจาก ๑,๒๐๐ คน เป็น ๒,๐๐๐ คน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการผลิตเกษตร ๒๐% ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

๓. เป้าหมาย

- **เป้าหมายหลัก:** ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ วิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองชัยภูมิจะเพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเป็น ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี ผลผลิตต่อไร่ ๔๐๐ กก./ไร่ ลดต้นทุนต่อไร่เป็น ๔,๕๐๐ บาท และเพิ่มจำนวนกลุ่มที่เข้าถึงตลาดระดับชาติและสากลเป็น ๕๐%
- **เป้าหมายรอง:**
 - **ด้านเศรษฐกิจ:** เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรและแปรรูป ๓๐% ผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์พรีเมียมและขยายช่องทางการจำหน่าย
 - **ด้านสังคม:** เพิ่มการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเป็น ๒,๐๐๐ คน ผ่านการฝึกอบรมและเครือข่ายชุมชน
 - **ด้านสิ่งแวดล้อม:** ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการผลิตเกษตร ๒๐% ด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำและการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยเน้นตำบลในเมือง หนองนาซาง และโคกสูง

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- วิสาหกิจชุมชน ๔๘ กลุ่มในอำเภอเมืองชัยภูมิ (เกษตรกร ๑,๒๐๐ คน)
- เกษตรกร เยาวชน และสตรีในชุมชนที่มีศักยภาพเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนเพิ่มเติม ๘๐๐ คน
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ประกอบการค้าปลีก โลจิสติกส์ และนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี)

๗. แผนการดำเนินงานและกิจกรรม

๗.๑ ด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรและแปรรูป ๓๐%

- กิจกรรม:
 - ปี ๒๕๖๖:
 - จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมการตลาดดิจิทัลในตำบลในเมือง รองรับเกษตรกร ๕๐๐ คน
 - พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ “ชัยภูมิพรีเมียม” สำหรับจำหน่ายผลิตภัณฑ์
 - จัดงานแสดงสินค้า OTOP ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด
 - ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗:
 - สนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำสำหรับ ๒๐ กลุ่มวิสาหกิจเพื่อลงทุนในเครื่องจักรแปรรูปและบรรจุภัณฑ์
 - ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิพัฒนาบรรจุภัณฑ์ยั่งยืนสำหรับข้าวอินทรีย์และมะขามแปรรูป
 - ปี ๒๕๖๗-๒๕๗๐:
 - ขยายการรับรองมาตรฐาน GAP และ Organic Thailand ให้ครอบคลุม ๓๐ กลุ่มวิสาหกิจ
 - ส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดจีนและญี่ปุ่นผ่านความร่วมมือกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด
- หน่วยงานรับผิดชอบ: กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๗.๒ ด้านสังคม: เพิ่มการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเป็น ๒,๐๐๐ คน

- กิจกรรม:
 - ปี ๒๕๖๖:
 - จัดอบรมทักษะการจัดการวิสาหกิจชุมชนสำหรับเกษตรกร ๘๐๐ คนในตำบลในเมืองหนองนาขง และโคกสูง
 - จัดตั้งศูนย์ประสานงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองชัยภูมิ
 - ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗:
 - พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมสำหรับเยาวชนและสตรี ๕๐๐ คนในตำบลโคกสูง เน้นการแปรรูปและทอผ้าไหม
 - สร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลในเมืองและหนองนา

- ปี ๒๕๖๗-๒๕๗๐:
 - ขยายเครือข่ายชุมชนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล (e-learning) และเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมอบรมเป็น ๒,๐๐๐ คน
- **หน่วยงานรับผิดชอบ:** กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมการพัฒนาชุมชน, สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๗.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ๒๐%

- **กิจกรรม:**
 - ปี ๒๕๖๖:
 - ทดลองใช้ UAV และ Sentinel-๒ ในการตรวจวัดผลผลิตและจัดการน้ำใน ๕ กลุ่มวิสาหกิจในตำบลโคกสูง
 - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพใน ๑๐ กลุ่มวิสาหกิจ
 - ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗:
 - พัฒนาระบบชลประทานขนาดเล็กในตำบลโคกสูงและนางแดด
 - จัดอบรมเกษตรกรยั่งยืนสำหรับเกษตรกร ๖๐๐ คนต่อปี
 - ปี ๒๕๖๗-๒๕๗๐:
 - ขยายการใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำและปุ๋ยอินทรีย์ไปยัง ๓๐ กลุ่มวิสาหกิจ
- **หน่วยงานรับผิดชอบ:** กรมวิชาการเกษตร, กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรจังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๘. งบประมาณ

- **รวมทั้งสิ้น:** ๕๐ ล้านบาท (โดยประมาณ)
 - **ด้านเศรษฐกิจ:** ๒๐ ล้านบาท (ฝึกอบรม, แพลตฟอร์มออนไลน์, เงินกู้, งานแสดงสินค้า, การรับรองมาตรฐาน)
 - **ด้านสังคม:** ๑๕ ล้านบาท (อบรม, ศูนย์ประสานงาน, การท่องเที่ยวชุมชน)
 - **ด้านสิ่งแวดล้อม:** ๑๕ ล้านบาท (เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ, ระบบชลประทาน, ปุ๋ยอินทรีย์)
- **แหล่งงบประมาณ:** กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมการพัฒนาชุมชน, สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ, กองทุนหมุนเวียน, ความร่วมมือจากเอกชน

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของวิสาหกิจชุมชนเพิ่มเป็น ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี
- ผลผลิตต่อไร่เพิ่มเป็น ๔๐๐ กก./ไร่ และต้นทุนต่อไร่ลดลงเหลือ ๔,๕๐๐ บาท
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าถึงตลาดระดับชาติและสากลเพิ่มเป็น ๕๐%
- การมีส่วนร่วมของเกษตรกรเพิ่มเป็น ๒,๐๐๐ คน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดลง ๒๐%
- ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน ด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑๐. การติดตามและประเมินผล

- **ตัวชี้วัด:**

- รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท/ปี)
- ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่) และต้นทุนต่อไร่ (บาท)
- จำนวนกลุ่มวิสาหกิจที่เข้าถึงตลาดระดับชาติ/สากล (%)
- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วม (คน) และการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (%)
- **วิธีการประเมิน:**
 - รายงานผลทุก ๖ เดือนโดยคณะทำงานร่วม (กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานจังหวัด)
 - การสำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - การตรวจสอบผลผลิตและต้นทุนโดยใช้ข้อมูลจาก UAV และ Sentinel-๒
- **หน่วยงานติดตาม:** สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๑๑. ความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์

- สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (การพัฒนาคนและความเสมอภาคทางสังคม)
- สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (การเติบโตอย่างทั่วถึงและดิจิทัล)
- สอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร (การถ่ายทอดเทคโนโลยีและเชื่อมโยงสู่ตลาด)
- สอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร)

๑๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- **หน่วยงานหลัก:** สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
- **หน่วยงานร่วม:** กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมการพัฒนาชุมชน, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, เอกชน (แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ)

๑๓. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- **เกษตรกร:** เข้าร่วมการฝึกอบรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์
- **หน่วยงานภาครัฐ:** ให้การสนับสนุนเงินทุน เทคโนโลยี และนโยบาย
- **เอกชน:** ร่วมพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์และเครือข่ายการจำหน่าย
- **ชุมชน:** มีส่วนร่วมในเครือข่ายและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑๔. ความเสี่ยงและแนวทางแก้ไข

- **ความเสี่ยง:**
 - ภัยแล้งและ climate change ส่งผลต่อผลผลิต
 - การขาดเงินทุนและการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
 - การแข่งขันในตลาดจากผู้ผลิตที่มีต้นทุนต่ำ
- **แนวทางแก้ไข:**
 - พัฒนาระบบชลประทานและใช้เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
 - สร้างกองทุนหมุนเวียนและศูนย์ประสานงาน
 - พัฒนาแบรนด์ “ชัยภูมิพรีเมียม” และเจาะตลาดเฉพาะกลุ่ม

ชื่อโครงการโครงการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิสู่เกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

จากผลการวิเคราะห์ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๘) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอเมืองชัยภูมิเผชิญปัญหาการขาดทักษะการตลาดดิจิทัล (๘๐% ของกลุ่ม), ข้อจำกัดด้านเงินทุน (๗๐%), และการขาดมาตรฐานสินค้า (๕๐% ไม่ผ่านเกณฑ์ GMP/FDA) แม้จะมีความก้าวหน้าจากการฝึกอบรม การเชื่อมโยงสู่ตลาด OTOP และการนำนวัตกรรม เช่น เครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้ ๑๕-๒๐% ในตำบล เช่น ในเมืองและบึงคล้า การคาดการณ์ในอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๘) ชี้ให้เห็นโอกาสจากความต้องการสินค้าอินทรีย์ที่เติบโต ๑๕% ต่อปีและการขยายตัวของอีคอมเมิร์ซ (มูลค่า ๓.๕-๔ ล้านล้านบาทในปี ๒๕๖๘) แต่ความท้าทาย เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและการแข่งขันในตลาด อาจลดผลผลิตและกำไรลงในกรณีเลวร้าย โครงการนี้จึงมุ่งแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาทักษะดิจิทัล การเข้าถึงเงินทุน และการยกระดับมาตรฐานสินค้า เพื่อตอบสนองศักยภาพแฝงในตลาดและนโยบาย “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓, และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้เฉลี่ยของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐ ผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์และแปรรูปที่ได้มาตรฐาน GAP และ GMP และขยายช่องทางการตลาดออนไลน์
๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผ่านการพัฒนาทักษะการจัดการกลุ่มและเครือข่ายความร่วมมือใน ๘๐% ของกลุ่ม (๓๖ จาก ๔๕ กลุ่ม) ภายในปี ๒๕๗๐
๓. เพื่อลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตเกษตรลง ๕๐% และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใน ๑๐ กลุ่มภายในปี ๒๕๗๐

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๔๕ กลุ่มในอำเภอเมืองชัยภูมิ (สมาชิก ๑,๒๐๐ คน) ในตำบลในเมือง, บึงคล้า, นาเสียว, รอบเมือง, และโพหนอง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด, และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ผู้ประกอบการขนส่ง, ห้างสรรพสินค้า, ผู้บริโภคที่รักสุขภาพ, และนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ครอบคลุม ๕ ตำบลหลัก: ในเมือง, บึงคล้า, นาเสียว, รอบเมือง, และโพหนอง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี)

๖. กรอบแนวคิดและวิธีดำเนินการ

โครงการนี้ใช้กรอบแนวคิด “Blueprint for Change” เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) โดยเน้นนวัตกรรมและความยั่งยืน

๖.๑ เป้าหมายหลักและเป้าหมายรอง

- **เป้าหมายหลัก:** กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองชัยภูมิเป็นผู้นำด้านเกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน มีแบรนด์ที่แข็งแกร่งในระดับสากล สร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี ๒๕๗๐
- **เป้าหมายรอง:**
 - **ด้านเศรษฐกิจ:** เพิ่มรายได้เฉลี่ย ๒๐% ผ่านผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและการตลาดออนไลน์
 - **ด้านสังคม:** เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนใน ๓๖ กลุ่ม
 - **ด้านสิ่งแวดล้อม:** ลดการใช้สารเคมี ๕๐% และใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖.๒ วิธีดำเนินการ (Blueprint for Change)

ด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มรายได้เฉลี่ย ๒๐%

๑. จัดอบรมทักษะการตลาดดิจิทัล (๒๕๖๖-๒๕๖๗): ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด จัดอบรมการใช้แพลตฟอร์ม Shopee, Lazada และการสร้างแบรนด์ดิจิทัลให้ ๓๖ กลุ่ม
 ๒. พัฒนามาตรฐานสินค้า (๒๕๖๖-๒๕๖๗): ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร สนับสนุนการรับรอง GAP และ GMP สำหรับ ๒๒ กลุ่ม
 ๓. สร้างแบรนด์ “ชัยภูมิพรีเมียม” (๒๕๖๘): ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ออกแบบบรรจุภัณฑ์และแบรนด์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 ๔. เชื่อมโยงสู่ตลาดพรีเมียม (๒๕๖๙-๒๕๗๐): ร่วมมือกับห้างสรรพสินค้าและ OTOP เพื่อขยายช่องทางการจำหน่าย
- **การนำนวัตกรรม:** ใช้แอป Kaset Go และเทคโนโลยีการออกแบบแบรนด์ดิจิทัล
 - **การปฏิบัติจริง:** จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมดิจิทัลในตำบลในเมือง ใช้งบประมาณ ๕ ล้านบาทจากกรมส่งเสริมการเกษตร

ด้านสังคม: เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๑. อบรมทักษะการจัดการกลุ่ม (๒๕๖๖): ร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จัดอบรมการบริหารจัดการและการเงินให้ ๓๖ กลุ่ม
 ๒. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ (๒๕๖๗): จัดตั้งเครือข่ายกลุ่มใน ๕ ตำบลหลักเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้
 ๓. พัฒนาผู้นำกลุ่ม (๒๕๖๘): ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ฝึกอบรมผู้นำกลุ่ม ๑๐๐ คนด้านภาวะผู้นำ
 ๔. ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน (๒๕๗๐): พัฒนาฟาร์มสเตย์ในตำบลบึงคล้าและรอบเมือง
- **การนำนวัตกรรม:** ใช้แพลตฟอร์ม LINE Group และแอปสำหรับเครือข่ายกลุ่ม
 - **การปฏิบัติจริง:** จัดตั้งคณะทำงานระดับอำเภอ ใช้เงินสนับสนุน ๓ ล้านบาทจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้สารเคมี ๕๐%

๑. ฝึกอบรมเกษตรกรอินทรีย์ (๒๕๖๖): ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร จัดอบรมการใช้ปุ๋ยชีวภาพและการจัดการศัตรูพืชแบบอินทรีย์ให้ ๑๐ กลุ่ม
 ๒. นำเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๒๕๖๗): สนับสนุนเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์และระบบน้ำหยด ร่วมกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
 ๓. รับรองเกษตรกรอินทรีย์ (๒๕๖๘): สนับสนุนการรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์สำหรับ ๑๐ กลุ่ม
 ๔. จัดการขยะเกษตร (๒๕๗๐): พัฒนาระบบรีไซเคิลขยะเกษตร เช่น ปุ๋ยหมัก ในตำบลรอบเมือง
- การนำนวัตกรรม: ใช้ IoT สำหรับควบคุมน้ำและปุ๋ย
 - การปฏิบัติจริง: ร่วมมือกับ Yara Thailand จัดสรรงบประมาณ ๔ ล้านบาทจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น: ๑๒ ล้านบาท
 - ด้านเศรษฐกิจ: ๕ ล้านบาท (ฝึกอบรม, รับรองมาตรฐาน, สร้างแบรนด์)
 - ด้านสังคม: ๓ ล้านบาท (อบรม, เครือข่าย, ฟาร์มสเตย์)
 - ด้านสิ่งแวดล้อม: ๔ ล้านบาท (เทคโนโลยี, รับรองเกษตรกรอินทรีย์)
- แหล่งงบประมาณ: กรมส่งเสริมการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, และความร่วมมือจากภาคเอกชน (เช่น Ricult, Yara Thailand)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ด้านเศรษฐกิจ: รายได้เฉลี่ยของกลุ่มเพิ่มขึ้น ๒๐% (จาก ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี เป็น ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี) ๒๒ กลุ่มได้รับการรับรอง GAP/GMP และเข้าถึงตลาดพรีเมียม
๒. ด้านสังคม: ๓๖ กลุ่มมีความเข้มแข็ง เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการและเครือข่าย สร้างฟาร์มสเตย์ ๕ แห่งใน ๕ ตำบล
๓. ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้สารเคมี ๕๐% ใน ๑๐ กลุ่ม และเพิ่มการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน

๙. การติดตามและประเมินผล

- ตัวชี้วัด (KPI):
 - รายได้เฉลี่ยต่อกลุ่ม (บาท/ปี)
 - อัตราการรับรองมาตรฐาน GAP/GMP (จำนวนกลุ่ม)
 - ปริมาณการใช้สารเคมี (ลดลง %)
 - จำนวนกลุ่มที่มีเครือข่ายและฟาร์มสเตย์
- วิธีการประเมิน: รายงานผลทุก ๖ เดือนโดยคณะทำงานระดับอำเภอ ใช้ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร และแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Kaset Go
- ผู้รับผิดชอบ: คณะทำงานระดับอำเภอ (ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ)

๑๐. ความสอดคล้องกับนโยบาย

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐): ส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในภาคเกษตร
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓: เน้นการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- แผนปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร: พัฒนากลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงสู่ตลาดตามโมเดล BCG
- แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐): ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และสร้างแบรนด์ท้องถิ่น

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิสู่ศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๕) แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการเพิ่มรายได้เกษตรกร ๒๐-๓๐% และขยายพื้นที่การผลิตจาก ๓,๕๐๐ ไร่ เป็น ๑๒,๐๐๐ ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ, ๒๕๖๕) อย่างไรก็ตาม ปัญหาภัยธรรมชาติ การขาดแคลนเงินทุน และทักษะการบริหารจัดการยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ การคาดการณ์ในอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๘) ชี้ว่า หากไม่มีการพัฒนาเพิ่มเติม ผลผลิตและกำไรอาจลดลงใน Worst Case เนื่องจากภัยธรรมชาติและต้นทุนที่สูงขึ้น แต่ศักยภาพแฝงจากความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์ (เติบโต ๓.๔๕% ต่อปี, Statista, ๒๐๒๕) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น IoT และ e-commerce เปิดโอกาสให้ยกระดับการผลิตและการตลาด โครงการนี้จึงมุ่งพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่ให้เป็นศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และนโยบาย "ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้"

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรในกลุ่มแปลงใหญ่จาก ๘๐,๐๐๐ บาทเป็น ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน ภายในปี ๒๕๗๐
๒. พัฒนาทักษะเกษตรกรให้ ๘๐% มีความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ภายในปี ๒๕๗๐
๓. ลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตลง ๕๐% และเพิ่มการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน ๘๐% ภายในปี ๒๕๗๐

๓. เป้าหมาย

- **เป้าหมายหลัก:** กลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเมืองชัยภูมิเป็นศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่ยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขันระดับสากลภายในปี ๒๕๗๐
- **เป้าหมายรอง:**
 - **ด้านเศรษฐกิจ:** เพิ่มรายได้เกษตรกรเป็น ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน
 - **ด้านสังคม:** พัฒนาทักษะเกษตรกร ๘๐% ให้มีความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยี
 - **ด้านสิ่งแวดล้อม:** ลดการใช้สารเคมี ๕๐% และเพิ่มการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน ๘๐%

๔. กลุ่มเป้าหมาย

- เกษตรกรในกลุ่มแปลงใหญ่ ๑๕ กลุ่ม (๑๐,๐๐๐ ไร่) ในตำบลนาเสียว, บึงคล้า, รอบเมือง, ห้วยต้อน โพนทอง ท่าหินโงม ชับสีทอง กุดชุมและนาฝาย
- ผู้ประกอบการขนส่ง ห้างสรรพสินค้า และผู้บริโภคที่รักสุขภาพ
- นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชุมชนท้องถิ่น

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี)

๖. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ (ตำบลในเมือง, บุ่งคล้า, รอบเมือง, นาฝาย)

๗.หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- **หน่วยงานหลัก:** สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
- **หน่วยงานสนับสนุน:** กรมวิชาการเกษตร, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, กรมชลประทาน, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, เอกชน

๘.กรอบแนวคิดและวิธีการดำเนินงาน

โครงการใช้กรอบ **Blueprint for Change** เพื่อบูรณาการมาตรการในห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ดังนี้:

๑. มิติด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มรายได้เกษตรกร

มาตรการ:

- **พัฒนาการสร้างแบรนด์และการรับรองมาตรฐาน:** ร่วมมือกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพื่อขอการรับรอง GAP และเกษตรอินทรีย์สากลใน ๑๐ กลุ่มภายในปี ๒๕๖๘ (งบประมาณ ๕ ล้านบาท)
- **ขยายช่องทางการตลาดผ่าน e-commerce:** พัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ (Shopee, Lazada) และเชื่อมโยงกับห้างสรรพสินค้าในกรุงเทพฯ และเชียงใหม่ภายในปี ๒๕๖๗ (งบประมาณ ๓ ล้านบาท)
- **ส่งเสริมการส่งออก:** ร่วมกับกรมการค้าต่างประเทศเพื่อขยายตลาดข้าวหอมมะลิไปยังจีนและญี่ปุ่น (เป้า ๕๐๐ ตัน/ปี) ภายในปี ๒๕๖๘ (งบประมาณ ๒ ล้านบาท)
- **พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:** สร้างฟาร์มสเตย์ในตำบลในเมืองและบุ่งคล้าเพื่อเพิ่มรายได้ ๑๐-๑๕% ภายในปี ๒๕๖๗ (งบประมาณ ๓ ล้านบาท)

การนำนวัตกรรมมาใช้: การใช้ e-commerce และแอปพลิเคชันตรวจสอบคุณภาพผลผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงตลาด การสร้างแบรนด์ GI ข้าวหอมมะลิช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้า

การปฏิบัติจริง: จัดตั้งทีมงานร่วมระหว่างสำนักงานเกษตรจังหวัดและเอกชนภายใน ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๖๖ เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มและฝึกอบรมการตลาดดิจิทัล

๒. มิติด้านสังคม: พัฒนาทักษะเกษตรกร

มาตรการ:

- **จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กลุ่มแปลงใหญ่:** สร้างศูนย์ในตำบลในเมืองและรอบเมืองภายในปี ๒๕๖๖ เพื่อฝึกอบรมการใช้ IoT และการจัดการซัพพลายเชน (งบประมาณ ๔ ล้านบาท)
- **พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์:** ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเพื่อพัฒนาคอร์สออนไลน์ด้านเกษตรสมัยใหม่ภายในปี ๒๕๖๗ (งบประมาณ ๒ ล้านบาท)
- **สร้างเครือข่าย Young Smart Farmers:** จัดตั้งกลุ่มในทุกตำบลภายในปี ๒๕๖๘ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ (งบประมาณ ๑ ล้านบาท)

- **โปรแกรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์:** ร่วมกับกลุ่มแปลงใหญ่ในญี่ปุ่นและเยอรมนีภายในปี ๒๕๖๘ (งบประมาณ ๒ ล้านบาท)

การนำนวัตกรรมมาใช้: การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และ IoT ช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงความรู้ได้ง่าย การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้

การปฏิบัติจริง: เริ่มจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในปี ๒๕๖๖ โดยใช้เงินทุนจากกรมส่งเสริมการเกษตร และพัฒนาคอร์สออนไลน์ผ่าน YouTube หรือ Moodle ภายใน ๑๒ เดือน

๓. มิติด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้สารเคมีและเพิ่มทรัพยากรหมุนเวียน

มาตรการ:

- **ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ:** ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรเพื่อแจกจ่ายปุ๋ยชีวภาพและฝึกอบรมในทุกกลุ่มภายในปี ๒๕๖๗ (งบประมาณ ๓ ล้านบาท)
- **ขยายระบบน้ำหยดและชลประทาน:** พัฒนาระบบในตำบลนาฝายและบึงคล้าให้ครอบคลุม ๘๐% ภายในปี ๒๕๖๘ (งบประมาณ ๕ ล้านบาท)
- **ใช้เทคโนโลยี IoT:** ติดตั้งเซ็นเซอร์วัดความชื้นใน ๕ กลุ่มภายในปี ๒๕๖๗ (งบประมาณ ๒ ล้านบาท)
- **ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน:** สนับสนุนการปลูกพืชตระกูลถั่วในตำบลรอบเมืองและในเมืองภายในปี ๒๕๖๘ (งบประมาณ ๒ ล้านบาท)

การนำนวัตกรรมมาใช้: การใช้ IoT และระบบน้ำหยดช่วยลดการใช้น้ำ ๓๐% (FAO, ๒๐๒๔) และลดการพึ่งพาสารเคมี ปุ๋ยชีวภาพเพิ่มความยั่งยืนของดิน

การปฏิบัติจริง: ร่วมกับกรมชลประทานเพื่อติดตั้งระบบน้ำหยดในปี ๒๕๖๖ และจัดอบรมการใช้ IoT โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๔. งบประมาณ

- **รวมทั้งสิ้น:** ๒๙ ล้านบาท
 - มิติด้านเศรษฐกิจ: ๑๓ ล้านบาท
 - มิติด้านสังคม: ๙ ล้านบาท
 - มิติด้านสิ่งแวดล้อม: ๑๒ ล้านบาท
- **แหล่งงบประมาณ:** กรมส่งเสริมการเกษตร (๕๐%), กรมชลประทาน (๒๐%), เอกชน (๒๐%), จังหวัดชัยภูมิ (๑๐%)

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. รายได้เกษตรกรเพิ่มเป็น ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนภายในปี ๒๕๗๐
๒. เกษตรกร ๘๐% มีทักษะการจัดการและเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่
๓. ลดการใช้สารเคมี ๕๐% และเพิ่มการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน ๘๐%
๔. อำเภอเมืองชัยภูมิเป็นศูนย์กลางเกษตรมูลค่าสูงที่มีชื่อเสียงในระดับสากล

๕. สร้างแบรนด์ข้าวหอมมะลิและผักอินทรีย์ที่แข็งแกร่งในตลาดในและต่างประเทศ

การติดตามและประเมินผล

- ตัวชี้วัด:
 - รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)
 - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม (%)
 - อัตราการใช้สารเคมี (% ลดลง)
 - พื้นที่ติดตั้งระบบน้ำหยด (ไร่)
 - ปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิ (ตัน/ปี)
- วิธีการประเมิน: รายงานผลทุก ๖ เดือนโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับการสำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- หน่วยงานประเมิน: สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิและมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ความสอดคล้องกับนโยบาย

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี: สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ (พัฒนาศักยภาพคน) และยุทธศาสตร์ที่ ๕ (เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓: เพิ่มรายได้เกษตรกร ๓ เท่าผ่านเกษตรยั่งยืน
- แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร: ส่งเสริมกลุ่มแปลงใหญ่เป็นศูนย์กลางการผลิตและจำหน่าย
- แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ: พัฒนาข้าวหอมมะลิ GI และผักอินทรีย์เป็นสินค้าหลัก

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองชัยภูมิ เพื่อยกระดับนวัตกรรมเกษตรยั่งยืนและการตลาดพรีเมียม

๑. หลักการและเหตุผล

จากผลการวิเคราะห์ในเอกสาร "แผนพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองชัยภูมิ" ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองชัยภูมิประสบความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิและมะขาม ๑๕-๒๐% และรายได้เกษตรกร ๑๒-๑๕% ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๘) ผ่านการอบรมเกษตรกร ๒,๕๐๐ รายและจัดตั้งแปลงใหญ่ ๖ แปลง อย่างไรก็ตาม ยังเผชิญปัญหางบประมาณจำกัด (๒.๕ ล้านบาท/ปี จากความต้องการ ๖ ล้านบาท) การขาดทักษะเทคโนโลยีในตำบลห่างไกล เช่น ห้วยบงและกุดตุ้ม และการเข้าถึงตลาดพรีเมียมที่จำกัด ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำ

การวิเคราะห์ทิศทางอนาคต (๒๕๖๘-๒๕๗๘) ชี้ถึงโอกาสจากความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เติบโต ๑๐-๒๐% ต่อปี แต่เผชิญความท้าทายจากภัยแล้ง ราคาปุ๋ยที่สูงขึ้น และการขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โครงการนี้จึงมุ่งแก้ปัญหาดังกล่าวโดยพัฒนาศพก. ให้เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมและถ่ายทอดความรู้ ตามแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” สอดคล้องกับนโยบาย BCG และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรชัยภูมิให้แข่งขันได้ในระดับสากล

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิเป็น ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ และลดต้นทุนการผลิตเหลือ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐
๒. เพื่อพัฒนาแบรนด์ “ชัยภูมิ” และเชื่อมโยงสินค้าเกษตรสู่ตลาดพรีเมียมทั้งในและต่างประเทศ ภายในปี ๒๕๗๐
๓. เพื่อเพิ่มรายได้ครัวเรือนเกษตรกรเฉลี่ย ๑๕% (จาก ๑๘,๕๐๐ เป็น ๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน) ในทุกตำบล ภายในปี ๒๕๗๐
๔. เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดึงดูดนักท่องเที่ยว ๕,๐๐๐ คน/ปี และสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร ๑๕-๒๐% ภายในปี ๒๕๗๐
๕. เพื่อลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐% ในพื้นที่แปลงใหญ่ ๑,๕๐๐ ไร่ ผ่านเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ ภายในปี ๒๕๗๐

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายหลัก

- **Do Now (๒๕๖๖):** เพิ่มงบประมาณเป็น ๔ ล้านบาท/ปี อบรมเกษตรกร ๑,๐๐๐ รายในด้าน IoT และการจัดการฟาร์มใน ๑๐ ตำบล และจัดตั้งคณะทำงานบูรณาการระหว่างหน่วยงาน
- **Do Next (๒๕๖๖-๒๕๖๗):** จัดตั้งแปลงใหญ่เพิ่ม ๒ แปลง (รวม ๘ แปลง พื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่) และพัฒนาแบรนด์ “ชัยภูมิ” สำหรับข้าวและมะขาม เพื่อเข้าสู่ตลาดพรีเมียมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- **Do Long (๒๕๖๗-๒๕๖๘):** เพิ่มผลผลิตข้าวเป็น ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดต้นทุนเหลือ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่ เพิ่มกำไรเป็น ๗,๔๐๐ บาท/ไร่ และดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๕,๐๐๐ คน/ปี

๓.๒ เป้าหมายรอง

- **มิติด้านเศรษฐกิจ:** เพิ่มรายได้ครัวเรือนเกษตรกรในทุกตำบลเฉลี่ย ๑๕% (จาก ๑๘,๕๐๐ เป็น ๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน) ภายในปี ๒๕๗๐
- **มิติด้านสังคม:** สร้างเครือข่ายเกษตรกรใน ๑๙ ตำบล รวม ๒๐ กลุ่ม (สมาชิก ๘๐๐ ราย) ภายในปี ๒๕๗๐
- **มิติด้านสิ่งแวดล้อม:** ลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐% ในพื้นที่แปลงใหญ่ ๑,๕๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

๔. กลุ่มเป้าหมาย

- **เกษตรกร:** เกษตรกรใน ๑๙ ตำบลของอำเภอเมืองชัยภูมิ จำนวน ๒,๐๐๐ ราย โดยเน้นตำบลห่างไกล เช่น ห้วยบงและกุดตุ้ม
- **เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร:** ๑๒ คน และผู้ประสานงานศูนย์เรียนรู้
- **ผู้ประกอบการแปรรูปและขนส่ง:** ๖๐ ราย
- **นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร:** ๕,๐๐๐ คน/ปี
- **สถาบันการศึกษาและนักวิจัย:** มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิและหน่วยงานวิจัย
- **ห้างสรรพสินค้าและผู้บริโภคที่รักสุขภาพ:** ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับชาติ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี)

๖. งบประมาณ

- **รวมทั้งสิ้น:** ๒๐ ล้านบาท (เฉลี่ย ๔ ล้านบาท/ปี)
- **แหล่งงบประมาณ:**
 - กรมส่งเสริมการเกษตร: ๕๐% (๑๐ ล้านบาท)
 - สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ: ๒๐% (๔ ล้านบาท)
 - สำนักงานพัฒนาชุมชนและพาณิชย์จังหวัด: ๑๕% (๓ ล้านบาท)
 - ภาคเอกชนและงบประมาณท้องถิ่น: ๑๕% (๓ ล้านบาท)

๗. แผนปฏิบัติการ

ปี ๒๕๖๖: การวางรากฐานและเพิ่มทรัพยากร

- **กิจกรรม ๑:** เพิ่มงบประมาณเป็น ๔ ล้านบาท/ปี
 - ผู้รับผิดชอบ: กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
 - ผลลัพธ์: จัดสรรงบประมาณเพิ่มสำหรับตำบลห่างไกล เช่น ห้วยบงและกุดตุ้ม
- **กิจกรรม ๒:** อบรมเกษตรกร ๑,๐๐๐ รายในด้าน IoT และการจัดการฟาร์ม
 - ผู้รับผิดชอบ: ศพก. อำเภอเมืองชัยภูมิ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
 - ผลลัพธ์: เกษตรกรใน ๑๐ ตำบลมีทักษะเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
- **กิจกรรม ๓:** จัดตั้งคณะทำงานบูรณาการ
 - ผู้รับผิดชอบ: สำนักงานเกษตรจังหวัด, สำนักงานพัฒนาชุมชน, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

- ผลลัพธ์: แผนพัฒนาศวก. ที่บูรณาการและครอบคลุมทุกตำบล
- งบประมาณ: ๔ ล้านบาท

ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗: การขยายแปลงใหญ่และพัฒนาการตลาด

- กิจกรรม ๑: จัดตั้งแปลงใหญ่เพิ่ม ๒ แปลง (พื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่)
 - ผู้รับผิดชอบ: กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
 - ผลลัพธ์: เพิ่มผลผลิตข้าว ๑๐% และลดต้นทุน ๑๕% ในตำบลในเมืองและโพนทอง
- กิจกรรม ๒: พัฒนาแบรนด์ “ชัยภูมิ” และเชื่อมโยงสู่ตลาดพรีเมียม
 - ผู้รับผิดชอบ: สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, ศวก. อำเภอเมืองชัยภูมิ
 - ผลลัพธ์: ข้าวและมะขามจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- กิจกรรม ๓: พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลหนองนาแซงและโพนทอง
 - ผู้รับผิดชอบ: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - ผลลัพธ์: ดึงดูดนักท่องเที่ยว ๔,๐๐๐ คน/ปี
- งบประมาณ: ๘ ล้านบาท

ปี ๒๕๖๗-๒๕๖๘: การยกระดับผลผลิตและความยั่งยืน

- กิจกรรม ๑: นำเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ เช่น ระบบน้ำหยดและ IoT ไปใช้ในทุกตำบล
 - ผู้รับผิดชอบ: ศวก. อำเภอเมืองชัยภูมิ, กรมวิชาการเกษตร
 - ผลลัพธ์: ผลผลิตข้าวเพิ่มเป็น ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดต้นทุนเหลือ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่
- กิจกรรม ๒: ขยายเครือข่ายเกษตรกรเป็น ๒๐ กลุ่ม (๘๐๐ ราย)
 - ผู้รับผิดชอบ: สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, ศวก. อำเภอเมืองชัยภูมิ
 - ผลลัพธ์: เพิ่มอำนาจต่อรองและความเข้มแข็งชุมชน
- กิจกรรม ๓: ขยายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชื่อมโยงสู่ตลาดต่างประเทศ
 - ผู้รับผิดชอบ: สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - ผลลัพธ์: นักท่องเที่ยว ๕,๐๐๐ คน/ปี และส่งออกข้าวและมะขามไปยังตลาดอาเซียน
- งบประมาณ: ๘ ล้านบาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ด้านเศรษฐกิจ: รายได้ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่ม ๑๕% (๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน) กำไรต่อไร่เพิ่มเป็น ๗,๔๐๐ บาท/ไร่
- ด้านสังคม: เครือข่ายเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม (๘๐๐ ราย) เสริมความเข้มแข็งชุมชน
- ด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐% ในพื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่
- ด้านนวัตกรรม: เกษตรกร ๑,๐๐๐ รายใช้ IoT และเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ
- ด้านการตลาด: สินค้าเกษตร “ชัยภูมิ” เข้าสู่ตลาดพรีเมียมและส่งออก
- ด้านการท่องเที่ยว: นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๕,๐๐๐ คน/ปี สร้างรายได้เสริม ๑๕-๒๐%

๙. การติดตามและประเมินผล

- ตัวชี้วัด:

- ผลผลิตข้าวหอมมะลิ: ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่
- ต้นทุนการผลิต: ๔,๕๐๐ บาท/ไร่
- รายได้ครัวเรือน: ๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน
- จำนวนนักท่องเที่ยว: ๕,๐๐๐ คน/ปี
- การลดใช้น้ำและปุ๋ย: ๒๐%
- **วิธีการประเมิน:**
 - รายงานผลผลิตและต้นทุนจากแปลงใหญ่ทุก ๖ เดือน
 - สำรวจรายได้ครัวเรือนเกษตรกรทุกปี
 - ติดตามจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวทุกไตรมาส
 - ตรวจสอบการใช้น้ำและปุ๋ยในพื้นที่เป้าหมายทุกปี
- **หน่วยงานรับผิดชอบ:** ศพก. อำเภอเมืองชัยภูมิ, สำนักงานเกษตรจังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- **หน่วยงานหลัก:** ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองชัยภูมิ
- **หน่วยงานสนับสนุน:** กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

๑๑. ความสอดคล้องกับนโยบาย

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐): ส่งเสริมการเกษตรยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (๒๕๖๖-๒๕๗๐): สนับสนุนโมเดล BCG และเพิ่มรายได้เกษตรกร ๑๐% ต่อปี
- แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ (๒๕๖๖-๒๕๗๐): พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร
- นโยบายกรมส่งเสริมการเกษตร: พัฒนาศพก. เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรม

๑๒. หมายเหตุ

หากต้องการปรับปรุงหรือเพิ่มรายละเอียด เช่น การวิเคราะห์งบประมาณเชิงลึกหรือแผนการดำเนินงานในแต่ละตำบล โปรดแจ้งเพื่อจัดทำเพิ่มเติม

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาที่ดินอำเภอเมืองชัยภูมิเพื่อยกระดับเป็นศูนย์กลางเกษตรคุณภาพสูง ยั่งยืน และมีแบรนด์ที่แข็งแกร่ง

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาที่ดินในอำเภอเมืองชัยภูมิเผชิญปัญหาการขาดแคลนน้ำในตำบลนาฝายและห้วยบง การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ในตำบลลาดใหญ่และโคกสูง และการเข้าถึงตลาดที่จำกัด (Situation Analysis, Mission Analysis) ความพยายามในอดีต (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๕) ประสบความสำเร็จในตำบลในเมืองและบึงคล้า โดยเพิ่มผลผลิต ๒๐-๓๐% และรายได้เกษตรกร ๒๕% ผ่านการปรับปรุงดินและเกษตรอินทรีย์ แต่ยังจำกัดในพื้นที่ห่างไกล (Analysis of Past Efforts) การคาดการณ์ในอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๘-๒๕๗๘) ชี้ถึงโอกาสจากความต้องการสินค้าอินทรีย์ที่เติบโต ๗-๒๘% ต่อปีในตลาดโลกและศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร แต่ภัยแล้งและต้นทุนสูงเป็นความท้าทาย (Scenario Analysis) โครงการนี้จึงมุ่งพัฒนาระบบชลประทาน เทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ และการสร้างแบรนด์ เพื่อตอบสนองนโยบาย BCG และแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มผลผลิตเกษตรต่อไร่ ๒๐% และรายได้เกษตรกร ๒๕% ภายในปี ๒๕๗๐
๒. พัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๕๐๐ รายในด้านเกษตรแม่นยำและการจัดการดินภายในปี ๒๕๖๘
๓. ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เกษตร ๓๐% และเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๒,๐๐๐ ไร่ภายในปี ๒๕๖๙
๔. สร้างแบรนด์สินค้าเกษตร เช่น “ข้าวหอมมะลิชัยภูมิ” ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดึงดูดนักท่องเที่ยวเพิ่ม ๑๕% ต่อปีภายในปี ๒๕๗๐

๕. เป้าหมาย

เป้าหมายหลัก

ยกระดับที่ดินอำเภอเมืองชัยภูมิให้เป็นศูนย์กลางเกษตรคุณภาพสูง ยั่งยืน และมีแบรนด์ที่แข็งแกร่งในระดับสากล ภายในปี ๒๕๗๐

เป้าหมายรอง

- **มิติเศรษฐกิจ:** เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกร ๒๕% ผ่านเกษตรแม่นยำและการสร้างแบรนด์
- **มิติสังคม:** พัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๕๐๐ รายในด้านเกษตรแม่นยำและการจัดการดิน
- **มิติสิ่งแวดล้อม:** ลดการใช้สารเคมี ๓๐% และเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๒,๐๐๐ ไร่

๖. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเมืองชัยภูมิ ครอบคลุมตำบลในเมือง, บึงคล้า, โพนทอง, รอบเมือง, นาฝาย, ห้วยบง, ลาดใหญ่, และโคกสูง

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี)

- Do Now (๒๕๖๖): พัฒนาระบบชลประทาน ๒,๐๐๐ ไร่ และฝึกอบรมเกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย
- Do Next (๒๕๖๖-๒๕๖๗): ขยายเกษตรแม่นยำ ๓,๐๐๐ ไร่ และจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ๕ กลุ่ม
- Do Long (๒๕๖๗-๒๕๗๐): สร้างแบรนด์สินค้าเกษตรและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๘. วิธีดำเนินการ (Blueprint for Change)

มิติด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มรายได้เกษตรกร ๒๕%

- กิจกรรม:
 ๑. สร้างแบรนด์สินค้าเกษตร: ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดและเอกชน พัฒนาแบรนด์ “ข้าวหอมมะลิชัยภูมิ” ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ (Lazada, Shopee) และเจรจาส่งออกกับจีนและยุโรป
 ๒. ขยายกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่: จัดตั้งกลุ่มใหม่ ๕ กลุ่มในตำบลนาฝายและห้วยบง ใช้เครื่องจักรกลร่วมกันเพื่อลดต้นทุน ๑๕%
 ๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: สร้างฟาร์มท่องเที่ยวในตำบลบึงคล้าและในเมือง เช่น ฟาร์ม ทุ่งดอกกระเจียว
- นวัตกรรม: ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและการวิเคราะห์ข้อมูลตลาดเพื่อกำหนดกลยุทธ์การจำหน่าย
- การปฏิบัติจริง: จัดตั้งทีมงานพัฒนาแบรนด์ภายใน ๖ เดือน (๒๕๖๖) อบรมเกษตรกร ๕๐๐ รายด้านการค้าออนไลน์ และเจรจาส่งออกภายในปี ๒๕๖๗

มิติด้านสังคม: พัฒนาทักษะเกษตรกร ๑,๕๐๐ ราย

- กิจกรรม:
 ๑. อบรมเกษตรกรแม่นยำ: ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จัดหลักสูตรในตำบลลาดใหญ่และโคกสูง ครอบคลุมการใช้โดรนและเซ็นเซอร์วัดความชื้น
 ๒. สร้างศูนย์เรียนรู้เกษตร: สร้างศูนย์ในตำบลในเมืองเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 ๓. พัฒนาเครือข่ายเกษตรกร: ใช้แอปพลิเคชัน AgriTech เพื่อแบ่งปันข้อมูลและนวัตกรรม
- นวัตกรรม: แอปพลิเคชัน AgriTech และเซ็นเซอร์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดความรู้
- การปฏิบัติจริง: อบรมเกษตรกร ๕๐๐ รายในปี ๒๕๖๖ และ ๑,๕๐๐ รายในปี ๒๕๖๘ สร้างศูนย์เรียนรู้ในปี ๒๕๖๗ และพัฒนาแอปภายในปี ๒๕๖๖

มิติด้านสิ่งแวดล้อม: ลดสารเคมี ๓๐% และเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๒,๐๐๐ ไร่

- กิจกรรม:
 ๑. ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์: ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน จัดหาปุ๋ยอินทรีย์และให้คำปรึกษาการจัดการดินในตำบลในเมืองและบึงคล้า
 ๒. พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ: ใช้เทคโนโลยี blockchain เพื่อรับรองสินค้าอินทรีย์
 ๓. ขยายระบบชลประทานขนาดเล็ก: พัฒนาในตำบลนาฝายและห้วยบง ครอบคลุม ๑,๐๐๐ ไร่
- นวัตกรรม: Blockchain เพิ่มความโปร่งใสในห่วงโซ่อุปทาน ระบบชลประทานขนาดเล็กช่วยจัดการน้ำยั่งยืน

- การปฏิบัติจริง: จัดหาปุ๋ยอินทรีย์ให้เกษตรกร ๑,๐๐๐ รายในปี ๒๕๖๖ พัฒนาระบบ blockchain ในปี ๒๕๖๗ และขยายชลประทานในปี ๒๕๖๘

๙. งบประมาณ

- รวมทั้งสิ้น: ๑๕๐ ล้านบาท (๒๕๖๖-๒๕๗๐)
 - มิติเศรษฐกิจ: ๕๐ ล้านบาท (สร้างแบรนด์, การค้าออนไลน์, การส่งออก)
 - มิติสังคม: ๔๐ ล้านบาท (อบรม, ศูนย์เรียนรู้, แอปพลิเคชัน)
 - มิติสิ่งแวดล้อม: ๖๐ ล้านบาท (ปุ๋ยอินทรีย์, blockchain, ชลประทาน)
- แหล่งงบประมาณ: งบประมาณแผ่นดิน, กองทุนเอกชน, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เศรษฐกิจ: รายได้เกษตรกรเพิ่ม ๒๕% (จาก ๒๐,๐๐๐ เป็น ๒๕,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี) ยอดส่งออกเพิ่ม ๒๐%
๒. สังคม: เกษตรกร ๑,๕๐๐ รายมีทักษะเกษตรแม่นยำ เพิ่มความเข้มแข็งของชุมชน
๓. สิ่งแวดล้อม: ลดสารเคมี ๓๐% พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่ม ๒,๐๐๐ ไร่ ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น ๒๐%
๔. การท่องเที่ยว: นักท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่ม ๑๕% ต่อปี สร้างรายได้เสริม ๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๑๑. การติดตามและประเมินผล

- ตัวชี้วัด:
 - เศรษฐกิจ: รายได้เกษตรกร, ยอดส่งออก, จำนวนกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
 - สังคม: จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรม, การใช้งานแอป AgriTech
 - สิ่งแวดล้อม: ปริมาณการใช้สารเคมี, พื้นที่เกษตรอินทรีย์, ค่า pH ดิน
- วิธีการ: รายงานผลทุก ๖ เดือน โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ประเมินผลโดยคณะกรรมการร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หน่วยงานหลัก: สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน
- หน่วยงานสนับสนุน: กรมวิชาการเกษตร, กรมชลประทาน, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, สำนักงานสหกรณ์จังหวัด, สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, และเอกชน

๑๒. ความสอดคล้องกับนโยบาย

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี: เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและการใช้ทรัพยากรยั่งยืน
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓: เปลี่ยนผ่านสู่เกษตรสีเขียวและดิจิทัล
- แผนปฏิรูปประเทศ: ส่งเสริมเกษตรนวัตกรรมและเกษตรแปลงใหญ่
- แผนปฏิบัติการราชการกรมส่งเสริมการเกษตร: พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสร้างแบรนด์
- แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ: ยกกระดับเป็นศูนย์กลางเกษตรคุณภาพ

- นโยบาย BCG: ส่งเสริมเกษตรหมุนเวียนและนวัตกรรม

๑๓. บทสรุป

โครงการนี้ตอบโจทย์ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ความรู้ด้านเทคโนโลยี และการเข้าถึงตลาด โดยใช้แนวทาง “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ผ่านการพัฒนาระบบชลประทาน เกษตรแม่นยำ การสร้างแบรนด์ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและ blockchain เป็นนวัตกรรมที่สร้างคุณค่าให้ชุมชน จังหวัด และประเทศ สร้างความยั่งยืนให้เกษตรกรและยกระดับชัยภูมิเป็นศูนย์กลางเกษตรคุณภาพสูง

ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอเมืองชัยภูมิเป็นพื้นที่เกษตรกรรมสำคัญของจังหวัดชัยภูมิ โดยมีข้าวหอมมะลิและมะขามเป็นผลผลิตหลักที่มีชื่อเสียง การพัฒนาแหล่งน้ำในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๘-๒๕๖๘) ประสบความสำเร็จในตำบลหลัก เช่น ในเมืองและโพนทอง โดยเพิ่มผลผลิตข้าว ๒๐% (จาก ๕๐๐ เป็น ๖๐๐ กิโลกรัม/ไร่) และรายได้เกษตรกร ๑๐-๑๒% ผ่านโครงสร้างชลประทานและเทคโนโลยีน้ำหยด อย่างไรก็ตาม ตำบลห่างไกล เช่น ห้วยบงและกุดตุ้ม ได้รับประโยชน์เพียง ๕% เนื่องจากงบประมาณจำกัด (๒ ล้านบาท/ปี จากความต้องการ ๕ ล้านบาท/ปี) ภัยแล้ง และการขาดการบูรณาการหน่วยงาน [Ref: web:๒,๕,๑๒]. การคาดการณ์อนาคต (๒๕๖๘-๒๕๗๘) ชี้ถึงศักยภาพจากความต้องการข้าวอินทรีย์ (เติบโต ๒๘% ต่อปี) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (เพิ่ม ๑๐-๒๐% ต่อปี) แต่เผชิญความท้าทายจากภัยธรรมชาติและการแข่งขันจากเวียดนาม [Ref: web:๒,๑๒]. โครงการนี้จึงมุ่งพัฒนาการจัดการน้ำอย่างยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบน้ำหยดและ IoT เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างมูลค่าให้สินค้าเกษตรและการท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” และนโยบาย BCG [Ref: web:๕,๑๕,๒๑].

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. **เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการเกษตร:** เพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิเป็น ๗๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดต้นทุนการผลิตเหลือ ๔,๐๐๐ บาท/ไร่ และเพิ่มกำไรเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐.
๒. **ยกระดับรายได้เกษตรกร:** เพิ่มรายได้ครัวเรือนเกษตรกรใน ๑๙ ตำบลเฉลี่ย ๑๕% (จาก ๑๘,๕๐๐ เป็น ๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน) ผ่านการผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียมและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร.
๓. **เสริมสร้างความยั่งยืนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม:** สร้างเครือข่ายเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม (๘๐๐ ราย) และลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐% ในพื้นที่แปลงใหญ่ ๑,๕๐๐ ไร่ เพื่อบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ.
๔. **พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:** ดึงดูดนักท่องเที่ยว ๕,๐๐๐ คน/ปี ในตำบลหนองนาแซงและโพนทอง สร้างรายได้เสริม ๑๕% และยกระดับแบรนด์ “ชัยภูมิ” ในตลาดพรีเมียม.

๓. เป้าหมายของโครงการ

๓.๑ เป้าหมายหลัก (๒๕๖๖-๒๕๗๐)

- **Do Now (๒๕๖๖):** เพิ่มงบประมาณเป็น ๔ ล้านบาท/ปี อบรมเกษตรกร ๑,๐๐๐ รายด้านการจัดการน้ำสมัยใหม่ และจัดตั้งคณะกรรมการหน่วยงาน.
- **Do Next (๒๕๖๖-๒๕๖๗):** ขยายโครงสร้างชลประทานครอบคลุม ๑,๕๐๐ ไร่ใน ๒ ตำบลเพิ่มเติม (รวม ๔,๐๐๐ ไร่) พัฒนาแบรนด์ “ชัยภูมิ” และการท่องเที่ยวในตำบลหนองนาแซง.
- **Do Long (๒๕๖๗-๒๕๖๘):** เพิ่มผลผลิตข้าวเป็น ๗๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ลดต้นทุนเหลือ ๔,๐๐๐ บาท/ไร่ เพิ่มกำไรเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่ และดึงดูดนักท่องเที่ยว ๕,๐๐๐ คน/ปี.

๓.๒ เป้าหมายรอง

- **มิติด้านเศรษฐกิจ:** เพิ่มรายได้ครัวเรือนเกษตรกรใน ๑๙ ตำบลเฉลี่ย ๑๕% (จาก ๑๘,๕๐๐ เป็น ๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน) ภายในปี ๒๕๗๐.
- **มิติด้านสังคม:** สร้างเครือข่ายเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม (๘๐๐ ราย) ใน ๑๙ ตำบลเพื่อบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพภายในปี ๒๕๗๐.
- **มิติด้านสิ่งแวดล้อม:** ลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐% ในพื้นที่แปลงใหญ่ ๑,๕๐๐ ไร่ ผ่านเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำภายในปี ๒๕๗๐.

๔. กลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- **เกษตรกร:** ๒,๐๐๐ รายใน ๑๙ ตำบล โดยเฉพาะในตำบลในเมือง โพนทอง นาเสียว ห้วยบง และกุดตุ้ม.
- **กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่:** ๖ แปลง รวม ๑,๐๐๐ ไร่ และกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๒๐ กลุ่ม รวม ๘๐๐ ราย.
- **หน่วยงานภาครัฐ:** กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน และสำนักงานพาณิชย์จังหวัด.
- **ภาคการศึกษา:** มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในการพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดความรู้.
- **นักท่องเที่ยวและผู้บริโภค:** นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๕,๐๐๐ คน/ปี และผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าอินทรีย์.
- **ผู้ประกอบการ:** ห้างสรรพสินค้าและผู้แปรรูปผลผลิตที่ต้องการสินค้าเกษตรคุณภาพสูง.

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (๕ ปี) แบ่งเป็น ๓ ระยะ:

- **ระยะที่ ๑ (๒๕๖๖):** เริ่มอบรมเกษตรกร จัดตั้งคณะทำงาน และพัฒนาการรับรองมาตรฐาน GAP.
- **ระยะที่ ๒ (๒๕๖๖-๒๕๖๗):** ขยายโครงสร้างชลประทาน สร้างแพลตฟอร์ม e-commerce และพัฒนาการท่องเที่ยว.
- **ระยะที่ ๓ (๒๕๖๗-๒๕๖๘):** ขยายการใช้เทคโนโลยีน้ำ ติดตั้งฝายชะลอน้ำ และยกระดับแบรนด์ “ชัยภูมิ”.

๖. วิธีดำเนินการ (Blueprint for Change)

๖.๑ มิติด้านเศรษฐกิจ: เพิ่มรายได้ครัวเรือนเกษตรกร ๑๕%

- **มาตรการ ๑: พัฒนาการรับรองมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ (๒๕๖๖)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรและมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อบรมเกษตรกร ๑,๐๐๐ ราย ใน ๑๐ ตำบล (ในเมือง โพนทอง นาเสียว) เพื่อขอรับรองมาตรฐาน GAP และอินทรีย์สำหรับข้าวใช้แอปพลิเคชัน IoT ตรวจสอบคุณภาพน้ำและดิน.
 - **งบประมาณ:** ๑ ล้านบาท (ศพก. และกรมวิชาการเกษตร).
 - **ตัวชี้วัด:** เกษตรกร ๑,๐๐๐ รายได้รับการรับรอง GAP ภายในปี ๒๕๖๖ ราคาขายข้าวเพิ่ม ๑๐-๑๕% (จาก ๑๓.๒ เป็น ๑๕-๑๖ บาท/กิโลกรัม).
- **มาตรการ ๒: สร้างแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ (๒๕๖๖-๒๕๖๗)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด พัฒนาแพลตฟอร์ม e-commerce เชื่อมโยงกับห้างสรรพสินค้าและตลาดอาเซียน โปรโมตข้าว “ชัยภูมิ”.
 - **งบประมาณ:** ๑ ล้านบาท/ปี (สำนักงานพาณิชย์และเอกชน).

- **ตัวชี้วัด:** ช่องทางการขายออนไลน์เพิ่ม ๒๐% รายได้จากการจำหน่ายเพิ่ม ๑๕% ภายในปี ๒๕๖๗.
- **มาตรการ ๓: พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (๒๕๖๗-๒๕๖๘)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สร้างเส้นทางท่องเที่ยวในตำบลหนองนาแซงและโพนทอง ใช้แหล่งน้ำสะอาดเป็นจุดขาย.
 - **งบประมาณ:** ๑.๕ ล้านบาท/ปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเอกชน).
 - **ตัวชี้วัด:** นักท่องเที่ยว ๑,๐๐๐ คน/ปี รายได้เสริมจากท่องเที่ยวเพิ่ม ๑๕% ภายในปี ๒๕๖๘.

๖.๒ มิติด้านสังคม: สร้างเครือข่ายเกษตรกร ๒๐ กลุ่ม

- **มาตรการ ๑: จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพิ่ม ๑๐ กลุ่ม (๒๕๖๖)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดและศพก.เมืองชัยภูมิ จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในตำบลท่าंगไกล เช่น ห้วยบงและกุดตุ้ม รวม ๓๐๐ ราย ใช้แอปพลิเคชันบริหารจัดการน้ำ.
 - **งบประมาณ:** ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี (สำนักงานสหกรณ์จังหวัด).
 - **ตัวชี้วัด:** กลุ่มผู้ใช้น้ำ ๑๐ กลุ่มจัดตั้งสำเร็จ ความขัดแย้งเรื่องน้ำลด ๒๐% ภายในปี ๒๕๖๖.
- **มาตรการ ๒: อบรมทักษะการบริหารจัดการน้ำ (๒๕๖๖-๒๕๖๗)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อบรมเกษตรกร ๘๐๐ รายในด้าน IoT และการจัดการน้ำโดยชุมชน ผ่านศพก..
 - **งบประมาณ:** ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี (กรมส่งเสริมการเกษตร).
 - **ตัวชี้วัด:** เกษตรกร ๘๐๐ รายมีทักษะการใช้เทคโนโลยีน้ำเพิ่ม ๒๐% ภายในปี ๒๕๖๗.
- **มาตรการ ๓: พัฒนาระบบข้อมูลน้ำดิจิทัล (๒๕๖๗-๒๕๖๘)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อติดตามการใช้น้ำใน ๑๙ ตำบล.
 - **งบประมาณ:** ๑ ล้านบาท/ปี (กรมส่งเสริมการเกษตรและเอกชน).
 - **ตัวชี้วัด:** แพลตฟอร์มใช้งานได้ใน ๑๙ ตำบล ความโปร่งใสในการบริหารน้ำเพิ่ม ๑๕% ภายในปี ๒๕๖๘.

๖.๓ มิติด้านสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐%

- **มาตรการ ๑: ติดตั้งระบบน้ำหยดและ IoT (๒๕๖๖)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับกรมชลประทานและมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ติดตั้งระบบน้ำหยดในแปลงใหญ่ ๕๐๐ ไร่ ในตำบลในเมืองและนาเสียว.
 - **งบประมาณ:** ๑.๕ ล้านบาท/ปี (กรมชลประทาน).
 - **ตัวชี้วัด:** การใช้น้ำลด ๒๐% ในพื้นที่ ๕๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๖.
- **มาตรการ ๒: ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (๒๕๖๖-๒๕๖๗)**
 - **กิจกรรม:** ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร อบรมเกษตรกร ๕๐๐ รายใน ๑๐ ตำบลเพื่อผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์.
 - **งบประมาณ:** ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี (กรมวิชาการเกษตร).
 - **ตัวชี้วัด:** การใช้ปุ๋ยเคมีลด ๒๐% ในพื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๗.
- **มาตรการ ๓: พัฒนาฝายชะลอน้ำเพิ่ม ๕ แห่ง (๒๕๖๗-๒๕๖๘)**

- **กิจกรรม:** ร่วมกับกรมชลประทาน สร้างฝายในตำบลบุงคล้าและโพนทอง เพื่อกักเก็บน้ำและลดการสูบน้ำบาดาล.
- **งบประมาณ:** ๑ ล้านบาท/ปี (กรมชลประทาน).
- **ตัวชี้วัด:** ระดับน้ำใต้ดินเพิ่ม ๑๐% การใช้น้ำบาดาลลด ๑๕% ภายในปี ๒๕๖๘.

๗. งบประมาณ

- **รวมทั้งโครงการ:** ๔ ล้านบาท/ปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐) รวม ๒๐ ล้านบาท.
- **แหล่งงบประมาณ:**
 - กรมส่งเสริมการเกษตร: ๕๐% (๑๐ ล้านบาท).
 - สำนักงานเกษตรจังหวัด: ๒๐% (๔ ล้านบาท).
 - ภาคเอกชน: ๓๐% (๖ ล้านบาท).
- **การจัดสรร:**
 - มิติเศรษฐกิจ: ๑ ล้านบาท/ปี (GAP, e-commerce, ท่องเที่ยว).
 - มิติสังคม: ๑ ล้านบาท/ปี (กลุ่มผู้ใช้น้ำ, อบรม, แพลตฟอร์มดิจิทัล).
 - มิติสิ่งแวดล้อม: ๒ ล้านบาท/ปี (น้ำหยด, ปุ๋ยอินทรีย์, ฝาย).

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- **ผลผลิตและกำไร:** ผลผลิตข้าวเพิ่มเป็น ๗๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ต้นทุนลดเหลือ ๔,๐๐๐ บาท/ไร่ กำไรเพิ่มเป็น ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่.
- **รายได้เกษตรกร:** รายได้ครัวเรือนเพิ่ม ๑๕% (๒๑,๒๗๕ บาท/เดือน).
- **ความยั่งยืน:** เครือข่ายเกษตรกร ๒๐ กลุ่มบริหารน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการใช้น้ำและปุ๋ยเคมี ๒๐%.
- **การท่องเที่ยว:** นักท่องเที่ยว ๕,๐๐๐ คน/ปี สร้างมูลค่าเศรษฐกิจ ๗ ล้านบาท/ปี.
- **สิ่งแวดล้อม:** รักษาระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพดินใน ๑,๕๐๐ ไร่ สนับสนุนสินค้าอินทรีย์.

๙. การประเมินผลและติดตาม

- **ตัวชี้วัดผลสำเร็จ:**
 - ปี ๒๕๖๖: เกษตรกร ๑,๐๐๐ รายได้รับการรับรอง GAP กลุ่มผู้ใช้น้ำ ๑๐ กลุ่มจัดตั้งสำเร็จ.
 - ปี ๒๕๖๗: ชลประทานครอบคลุม ๔,๐๐๐ ไร่ แพลตฟอร์ม e-commerce ใช้งานได้.
 - ปี ๒๕๖๘: ผลผลิต ๗๕๐ กิโลกรัม/ไร่ นักท่องเที่ยว ๕,๐๐๐ คน/ปี.
- **วิธีการประเมิน:** รายงานผลทุก ๖ เดือนโดยศพก.เมืองชัยภูมิ ใช้ข้อมูลจากแพลตฟอร์มดิจิทัลและการสำรวจเกษตรกร.
- **การติดตาม:** คณะทำงานบูรณาการ (กรม inspeksi กรมชลประทาน, กรมส่งเสริมการเกษตร, และสำนักงานเกษตรจังหวัด) ตรวจสอบความคืบหน้าทุกไตรมาส.

๑๐. ความเชื่อมโยงกับนโยบาย

- **ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐):** สนับสนุนการบริหารน้ำอย่างยั่งยืนและเกษตรที่มีประสิทธิภาพ [Ref: web:๑๕].

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓: สอดคล้องกับโมเดล BCG ลดการใช้น้ำและปุ๋ย ๒๐% [Ref: web:๑๕].
- แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ: สนับสนุนการสร้างแบรนด์และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร [Ref: web:๒๑].
- แผนปฏิบัติราชการกรมส่งเสริมการเกษตร: การอบรมและศวก.เป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ [Ref: web:๕].

๑๑. คุณค่าและนวัตกรรม

- นวัตกรรม: การใช้ระบบน้ำหยด IoT และแพลตฟอร์มดิจิทัลยกระดับการบริหารน้ำและการเข้าถึงตลาด สร้างความยั่งยืนเกินกว่าวิธีดั้งเดิม.
- คุณค่า: สร้างรายได้เพิ่ม ๑๕% ให้เกษตรกร ลดความเหลื่อมล้ำในตำบลท่าโก และสร้างมูลค่าเศรษฐกิจ ๗ ล้านบาท/ปีจากท่องเที่ยวและสินค้าพรีเมียม สนับสนุนชุมชน จังหวัด และประเทศตามแนวคิด “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” [Ref: web:๑,๒๑].